

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ZÁKLADNÍ ŠKOLA ZDICE

**„KDO MYSLÍ JENOM NA SEBE,
OCHUDÍ JINÉ O SEBE,
OCHUDÍ SEBE O JINÉ,
ZAKRNÍ A ZAHYNE.“**

JAN WERICH

Zdice 2021

SPOLEČNĚ ZA VZDĚLÁNÍM

Co chceme, o co usilujeme:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání;
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů;
- rozvíjet lásku ke knize, zaměřovat se na rozvoj čtenářských schopností a dovedností žáků;
- vést žáky k všestranné a otevřené komunikaci a k využívání komunikačních a informačních technologií;
- vychovávat své žáky pro život v EU, podporovat výuku jazyků;
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti;
- věnovat stejnou péči žákům nadaným i těm, kterým to ve škole příliš nejde, oceňovat jejich snahu o dosažení dobrých výsledků;
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci;
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi;
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný;
- zapojit zákonné zástupce žáků a veřejnost do dění ve škole, získat je pro spolupráci a společně s nimi pokračovat v dobré tradici školy.

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu:

Společně za vzděláním – Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Název školy:

ZŠ Zdice

Adresa školy:

ZŠ Zdice, Žižkova 589, 267 51 Zdice

Kontakty:

tel: 311 686 452 (ředitelna), mobil: 723 752 931

311 686 576 (sekretariát)

e-mail: zs.zdice@zsdice.cz

internetové stránky: www.zsdice.cz

1. stupeň

mobil: 777 796 911 (ředitelna)

Ředitelka školy:

Mgr. Eva Fiřtová

Zástupci ředitele:

1. stupeň Mgr. Jitka Palanová

2. stupeň Mgr. David Bečvář

Zřizovatel:

město Zdice, Husova 2, 267 51 Zdice, okr. Beroun

tel.: 311 685 101

starosta: 603 209 452

internetové stránky: www.mesto-zdice.cz

e-mail: zs.zdice@zsdice.cz

Koordinátor ŠVP:

Mgr. Jitka Palanová

č. j. V350/19

IČO: 709 908 16

IZO: 002 050 854

REDIZO: 600 161 447

Platnost dokumentu od: 30. 8. 2007

ŠVP byl schválen Školskou radou dne 29. 8. 2007

10. verze zpracovaná podle RVP ZV platná od 1. 9. 2021 schválena Školskou radou dne 30. 8. 2021

Mgr. Eva Fiřtová, ředitelka školy

razítko školy

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Velikost a úplnost školy

Základní škola Zdice je úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkem. Na prvním i druhém stupni je většinou po dvou až třech třídách v ročníku, kapacita školy je 680 žáků. Průměrná naplněnost tříd je 23 žáků.

Součástí školy je školní družina a školní jídelna.

Škola je spádovou školou pro obce Stašov, Chodouň, Bavoryně, Černín, Knížkovice. Jedna třetina žáků dojíždí. Školu navštěvují i žáci z blízkých obcí Levín, Hředle, Libomyšl aj.

2.2 Podmínky školy

Budovy školy jsou v příjemném prostředí, obklopená menším parkem a dětským hřištěm s průlezkami. Žáci 1. st. mohou využívat počítačovou učebnu, knihovnu, tělocvičnu a hřiště s umělým povrchem. V budově 1. st. provozujeme školní družinu a různé volnočasové aktivity. Součástí budovy je školní jídelna.

V budově 2. stupně se nachází počítačová učebna, jazykové učebny, učebny dějepisu, zeměpisu, chemie, fyziky a výtvarné výchovy. Volně přístupný je školní klub a knihovna. V každé učebně je dataprojektor, v některých učebnách je interaktivní tabule. Všichni pedagogové používají notebooky. Odborné učebny doplňuje střešní učebna, školní dílna a cvičná kuchyň.

Žáci i rodiče mají možnost komunikovat se školou prostřednictvím webových stránek a ve volných hodinách mají přístup na internet v počítačové učebně.

Na TV žáci 2. st. docházejí do sportovní haly asi 500 m vzdálené, využívají fotbalový stadion, hřiště s umělým povrchem a atletický areál.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Ve škole působí kromě ředitelky dva zástupci ředitele, učitelé, vychovatelky a pedagogičtí asistenti. V rámci projektu PŠÚ se na pedagogické práci podílí 5 pedagogických konzultantů, kteří se zaměřují na pedagogický rozvoj pedagogů školy a spolupráci s připojenými školami.

Sbor je stabilizovaný, vstřícný a kreativní. Věkově se dá zařadit do mladší kategorie. Ženský faktor výchovy a vzdělávání zpestřují 4 muži. Dále pracují na obou stupních výchovné poradkyně, metodici prevence, koordinátoři ICT a EVVO. Ve škole také působí 2 administrativní pracovnice. O budovy pečuje 7 správních zaměstnankyň, 5 kuchařek, vedoucí školní jídelny a školník.

2.4 Celoškolní a ročníkové projekty

Ročníkové a celoškolní projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Příprava, realizace, výstupy a evaluace vycházejí z potřeb vyučovacího procesu, zvyšují efektivitu, podporují a evokují zájem o dané téma a celkově zpestřují vyučovací proces.

Celoškolní projekty rozdělujeme na dlouhodobé a jednorázové. Tyto projekty prolínají všemi předměty. V učebních osnovách jsou označovány arabskými číslicemi jako poznámka pod čarou. Projekty dlouhodobé – délka realizace těchto projektů bývá od 1 týdne až po 10 měsíců. Jsou to projekty č.: 1, 2, 6, 7, 8, 9.

Projekty jednorázové – tyto projekty probíhají v jednom dnu a délka přípravy dětmi a učiteli je 1 až 5 dnů. Jsou to projekty č.: 3, 4, 5, 10, 11.

Celoškolní projekty jsou v učebních osnovách označovány arabskými číslicemi. Do návrhů, přípravy a realizace jsou zapojeni všichni pedagogové, žáci a školská rada.

Celoškolní projekty

1. Akademie

- Cíl: upevnění spolupráce žáků a učitelů jednotlivých tříd při nácviu programu vytvoření prostoru pro talentované děti
- Činnosti: taneční vystoupení, zpěv, recitace, dramatizace
- Realizace: květen/ 1x za dva roky – učitelé a žáci 1. a 2. st.

2. Atletický den

- Cíl: naučit žáky samostatnosti v rozhodování rozvíjet schopnosti důležité k řízení kolektivu, zaznamenávání výsledků a prezentace výsledků
- Činnosti: plánování, organizace, realizace a vyhodnocení, vytvoření mediální zprávy
- Realizace: měsíční příprava, květen / červen – 9. ročníky s učiteli Tv pro žáky 1. st.

3. Branný den

- Cíl: nácviu adekvátních způsobů chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí
- Činnosti: přednášky, aktivity na stanovištích, praktické ukázky z činností záchranných složek, branný závod
- Realizace: říjen – učitelé 1. a 2. st.

4. Den dětí

- Cíl: vytvoření pestrého dne, plného zábavných aktivit pro děti
- Činnosti: soutěže, kvízy, doplňovačky, puzzle, pohybové aktivity
- Realizace: červen – učitelé, vychovatelé a pedagogičtí asistenti v areálu školy

5. Den Země

- Cíl: upevnění a prohloubení vztahu k přírodě a ekologického smýšlení
- Činnosti: tematické přednášky, vycházky a praktické činnosti z oblasti ekologie, krátké ekologické filmy z dílny Jeden svět – Tak to vidí zvířata
- Realizace: duben – učitelé 1. st., 2. st. – koordinátoři EVVO ve spolupráci s třídními učiteli

6. Školní časopis

- Cíl: prezentace školního života, žákovských prací a zajímavostí rozvíjet u žáků schopnosti potřebné v oblasti medializace
- Činnosti: sběr materiálů, grafická úprava, vytváření rozhovorů, textů, korekce, distribuce
- Realizace: 1x/ dva měsíce – vybraní učitelé a žáci

7. Školní ples

- Cíl: naučit žáky společenskému chování rozvinout organizační dovednosti žáků 9. ročníku
- Činnosti: příprava programu, tomboly, zajištění výzdoby sálu, nácviu předtančení ve spolupráci s rodiči, zajištění kostýmů, moderování programu, nácviu vystoupení školní kapely, prodej tomboly
- Realizace: únor /březen – učitelé 1. a 2. st. ve spolupráci s žáky 2. st.

8. Vánoce

- Cíl: rozvoj spolupráce dětí, učitelů, sdružení rodičů a kulturní komise města získané finance jsou dány na charitu, na vybavení a různé akce třídy
- Činnosti: výroba a prodej výrobků na vánočních trzích na náměstí, vánoční výstava, vystoupení školní kapely
- Realizace: prosinec – učitelé a žáci 1. a 2. st.

9. Velikonoce

- Cíl: udržování povědomí o lidové tradici jarních svátků
zapojení rodičů – navázání vztahů mezi učiteli a rodiči
- Činnosti: tvorba výrobků spojených se svátkem jara, příprava výstavy
- Realizace: únor, březen, duben – učitelé a žáci 1. a 2. st.

10. Žák učitelem

- Cíl: umět naplánovat a realizovat výuku, připravit pracovní listy, předat vědomosti mladším spolužákům
- Činnosti: čtyři vyučovací hodiny podle rozvrhu třídy
- Realizace: březen – vybraní žáci 2. st. ve spolupráci s třídními učiteli 1. st.

11. Divadelní den

- Cíl: poznat strukturu divadelního představení
seznámit se s autory divadelních her a s herci
učit se společenskému chování
- Činnosti: návštěva divadelního představení v kamenném divadle
- Realizace: únor – učitelé 1. a 2. st.

Ročníkové projekty navazují na učivo jednotlivých předmětů, každý pedagog si volí vlastní obsah projektu a jeho délku. Jednotlivé hodiny jsou buď zaměřeny přímo na obsah projektu, nebo jsou půleny a část hodiny je věnována učivu a část práci na projektu. Ročníkové projekty jsou zaznamenávány v poznámkách v učebním plánu a v charakteristikách předmětů. Jsou označovány velkými tiskacími písmeny jako poznámky pod čarou.

2.5 Školní parlament

Školní parlament je složen ze dvou zástupců z každé třídy. Jejich prostřednictvím mají žáci možnost podílet se na chodu školy. Ovlivňují vzdělávací proces, podávají návrhy projektů, spolupracují při tvorbě školního řádu, podílí se na organizaci školních akcí.

2.6 Spolupráce se zákonnými zástupci

Zákonní zástupci jsou v průběhu školního roku informováni na třídních schůzkách, informacemi v ŽK, místním tisku, bulletinem na začátku školního roku a na webových stránkách školy.

Pedagogové mají vypsány konzultační hodiny a vycházejí vstříc zákonným zástupcům při domluvě individuálních konzultací.

Minimálně třikrát ročně se konají třídní schůzky (v prvním čtvrtletí společně pro jednotlivé třídy, další dvě formou triád – žák, rodič, učitel).

Škola podporuje různé formy spolupráce se zákonnými zástupci, jak při přípravě volnočasových aktivit dětí, tak při organizaci školních akcí. Vítána je materiální a zejména osobní pomoc na školách v přírodě, lyžařském kurzu, školních výletech a exkurzích.

Aktivní komunikace se zákonnými zástupci dětí je základem pro dobrou spolupráci rodiny a školy. Chápeme ji jako jeden ze základů kvalitního výchovně vzdělávacího procesu.

Pro zintenzivnění spolupráce školy a zákonných zástupců bylo v roce 2015 založen Spolek rodičů a přátel ZŠ Zdice. Klade si za cíl koordinaci a sjednocování výchovného působení rodiny a školy a dalších výchovných institucí, účinnou a dobrovolnou pomoc škole, sledování materiálních podmínek školy, vzájemnou spolupráci a vzájemnou podporu mezi rodiči a učiteli.

2.7 Mezinárodní vztahy

Pořádáme ozdravně poznávací zájezdy, školy v přírodě, výlety a kurzy po oblastech ČR i do evropských států. Učíme tak žáky poznávat nové regiony, kulturní rozdíly, etnika a vnímat multikulturalitu současného světa. Otázce mezinárodních vztahů věnujeme zvýšenou pozornost v ročníkových projektech, prezentujeme výtvary žáků v prostorech školy, podporujeme účast žáků na jazykových olympiádách.

2.8 Vlastní hodnocení školy

Pro vlastní hodnocení školy používá škola materiály RUV Rámec pro vlastní hodnocení školy z r. 2011. Autoevaluace školy bude probíhat jednou za 5 let v těchto oblastech:

- obsah a průběh vzdělávání;
- podpora školy žákům;
- spolupráce s rodiči;
- vliv vzájemných vztahů školy – žáků – rodičů a dalších osob na vzdělávání;
- výsledky vzdělávání;
- vedení řízení školy;
- mimovýukové aktivity.

Na základě výsledků vlastního hodnocení je utvářen, každý rok obnovován a evaluován Plán pedagogického rozvoje školy.

Každý pedagog si každý školní rok vytváří svůj plán osobního pedagogického rozvoje (POPR) a spolu s ředitelkou školy jej každý rok vyhodnocuje při rozvojovém rozhovoru.

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 Zaměření školy

ZŠ ve Zdicích je dlouhodobě zaměřena na všestranné vzdělávání a všestranný obecný rozvoj žáků vyplývající ze skutečnosti, že škola je jediná v obci a blízkém okolí (1/3 žáků dojíždí).

Větší pozornost je věnována rozvoji čtenářství, ekologickému chování, tělesnému pohybu rekreačního charakteru spojeného s pobytem v přírodě, jazykové přípravě od 1. ročníku a počítačovým dovednostem, pro které se škola snaží připravit zázemí a materiální podmínky. Škola poskytuje útočiště četným zájmovým kroužkům a sdružením.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčových kompetencí žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

a) Využívání různých zdrojů informací

- Učitelé učí žáky pracovat s různými zdroji informací (tištěnými, elektronickými aj.).
- Žáci mají k dispozici školní knihovnu a mohou využívat školní počítače s připojením na internet .

b) Využívání nových vyučovacích metod a organizačních forem výuky, při kterých jsou vytvářeny vhodné podmínky pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků s ohledem na typologii žáků

- Škola organizuje tematicky zaměřené projekty a exkurze, kde si žáci ověřují využitelnost školních poznatků v praxi.
- Pedagogové uplatňují moderní pedagogické trendy: aktivní metody učení, kritické myšlení, projektovou výuku, integraci výukových oblastí, k individualizaci a diferenciaci výuky využívají poznatky MBTI (typologie osobnosti).

c) Spolupráce s rodinnými zástupci a příslušnými institucemi

- Škola spolupracuje se školskou radou, obcí, pedagogicko – psychologickými poradnami, speciálními pedagogickými centry a občanskými sdruženími.
- Žáci se účastní veřejných odborných i kulturních akcí, na kterých aktivně vystupují se svými příspěvky.

d) Proměna klimatu školy

- tvůrčí, partnerská komunikace mezi učitelem a žákem;
- týmová práce pedagogických pracovníků;
- bezpečnost žáků;
- tolerance k odlišnostem;
- funkční školní parlament;
- zapojení do projektu „Pomáháme školám k úspěchu“;
- vytvoření plánu pedagogického rozvoje školy;
- vytvoření plánu osobnostního pedagogického rozvoje učitele.

3.3 Cíle základního vzdělávání, strategie naplňování klíčových kompetencí

3.3.1 Cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení;
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů;
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci;
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých;
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti;
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací;
- rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě;
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný;
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi;
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci;
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném časei při zapojování do společnosti a občanského života.

3.3.2 Strategie naplňování klíčových kompetencí

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.

V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku, tudíž i kombinovaně k rozvoji všech klíčových kompetencí. Naplňování jednotlivých klíčových kompetencí ve vzdělávacím procesu žáků je možno izolovaně popsat následujícím způsobem.

Konkrétní, vybrané kompetence jsou zařazeny k jednotlivým vzdělávacím oblastem.

Kompetence k řešení problémů

rozvíjíme zejména učením v souvislostech, to znamená, že neučíme izolovaná data jednotlivých oborů, ale u dětí vytváříme ucelený obraz světa. Žákům jsou předkládány takové úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti resp. vzdělávacích oblastí a tudíž i více přístupů k řešení. Tyto kompetence rozvíjíme také využíváním co největšího množství zdrojů informací – prací s knihou, internetem, praktickými pokusy, vlastním výzkumem žáků.

Kompetence k učení

rozvíjíme individuálně podle dané situace u každého žáka. Hlavními strategiemi jsou individualizace učení, práce s chybou a rozvoj formativního hodnocení žáků.

Kompetence komunikativní

rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování a komunikaci žáků při skupinovém vyučování, při zpracovávání školních projektů z nejrůznějších oblastí a jejich výstupů.

Kompetence sociální a personální

budujeme formami sociálního učení. Snažíme se děti zapojit do organizace činnosti školy (školní parlament, školní plesy, atletický den, dětský den, akademie). V rámci školních a třídních projektů vyučování žáci přejímají různé role. Žáky vedeme ke vzájemnému respektu a toleranci.

Kompetence občanské

rozdíváme hlavně učením sociálním, metodami sebepoznávání a seznamováním žáků s jejich právy, odpovědností a povinnostmi. Žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice.

Kompetence pracovní

u žáků rozvíjíme opět formou projektové činnosti, skupinové a individuální práce. Důležitou cestou k uvědomění si důležitosti znalosti pracovních postupů a dovednosti používat pracovní nástroje v nejširším smyslu je hodnocení a sebehodnocení všech činností, které žáci provádějí.

Kompetence digitální

u žáků rozvíjíme tak, aby na konci základního vzdělávání ovládali běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívali je při učením a při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně se rozhodovali, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.

Žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu, vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků, využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci:

- **se zdravotním postižením** (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, se souběžným postižením více vadami, se **specifickými vývojovými poruchami učení a chování** (dále jen SPU) – dyslexií, dysortografií, dyskalkulií, s diagnostikou ADHD atd. (Vzhledem k velkému počtu žáků s tímto zdravotním postižením je SPU věnován zvláštní odstavec.);
- **se zdravotním znevýhodněním** (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování);
- **se sociálním znevýhodněním** (z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu).

Zásady pro práci s dětmi s přiznaným podpůrným opatřením:

- Spolupracujeme s odbornými pracovníky školského poradenského zařízení.
- Uplatňujeme speciální metody a formy práce na základě lékařského a speciálně pedagogického vyšetření.
- Spolupracujeme s rodiči nebo zákonnými zástupci žáka.
- Respektujeme zvláštnosti a možnosti žáka.
- Používáme potřebné didaktické a kompenzační pomůcky.
- Nabízíme široký výběr kroužků a nepovinných předmětů.
- Seznamujeme vyučující daného žáka s typem postižení.
- Vytváříme vhodné klima ve třídě s postiženým žákem – pravidla chování.

- Umožňujeme v případě potřeby, v souladu s právními předpisy, působení asistenta pedagoga ve třídě nebo studijní skupině.
- Odstraňujeme architektonické bariéry a provádíme potřebné změny, případně úpravy školního prostředí.
- Na základě doporučení odborného pracoviště upravujeme výuku daných předmětů (dle typu zdravotního znevýhodnění).
- Upravujeme očekávané výstupy v konkrétních vzdělávacích oborech tak, aby byly pro žáky reálné a splnitelné.
- Umožňujeme žákovi používat dvojí sadu učebnic, vyžaduje-li to jeho zdravotní stav.
- Při hodnocení žáka zohledňujeme druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění. Hodnocení žáka s SPU je upřesněno v kapitole 6.1.5.
- U žáků z odlišného jazykového prostředí věnujeme pozornost osvojení českého jazyka.
- Seznamujeme tyto žáky s našimi kulturními zvyklostmi a tradicemi.
- Seznamujeme třídní kolektiv s tradicemi a zvyklostmi žáka z jiného jazykového a kulturního prostředí – vzájemná tolerance.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

PLPP a IVP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce a speciálního pedagoga. PLPP/IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP/IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, asistenty žáka, vedením školy i žákem samotným.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, jsou pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště.

Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami je uskutečňováno formou individuální integrace do běžných tříd na základě vyšetření v PPP nebo speciálního pedagogického centra (SPC). Na základě doporučení PPP a SPC zařazujeme žáky z 1. – 7. roč. do skupinového doučování vedeného speciálním pedagogem a odborně proškoleným pracovníkem v rámci dělených hodin. Od 8. ročníku jsou integrovaným žákům nabídnuty konzultační hodiny.

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno dvěma výchovnými poradci, školním speciálním pedagogem, metodikou prevence na 1. a 2. st., a školním psychologem, který na naší škole pracuje dva dny v týdnu. Výchovní poradci a speciální pedagog jsou pedagogickými pracovníky, kteří jsou pověřeni spoluprací se školským poradenským zařízením.

3.5 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za nadaného je považován žák, který dosahuje výkonů nad rámec běžného průměru populace.

Identifikace mimořádného nadání je dlouhodobý proces. Uplatňujeme při něm metody pedagogické, psychologické, pedagogicko-psychologické i laické.

Především pozorujeme žáky ve školní práci, děláme rozbor jejich výsledků, portfolia žáka, testů a úloh. Opíráme se o rozhovory se žákem a jeho zákonnými zástupci.

Při vyhledávání mimořádně nadaných žáků se snažíme věnovat pozornost i žákům s vývojovou poruchou učení nebo chování, s tělesným handicapem, žákům z odlišného kulturního a znevýhodňujícího sociálního prostředí.

Pomoc při identifikaci a následné péči o mimořádně nadaného žáka poskytují pedagogicko-psychologické poradny (dále jen PPP), se souhlasem rodinných zástupců.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpurných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

Specifika mimořádně nadaných žáků:

- žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky;
- problematický přístup k pravidlům školní práce;
- tendence k vytváření vlastních pravidel;
- sklon k perfekcionismu a s tím související způsob komunikace s učiteli, který může být i kontroverzní;
- vlastní pracovní tempo;
- vytváření vlastních postupů řešení úloh, které umožňují kreativitu;
- malá ochota ke spolupráci v kolektivu;
- rychlá orientace v učebních postupech;
- záliba v řešení problémových úloh zvláště ve spojitosti s vysokými schopnostmi oboru; přeceňování svých schopností u žáků s pohybovým nadáním;
- kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů;
- vhléd do vlastního učení;
- zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte;
- potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí.

Zásady pro práci s nadanými a mimořádně nadanými dětmi

- Žákům jsou zadávány specifické, náročnější úkoly.
- Dle svého nadání jsou žákům zadávány diferencované domácí úkoly.
- Podněcujeme žáky k vytváření referátů a projektů.
- Žáci jsou pověřováni vedením skupiny či projektu.
- Zapojujeme tyto žáky do soutěží vědomostních, sportovních a uměleckých.
- Pro 2. a 3. roč. máme zakoupeny pracovní sešity Koumák.
- Žáci mají k dispozici tablety, kde se mohou v daném předmětu více rozvíjet pomocí interaktivních her.
- Na doporučení PPP umožňujeme žákům navštěvovat předmět ve vyšším ročníku.
- Žáci mohou připravit hodinu společně s pedagogem na téma, v kterém excelují.
- Umožňujeme žákům rozvíjet své nadání ve volnočasových aktivitách ve škole i mimo školu.
- Pomáháme začlenit tyto žáky do přirozené vrstevnické skupiny – vzájemná tolerance.

- Umožňujeme předčasný nástup dítěte ke školní docházce.
- Pokud je potřeba, umožňujeme talentovaným žákům tréninky a soutěže.

3.6 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým prvkem základního vzdělávání, vytvářejí prostor pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka.

Všechna průřezová témata mají jednotné zpracování. Obsahují:

- charakteristiku průřezového tématu;
- přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka.

Obsah průřezových témat je rozpracován do tematických okruhů, každý tematický okruh obsahuje nabídku témat. Tematické okruhy procházejí vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke kompletnímu vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova;
- výchova demokratického občana;
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech;
- multikulturní výchova;
- environmentální výchova;
- mediální výchova.

3.6.1 Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Charakteristika průřezového tématu

Toto téma se orientuje na subjekt a objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Odráží osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti:

- **Jazyk a jazyková komunikace** je založen na skutečnosti komunikační podstaty jazyka, zaměřuje se na každodenní slovní komunikaci jako na klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace.
- **Člověk a jeho svět** se naplňuje prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví.
- **Umění a kultura** se týká společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, tvoření a utváření mimouměleckého estetického chování (např. estetiky chování a mezilidských vztahů) a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa.
- **Člověk a zdraví** se věnuje tématům dotýkajících se fyzické stránky člověka, sociálních vztahů, komunikace a rozhodování v běžných i vypjatých situacích.
- **Člověk a svět práce** zde se zdokonaluje dovednost týkající se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- Vede k porozumění sobě samému a druhých.
- Napomáhá k zvládnutí vlastního chování.
- Přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni.
- Rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti.
- Utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci.
- Umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací.
- Formuje studijní dovednosti.
- Podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny.

V oblasti postojů a hodnot:

- Pomáhá k utváření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým.
- Vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci.
- Vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů.
- Přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.
- Napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že jsou tyto diskuse živé, je nutno počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit ostych, případně, že některé hry nevyjdou. Právě toto bývá důležité, neboť se nabízí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

- Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.
- Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druhí jako zdroj informací o mně. Moje tělo, moje psychika, co o sobě vím a co ne, mé chování, moje učení, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí.
- Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle, organizace vlastního času, plánování učení a studia, stanovování osobních cílů.
- Psychohygienu – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, dobrá organizace času, dovednosti zvládnutí stresových situací, hledání pomoci při obtížích.
- Kreativita – cvičení pro rozvoj nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, tvořivosti v mezilidských vztazích.

Sociální rozvoj

- Poznávání lidí – vzájemné se poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí.
- Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc, vztahy a naše skupina.
- Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků. Cvičení aktivního naslouchání, vedení dialogu, komunikace v různých situacích, asertivní komunikace, otevřená a pozitivní komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci.
- Kooperace a kompetice – rozvoj seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu, dovednost odstoupit od vlastního nápadu, pozitivní myšlení, jasná a respektující komunikace, podřízení se.

Morální rozvoj

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých problémů a sociálních rolí
- Hodnoty, postoje, praktická etika – rozbor vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí, vytváření povědomí o životních kvalitách, pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu), dovednosti rozhodování v problematických situacích dne.

3.6.2 Výchova demokratického občana (VDO)

Charakteristika průřezového tématu

Toto téma má mezioborový a multikulturní charakter. Představuje soubor hodnot jako je spravedlnost, tolerance, odpovědnost, rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým řešením konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské vzdělanosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické společnosti. Její získání má umožnit žákovi řešit problémy se zachováním lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem ostatních, s vědomím svých práv a povinností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Toto téma využívá zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy vytváří demokratickou atmosféru třídy. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích.

Téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, kde se klade důraz na zapojování jednotlivců do společenského a politického života. V této oblasti se uplatňují témata zaměřená na vztah k domovu a vlasti.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- Vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod.
- Vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti.
- Umožňuje podílet se na rozhodnutí celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků.
- Rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti.
- Prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.
- Vede k uvážování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- Vede k otevřenému, aktivnímu zainteresovanému postoji v životě.
- Vychovává k úctě a zákonu.
- Rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku.
- Učí sebeúctě, samostatnosti a angažovanosti.
- Přispívá k utváření hodnot.
- Rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska.
- Motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším.
- Umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu.
- Vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností.
- Vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací.

- Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy.
- Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku). Listina základních práv a svobod, úloha občana v demokratické společnosti.
- Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby), obec jako základní jednotka samosprávy státu.
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka).

3.6.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. Důležitá je výchova žáků jako zodpovědných a tvořivých osobností. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu:

- Člověk a jeho svět – využívají se zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a v nejbližším okolí.
- Jazyk a jazyková komunikace – další jazyky jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů.
- Umění a kultura – rozvíjí vztah k evropské a světové kultuře.
- Člověk a zdraví – využívá zájem žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národností. Propojení tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa. Tyto informace mají především usnadňovat orientaci v nabídce vzdělávacích a pracovních příležitostí, rozvíjení zájmů a navazování kontaktů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- Rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy.
- Prohlubuje porozumění vlivu kulturních rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech.
- Prohlubuje základní vědomosti v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv.
- Rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu.

- Vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie.
- Vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- Pomáhá překonávat stereotypy a předsudky.
- Utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti.
- Podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám.

Tematické okruhy průřezového tématu

Podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život.

- Evropa a svět nás zajímají – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa. Naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost.
- Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět, život Evropanů, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů.
- Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie, co Evropu spojuje a co ji rozděluje, mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže.

3.6.4 Multikulturní výchova (MKV)

Charakteristika průřezového tématu

Toto téma umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomit svou vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro povinnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, většinu seznamuje se specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, hledá společné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce týká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Ve škole by se měla cítit dobře všechna etnika, mají se cítit rovnoprávně, navzájem poznávat svou kulturu. Tím se přispívá k odstraňování nepřátelství a předsudků.

Multikulturní výchova se prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má na oblasti – Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Informatika, Umění a kultura, Člověk a zdraví. Propojení Multikulturní výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomí, dovedností a schopností průřezové téma:

- Poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti.
- Rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat mezikulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých.
- Učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti druhých.
- Učí se přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny jsou si rovny a žádná není nadřazená.

- Rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie.
- Učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání.
- Poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- Pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným etnikům, uznávat je.
- Napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou.
- Stimuluje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat vlastní odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu.
- Vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, diskriminace a rasismu.
- Pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské) intolerance s principy života v demokratické společnosti.
- Učí se vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tyto okruhy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti.

- Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti. Člověk jako nedílná jednota tělesné a duševní stránky, ale i jako součást etnika. Základní otázky sociokulturních problémů v České republice a v Evropě.
- Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, udržovat tolerantní vztahy a spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost.
- Multikulturalita – současného světa je předpokládáný vývoj budoucnosti, jako prostředek vzájemného obohacování, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.
- Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám. Aktivní spolupodílení dle možností na přetváření společnosti, otázka lidských práv, základní dokumenty.

3.6.5 Environmentální výchova (EV)

Charakteristika průřezového tématu

Vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových i prostorových. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí.

Na realizaci tohoto tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět poskytuje téma ucelený pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí se pozorovat a citlivě vnímat důsledky jednání lidí. Přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k životnímu prostředí v každodenním životě. Člověk a zdraví se dotýká problematiky vlivů prostředí na naše zdraví a na zdraví ostatních lidí.

Propojení Environmentální výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí. To umožňuje jednak hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost ekologických problémů, jednak zvyšovat zájem žáků,

aby modelovali a prezentovali varianty jejich řešení, komunikovali o nich, a vyhodnocovat jejich možné dopady na úrovni lokální a globální.

V oblasti Umění a kultura poskytuje téma mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. V oblasti Člověk a svět práce se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- Rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí.
- Vede k uvědomování si podmínek života a rizik spojených s jejich ohrožováním.
- Poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí.
- Ukazuje modelové příklady jednání, která jsou žádoucí i nežádoucí z hledisek životního prostředí.
- Napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni.
- Seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- Učí se hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů.
- Učí se komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- Přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty.
- Vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů.
- Podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí.
- Přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí.
- Vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí.
- Vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celkové pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí. Vede žáky k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

- Ekosystémy – les v našem prostředí, pole a jejich okolí, vodní zdroje, moře – význam pro biosféru, tropický deštný les – globální význam pro nás, lidské sídlo – město – vesnice, kulturní krajina.
- Základní podmínky života – voda – význam vody pro lidský život a lidské aktivity, ovzduší – čistota ovzduší u nás, půda – ohrožení půdy, ekosystémy, energie, přírodní zdroje.
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí, odpady a hospodaření s nimi, ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině, dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce (Den Země, Den životního prostředí...).
- Vztah člověka k prostředí – naše obec, náš životní styl, aktuální ekologický problém, prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na Zemi.

3.6.6 Mediální výchova (MV)

Charakteristika průřezového tématu

Toto téma nabízí poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší

okruh příjemců. Pro uplatnění jedince ve společnosti je velmi důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají významný vliv na chování člověka ve společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médiím nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářena s různými záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku a z hlediska jejich vztahu k realitě vyžaduje značnou přípravu.

Mediální výchova má žáka vybavit základní úrovní mediální gramotnosti. Důležitá je schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr. Orientovat se v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes naplnění volného času.

V oblasti Jazyk a jazyková komunikace se to týká zejména vnímání mluveného a psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků, osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. Propojení Mediální výchovy s digitálními technologiemi zdůrazňuje témata a činnosti týkající se mediální komunikace, bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik, potřebnosti rozlišovat mezi soukromou a veřejnou komunikací a vnímat naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení. Pro plnohodnotné zapojení žáků do mediální komunikace je třeba vytvářet příležitosti a podmínky k tvorbě mediální produkce a k vědomému využívání různých výrazových prostředků a tvořivých realizačních postupů. Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické řeči znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku, přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- Přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace.
- Umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich.
- Učí se využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času.
- Umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů.
- Vytváří si představu o roli médií v každodenním životě v regionu.
- Vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci.
- Rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného slova.
- Přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu.
- Přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- Rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení.
- Vede k uvědomování si hodnoty vlastního života a odpovědnosti za jeho naplnění.
- Rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti i jednotlivci.
- Napomáhá k uvědomění možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace.

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace.

Receptivní činnosti:

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, rozlišování zábavných prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, chápání podstaty mediálního sdělení.
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, rozdíl mezi reklamou a mezi zprávou, mezi faktickým a fiktivním obsahem.
- Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství, příklady stavby a uspořádání zpráv – srovnávání titulních stran deníků a dalších mediálních sdělení – skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající.
- Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu.
- Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti, role médií v každodenním životě jednotlivce, role médií v politickém životě.

Produktivní činnosti:

- Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu správných a vhodných sdělení, tvorba sdělení pro školní časopis.
- Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu.

3.7 Obsahové, organizační a časové vymezení průřezových témat

Název projektu	Jsem to já
Průřezové téma	Osobnostní a sociální výchova
Tematický okruh	Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika
Činnosti	Společné aktivity a řešení problémů, diskuse, práce se schránkou důvěry. Využití souboru „Vedeme třídnické hodiny.“ Pomocné testy: Typologie osobnosti, Silné a slabé stránky mého já, Jak se učit? Výuka s prvky MBTI.
Organizační forma	Třídnické hodiny 1x/měsíc, výuka
Ročník	1. – 9.
Realizace	1. – 3. ročník Prv 8. ročník Vko V průběhu roku při třídnických hodinách 1x/měsíc

Název projektu	Jsme kamarádi
Průřezové téma	Osobnostní a sociální výchova
Tematický okruh	Sociální rozvoj: Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace
Činnosti	Vzájemné poznávání ve skupině, podpora, pomoc. Cvičení v neverbálním sdělování. Rozvoj individuální dovednosti pro kooperaci – seberegulace, dovednost navazovat na druhé, vedení a organizování práce skupiny.
Organizační forma	Hry, dramatizace, diskuse, využití různých forem práce při výuce.
Ročník	1. – 9.
Realizace	1. – 3. ročník Prv 6. ročník Vko (třídnické hodiny, výuka /zajistí TU/, výlety, ŠvP)

Název projektu	Vím, co smím?
Průřezové téma	Výchova demokratického občana
Tematický okruh	Občanská společnost Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Témata	Demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve třídě. Práva a povinnosti dětí, schopnost přijímat odpovědnost za své postoje, činy, spravedlnost. Demokratické řešení problémů ve společnosti. Tvorba pravidel třídy, celoroční práce s nimi.
Organizační forma	Hry, práce s třídními pravidly, práce ve skupinách na daném tématu. Práce s informacemi z tisku.
Ročník	4. – 9.
Realizace	4. ročník VI 7. ročník Vko

Název projektu	Žijeme v Evropě
Průřezové téma	Evropa v globálních souvislostech
Tematický okruh	Evropa a svět nás zajímají Objevujeme svět a Evropu Jsme Evropané
Témata	Hry a kvízy – orientace na mapě, slepé mapy, hlavní města. Prezentace k jednotlivým státům vytvořené žáky. Tradiční jídla evropských států – ochutnávka. Výstava artefaktů z jednotlivých zemí.
Organizační forma	Celoškolní projekt, zařazení do běžné výuky
Ročník	1. – 9.
Realizace	4. – 5. ročník VI 7. ročník Vko

Název projektu	Navštívil nás Malý princ
Průřezové téma	Multikulturní výchova
Tematický okruh	Kulturní diferenciacce Etnický původ Lidské vztahy Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity
Činnosti	Poslech příběhu – z knihy Malý princ Národnosti – brainstorming Dokument o životě domorodých obyvatel Afriky. Poslech domorodé hudby. Film „Jak to vidí Mia.“ Volné psaní na téma „Taková je naše zem – dopis pro cizince.“
Organizační forma	Zařazení do běžné výuky
Realizace	5. a 6. ročník Čj TU v třídnických hodinách, učitelé předmětů Čj, Prv, VI, Hv, Vko při výuce

Názvy projektů	Roční období, počasí (2. roč.) Živočichové a rostliny – biotopy (3. roč.) Živočichové a rostliny (4. roč.) Živočichové a rostliny na světadílech, ohrožené druhy (5. roč.) Den Země (celoškolní projekt)
Průřezové téma	Environmentální výchova
Tematické okruhy	Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
Činnosti	Tvorba projektu o počasí – práce s encyklopedií. Vytváření mapy a zakreslení živočichů a rostlin do různých biotopů, vyznačení ohrožených druhů živočichů a rostlin. Filmy ze sbírky „ Jak to vidí zvířata“ věnované ochraně životního prostředí, vydané organizací „ Jeden svět“. Aktivita v projektu Den Země: plakáty s ekologickou tematikou, měření kvality vody ve městě, monitorování hustoty dopravy, nakládání s odpady ve městě. Výuka v předmětech Př, Ch, Z v 6. – 9. ročníku.
Organizační forma	Předmětové projekty v jednotlivých ročnících, celoškolní projekt Den Země, zařazení do běžné výuky
Realizace	1. – 3. ročník Prv 8. ročník Př

Název projektu	Školní časopis
Průřezové téma	Mediální výchova
Tematický okruh	kritické čtení a vnímání mediálních sdělení interpretace vztahu mediálních sdělení a reality stavba mediálních sdělení vnímání autora mediálních sdělení fungování a vliv médií ve společnosti tvorba mediálního sdělení práce v realizačním týmu
Činnosti	Tvorba školního časopisu "Přestávka" Vyhledávání a třídění informací – všechny ročníky napříč předměty Zpráva, oznámení Čj 6. – 9. ročník Fejeton Čj 9. ročník Reportáž Čj 9. ročník Inzerát Čj 6., 7. ročník Reklama Čj 6., 7., 8., 9. ročník Recenze Čj 7., 8. 9. ročník Upoutávka Vv, Inf. 7. ročník Prezentace Inf. 9. ročník Scénář Čj 8. ročník Plakát Vv 7. – 9. ročník, Inf. 7. ročník Poštovní známka Vv 7. – 9. ročník Vizitka Inf. 7. ročník Hromadné sdělovací prostředky Vko 7. ročník
Organizační forma	Týmová spolupráce v redakčním kolektivu, zařazení do běžné výuky
Realizace	6. – 9. ročník Školní časopis 6. – 7. ročník Čj

3.7.1 Ozdravné pobyty žáků ve zdravotně příznivém prostředí

Škola pořádá tyto ozdravné pobyty: škola v přírodě, lyžařský výcvik, výlety sportovně-výchovného charakteru (cykloturistika, turistika, vodácký kurz), dále potom zahraniční pobyty a zájezdy.

4 ŘÍZENÍ A ORGANIZACE VÝUKY

4.1 Tabulace učebního plánu

1. stupeň:

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Z toho disponibil. hodin	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	9	9	8	7	7	7	33+7D
	Anglický jazyk	0	0	3	3	3	0	9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	4	20+4D
Informatika	Informatika	0	0	0	1	1	1	1 + 1D
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	3	3	-	-	4	12+4D
	Přírodověda	-	-	-	2	2		
	Vlastivěda				2	2		
Umění a kultura	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	0	7
	Hudební výchova	1	1	1	1	1	0	5
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	0	10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	0	5
CELKEM		20	22	24	26	26	16	102+16D

1. stupeň: Učební plán platný v případě zařazení výcviku plavání

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Z toho disponibil. hodin	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9	9	8	7	7	7	33+7D
	Anglický jazyk	0	0	3	3	3	0	9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	4	20+4D
Informatika	Informatika	0	0	0	1	1	1	1 + 1D
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	-	-	2	12+2D
	Přírodověda	-	-	-	2	2		
	Vlastivěda				2	2		
Umění a kultura	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	0	7
	Hudební výchova	1	1	1	1	1	0	5
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	3	3	2	2	2	10+2D
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	0	5
CELKEM		20	22	24	26	26	16	102+16D

Poznámky:

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Český jazyk a literatura

Předmět český jazyk je v ročnících rozdělen na hodiny čtení, psaní, jazykové výchovy a slohu. V 1. až 3. ročníku se hodina čtení a psaní půlí. Ve 4. a 5. ročníku prolíná psaní všemi hodinami českého jazyka a ostatními naukovými předměty. Žáci, kteří mají doporučený předmět speciální pedagogické péče pracují 1- 2 hodiny (podle doporučení) v době českého jazyka ve skupině se speciálním pedagogem.

Do předmětu jsou zařazeny tři ročníkové projekty a celoškolské projekty č. 1, 6, 8, 9, 10, 11.

Ostatní ročníkové a celoškolské projekty rovněž prolínají předmětem českého jazyka a hodiny Čj jsou k tomu využity.

Předmět je posílen celkem o devět disponibilních hodin.

Anglický jazyk

V ročníku je více skupin na anglický jazyk, než je kmenových tříd. Některé hodiny anglického jazyka mohou být vyučovány v učebně PC nebo v audiovizuální učebně. Součástí předmětu anglický jazyk jsou čtyři projekty.

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Matematika

Vyučujeme klasickou matematiku a H-Mat. Učitel si typ matematiky volí podle zkušeností. Předmět je posílen celkem o čtyři disponibilní hodiny.

INFORMATIKA

Informatika

Výuka 4. a 5. roč. probíhá v počítačové učebně 2. st.

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je posílena třemi disponibilními hodinami.

Prvouka

Výuka ve druhém a třetím ročníku je posílena o jednu disponibilní hodinu v každém ročníku. (Pokud se třída zúčastní ve 2. – 3. ročníku plaveckého výcviku disponibilní hodina bude v době plavání využita na tento výcvik.) Součástí předmětu prvouka je sedm ročníkových projektů a dva celoškolní řazené pod č. 5, 8, 9. Předmět je vyučován v učebně, některé hodiny probíhají v terénu a na školách v přírodě.

Přírodověda

Předmět je dotován dvěma hodinami ve 4. i 5. ročníku. V pátém ročníku je využita jedna disponibilní hodina. V předmětu přírodověda jsou dva ročníkové projekty a celoškolní projekt č. 5, 8 a 9.

Vlastivěda

Předmět vlastivěda je dotován jednou hodinou ve čtvrtém ročníku a jednou hodinou v 5. ročníku.

UMĚNÍ A KULTURA

Výtvarná výchova

Předmětem výtvarná výchova prolíná práce na všech ročníkových i celoškolních projektech.

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Tělesná výchova

Předmět tělesná výchova se na 1. stupni učí koedukovaně. Na 1. st. je ve 2. – 3. roč., dle zájmu rodičů, zařazeno plavání. Probíhá vždy 4 měsíce v jednom pololetí. Výuka učiva Tv tak trvá pouze zbývajících šest měsíců. Pro plavání je využita v každém ročníku jedna disponibilní hodina. Žáci se pravidelně účastní McDonald's cupu (fotbal), dále probíhá každý rok celoškolní projekt č. 2 (Atletický den), okresní atletické závody, okresní turnaj ve vybíjené, florbalu aj.

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Pracovní činnosti

Pracovní činnosti probíhají v učebně nebo v okolí školy. Předmětem pracovní činnosti prolínají v 1. až 3. ročníku celoškolní projekty č. 1, 7, 5, ve 4. až 5. ročníku projekty číslo 8, 9 a čtyři ročníkové projekty.

2. stupeň verze platná od školního roku 2016/17 pro všechny ročníky

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Disp. hod.	CELKEM
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	5	4	5	5	4	15+4D
	Anglický jazyk	3	3	3	3	0	12
	Další cizí jazyk Anglická konverzace	0	2	2	2	0	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	5	5	3	15+3D
Informatika	Informatika	1	1	0	2	3	1+3D
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	1	11+1D
	Výchova k občanství	1	1	1	1		
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	0	3	3	21+3D
	Chemie			2	2		
	Přírodopis	2	2	3	0		
	Zeměpis	2	2	1	1		
Umění a kultura	Hudební výchova	2	1	1		0	10
	Výtvarná výchova	2	2	2	0		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	0	1	0	1	0	10
	Tělesná výchova	2	2	2	2		
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	0	1	1	1	0	3
Volitelný předmět			0	2	2	4	4D
CELKEM		28	30	32	32	18	104+18D

2. st. verze platná od školního roku 2019/2020 pro 6. a 7. ročník

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Disp. hod.	CELKEM
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	5	4	5	5	4	15+4D
	Anglický jazyk	3	3	3	3	0	12
	Další cizí jazyk Anglická konverzace	0	2	2	2	0	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	5	5	3	15+3D
Informatika	Informatika	1	1	0	2	3	1+3D
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	1	11+1D
	Výchova k občanství	1	1	1	1		
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	0	3	3	21+3D
	Chemie			2	2		
	Přírodopis	2	2	3	0		
	Zeměpis	2	2	1	1		
Umění a kultura	Hudební výchova	2	1	1		0	10
	Výtvarná výchova	2	2	2	0		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1	0	0	1	0	10
	Tělesná výchova	2	2	2	2		
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	0	1	1	1	0	3
Volitelný předmět			0	2	2	4	4D
CELKEM		29	29	32	32	18	104+18D

Poznámka:

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Český jazyk a literatura

Český jazyk a literatura je členěn na komunikační a slohovou výchovu, jazykovou výchovu a literární výchovu. Předmět je posílen celkem o čtyři disponibilní hodiny.

V některých předmětech vyučovaných tandemově je využívána metoda CLIL.

Anglický jazyk

Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou. Žáci jsou rozděleni do skupin podle dosažené úrovně. V ročníku tak bývá více skupin na anglický jazyk, než je kmenových tříd.

Další cizí jazyk

Ruský jazyk

Výuka probíhá od 7. ročníku dvě hodiny týdně paralelně s výukou německého jazyka (dle personálních možností školy).

Německý jazyk

Výuka probíhá od 7. ročníku dvě hodiny týdně paralelně s výukou ruského jazyka (dle personálních možností školy).

Anglická konverzace (SVP)

Anglická konverzace je určena pro žáky se SVP, kteří nebudou navštěvovat druhý cizí jazyk. Probíhá paralelně s výukou druhého cizího jazyka.

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Matematika

Předmět je posílen o tři disponibilní hodiny, v osmém a devátém ročníku se zaměřuje na praktické využití matematiky.

INFORMATIKA

Informatika

Předmět je posílen o tři disponibilní hodiny.

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Vzdělávací oblast Člověk a společnost je posílena o jednu disponibilní hodinu.

ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vzdělávací oblast Člověk a příroda je posílena o tři disponibilní hodiny.

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Výchova ke zdraví

Zařazena v 6. a 9. ročníku, v ostatních ročnících je učivo zařazeno do předmětu přírodopis a výchova k občanství.

Tělesná výchova

Tělesná výchova probíhá v jednom ročníku souběžně. Skupiny jsou rozděleny na dívky a chlapce.

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Pracovní činnosti

Předmět zahrnuje oblasti:

- 7. ročník – Práce s technickými materiály;
- 8. ročník – Provoz a údržba domácnosti, finanční gramotnost;
- 9. ročník – Příprava pokrmů, Svět práce. Žáci jsou rozděleni do skupin (podle počtu žáků ve třídě).

VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

O výběru volitelných předmětů rozhoduje ředitel školy podle požadavku rodičů, zájmu žáků a možností personálního zajištění výuky. Volitelný předmět je realizován v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách. Přehled volitelných předmětů spolu s učebním plánem je součástí našich učebních osnov.

Disponibilní hodiny je možné v dalších školních letech operativně přesunout do jiných oblastí a předmětů.

6 UČEBNÍ OSNOVY

6.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast jazyk a jazyková komunikace je realizována v povinných vyučovacích předmětech 1. stupně – český jazyk a literatura a anglický jazyk a 2. stupně – český jazyk a literatura, anglický jazyk, další cizí jazyk a u žáků s SPU v předmětu anglická konverzace. Všechny tyto vyučovacích předměty mají společné hlavní cíle – vybavit žáky komunikačními dovednostmi, vytvořit jim nástroje vzdělávání pro všechny další oblasti. Jazykové vzdělávání pojmáme jako cestu k rozvoji přesného a logického myšlení. Jazyk chápeme především jako prostředek pro sdělování myšlenek a pocitů. Z tohoto pohledu k jazyku přistupujeme během vyučování. Chápeme jej v rovině kulturní, sociální a psychické.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství, pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti;
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů;
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace;
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření;
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama;
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělávání v cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky)¹.

¹ Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a realit zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Úroveň A2: Žák – rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají (např. základní informace o něm a jeho rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitostí týkající se jeho nejnáléhavějších potřeb.

Úroveň A1: Žák – rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto výrazy a fráze používá. Představí sebe i ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li

Oblast zahrnuje vyučovací předměty

Český jazyk	1. stupeň
Český jazyk a literatura	2. stupeň
Anglický jazyk	1. a 2. stupeň
Další cizí jazyk:	2. stupeň
	Německý jazyk
	Anglická konverzace

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace, propojuje je do širších významových celků
- užívá správné terminologie
- zdokonaluje své čtenářské dovednosti
- využívá výpočetní techniku
- osvojuje si základní jazykové a literární pojmy, aplikuje je v jiných oblastech
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
- chápe důležitost schopnosti komunikovat v cizím jazyce pro další studium i praktický život

Kompetence k řešení problémů

- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- využívá získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení

Kompetence komunikativní

- výstižně argumentuje a formuluje své myšlenky v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřuje ústně i písemně
- pracuje na rozvíjení slovní zásoby
- naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje
- rozumí různým typům textů a záznamů a přiměřenému textu v cizím jazyce
- nebojí se komunikovat a řešit jednoduché situace v cizím jazyce
- dokáže vyjádřit myšlenku jiným způsobem, chybí-li slovní zásoba
- využívá informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- získává sebedůvěru účinnou spoluprací ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- dokáže si vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržuje pravidla slušného chování, bere ohled na druhé
- obhájí vlastní názor

Kompetence občanské

- váží si kulturních tradic a historického dědictví
- získává základní informace o zvycích, normách chování a politickém uspořádání vybraných zemí
- respektuje přesvědčení druhých lidí

Kompetence pracovní

- dodržuje pravidla bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny práce
- využívá získané znalosti v běžné praxi

---

partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci.

- přistupuje pozitivně k plnění zadaných úkolů
- využívá dostupné zdroje k získávání informací

6.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duševní život.

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně.

Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách. Některá témata, zejména z oblasti literatury, jsou realizována formou krátkodobých projektů. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihoven, čtenářské dílny a práce s texty. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu český jazyk a literatura jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládáme žákům možnosti používat osvojených dovedností v jiných oblastech
- vedeme žáky k systematickému řazení a ukládání informací
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny, které souvisejí s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému formulování pravidel, kterými se probírané mluvnické jevy řídí
- podporujeme schopnost nalézt chyby v textu a odůvodňovat správné řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraným literárním textům
- rozšiřujeme slovní zásobu žáků pomocí literárního i gramatického učiva
- vedeme žáky ke správné a srozumitelné stavbě větných celků

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příležitosti k diskuzi v malých skupinách i v rámci celé třídy
- stanovíme pravidla pro práci ve skupině i pro práci samostatnou a dbáme na jejich dodržování
- předkládáme žákům přiměřeně náročné úkoly a tím jim umožňujeme dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- podporujeme v žácích schopnost pomoc poskytnout i o ni požádat
- seznamujeme žáky s naším kulturním dědictvím a vysvětlujeme jim jeho význam
- podporujeme v žácích potřebu kultivovaného literárního projevu, četby, celoživotního vzdělávání

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel při čtení i psaní, k přípravě a udržování jejich pracovního prostoru
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

1. stupeň

Na 1. stupni je v českém jazyce a literatuře naším prvořadým cílem dát žákům základy čtení a psaní. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním a rozvoj kritického myšlení. Žáci, kteří nastupují do školy, se již dokážou česky dorozumět. Snažíme se proto tuto jejich dovednost dále rozvíjet, obohacovat jejich slovní zásobu a seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky chápeme nikoliv jako cíl, ale jako cestu, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti.

Předmět se vyučuje v 1. a 2. ročníku devět hodin týdně, ve 3., 4. a 5. ročníku osm hodin týdně. Žáci, kteří mají doporučen PPPP předmět speciální pedagogické péče, dochází v rámci jedné hodiny českého jazyka týdně na předmět náprava specifických poruch učení.

Předmětem český jazyk prolínají všechny projekty, které se primárně vztahují k oblasti Člověk a jeho svět. Do 3. ročníku je zařazen ročníkový projekt Pohádka a Vyjmenovaná slova, do 5. ročníku projekt Bajka, do 1. až 5. ročníku celoškolský projekt č. 1 – Akademie a č. 11 – Divadelní den. Ostatní ročníkové a celoškolské předměty rovněž prolínají předmětem českého jazyka a hodiny Čj jsou k tomu využity.

2. stupeň

S přechodem do vyšších ročníků jde výuka cestou rozvoje jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování, vede žáky k přesnému a logickému myšlení, prohlubuje jejich obecné intelektové dovednosti. Literární učivo se zde již stává nástrojem tvořivé interpretace a produkce vlastních textů ve slohové výchově. Žáci se učí vybírat vhodné jazykové prostředky, odpovídající různým žánrům a stylům.

Předmět se vyučuje v 6. ročníku 5 hodin týdně, v 7. ročníku 4 hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku 5 hodin týdně. V 9. ročníku nabízíme dvě hodiny cvičení z českého jazyka jako volitelný předmět.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ČESKÝ JAZYK	Období: 1. – 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	<ul style="list-style-type: none"> ● četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků ● uplatnění přirozené intonace 	3.
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	<ul style="list-style-type: none"> ● komunikační situace: omluva, žádost, vzkaz, zpráva ● dialog, mluvčí a posluchač 	1. – 3.
respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru	<ul style="list-style-type: none"> ● výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů ● zdvořilostní obraty 	2. – 3.
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	<ul style="list-style-type: none"> ● správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace 	3.
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	<ul style="list-style-type: none"> ● rozvíjení znělého hlasu ● nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání 	1. – 3.
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	<ul style="list-style-type: none"> ● členění jazykového projevu ● dodržuje pořádek slov ve větě 	2. – 3.
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	<ul style="list-style-type: none"> ● souvislé jazykové projevy ● využívání jednoduché osnovy 	3.
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	<ul style="list-style-type: none"> ● dodržování hygienických návyků správného psaní 	1. – 3.
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> ● automatizace psacího pohybu odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu 	3.
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	<ul style="list-style-type: none"> ● plynulý a úhledný písemný projev 	2. – 3.
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	<ul style="list-style-type: none"> ● vyprávění pohádky² nebo povídky, spojování obsahu textu s ilustrací 	2. – 3.
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, slabiky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<ul style="list-style-type: none"> ● hláskosloví, stavba slov, nauka o slově ● dělení slova na řádku podle slabik 	1. – 2.
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	<ul style="list-style-type: none"> ● slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu ● vyjmenovaná slova³ a slova k nim příbuzná 	2. – 3.
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	<ul style="list-style-type: none"> ● třídění slov ● seznamování se s některými slovními druhy 	2. – 3.
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	<ul style="list-style-type: none"> ● ohebné a neohebné slovní druhy 	2. – 3.
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	<ul style="list-style-type: none"> ● souvislý mluvený projev ● význam slov 	2. – 3.

² projekt „Pohádka“ (3. ročník)

³ projekt „Vyjmenovaná slova“ (3. ročník)

spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	<ul style="list-style-type: none"> věta a souvětí spojky a jejich funkce, spojovací výrazy 	2. – 3.
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	<ul style="list-style-type: none"> druhy vět podle postoje mluvčího výběr vhodných jazykových prostředků 	2. – 3.
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	<ul style="list-style-type: none"> psaní i,í/y,ý po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě; slova s ú/ů; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	2. – 3.
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	<ul style="list-style-type: none"> reprodukce textu přednes básně nebo úryvku prózy 	1. – 3.
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	<ul style="list-style-type: none"> ličení atmosféry příběhu 	3.
rozlišuje vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	<ul style="list-style-type: none"> základy literatury – poezie (pojmy: báseň, rým, sloka, přednes), próza (pojmy: pohádka, povídka, postava, děj, prostředí) 	3.
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	<ul style="list-style-type: none"> volná reprodukce textu, dramatizace pohádky, povídky nebo básně 	1. – 3.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ČESKÝ JAZYK	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	<ul style="list-style-type: none"> uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů tiché čtení 	4. – 5.
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	<ul style="list-style-type: none"> vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku pracuje s jazykovými příručkami seznamování s odbornými gramatickými názvy 	4. – 5.
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	<ul style="list-style-type: none"> orientace v textu 	4. – 5.
reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	<ul style="list-style-type: none"> vystižení jádra sdělení orientace v naučných textech přiměřených věku 	4. – 5.
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	<ul style="list-style-type: none"> pravidla dialogu vyplnění tiskopisu psaní projektů, příspěvků do časopisů 	4. – 5.
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	<ul style="list-style-type: none"> porovnávání názorů, tolerance řešení konfliktních situací 	4. – 5.
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	<ul style="list-style-type: none"> členění vět, frázování, síla a barva hlasu 	4. – 5.
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> spisovná resp. hovorová a nespisovná mluva 	4.
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	<ul style="list-style-type: none"> spisovné tvary slov v psaném a mluveném 	5.

	projevu	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	<ul style="list-style-type: none"> orientace ve stavbě textu členění na odstavce práce s jazykovými příručkami 	4. – 5.
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	<ul style="list-style-type: none"> pravidla sestavování osnovy členění příběhu 	4. – 5.
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	<ul style="list-style-type: none"> význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, slova opačného a stejného významu 	4.
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	<ul style="list-style-type: none"> stavba slova 	4. – 5.
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	<ul style="list-style-type: none"> slovní druhy a jejich třídění tvary slov mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen 	4. – 5.
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	<ul style="list-style-type: none"> práce s větou 	4. – 5.
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> výstavba věty, základní větné členy věta jednoduchá, souvětí smysluplné uspořádání vět jednoduchých do souvětí 	4. – 5.
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	<ul style="list-style-type: none"> rozmanité spojovací výrazy 	4. – 5.
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	<ul style="list-style-type: none"> vyjmenovaná slova, práce se skupinami slov s y/ý uvnitř slov, hledání a dotváření slov příbuzných i,í/y,ý v koncovkách podstatných a přídavných jmen 	4. – 5.
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	<ul style="list-style-type: none"> shoda přísudku s podmětem řeč přímá a nepřímá 	4. – 5.
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	<ul style="list-style-type: none"> zážitkové čtení a naslouchání nalézání příčin věcí a porozumění jim PT: Multikulturní výchova (kulturní diferenciacie, etnický pôvod, lidské vzťahy, multikulturalita, princíp sociálneho smíru a solidarity) – Projekt: Navštívil nás Malý princ – viz tabuľka str. 21 	4. – 5.
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	<ul style="list-style-type: none"> tvořivé činnosti s literárním textem volná reprodukce, dramatizace textu, ilustrace k přečtenému, vystižení děje, záměru autora vlastní tvorba na libovolné téma ^{CP 7} 	4. – 5.
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	<ul style="list-style-type: none"> druhy a žánry dětské literatury 	4.
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	<ul style="list-style-type: none"> literatura umělecká a věcná literatura v proměnách času literární žánry⁴ lidová slovesnost ^{CP 8, CP 9} 	5.

⁴ projekt „Bajka“ (5. ročník)

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	Období: 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	<ul style="list-style-type: none"> ● jazyk a jeho útvary 	6.
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	<ul style="list-style-type: none"> ● hláskosloví ● zvuková stránka 	6.
samostatně pracuje s pravidly českého pravopisu, slovníkem spisovné češtiny, a dalšími slovníky a příručkami	<ul style="list-style-type: none"> ● seznámení s jazykovědnými příručkami 	6.
rozlišuje a příklady v textu dokládá způsoby obohacení slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesené pojmenování, zvláště ve frazémeh	<ul style="list-style-type: none"> ● tvoření slov – odvozování ● slova příbuzná ● stavba slova ● střídání hlásek při odvozování 	6.
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfológický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> ● pravopis vycházející ze stavby slova ● shoda podmětu s přísudkem ● koncovky jmen ● čárka v jednod. souvětí 	6.
spřávně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a používá je ve vhodné situaci	<ul style="list-style-type: none"> ● slovní druhy ● podstatná jména obecná, vlastní, hromadná, látková, pomnožná, jejich správné tvary ● přídavná jména, druhy, skloňování, stupňování ● zájmena, skloňování – osobní a přivlastňovací ● číslovky – druhy ● slovesa – mluvnické významy 	6.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	Období: 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozlišuje spis. jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	<ul style="list-style-type: none"> ● správné užívání spisovného jazyka 	7.
spisovně vyslovuje česká slova a běžně užívá slova cizí	<ul style="list-style-type: none"> ● odborné názvy 	7.
samostatně pracuje s pravidly českého pravopisu, slovníkem spisovné češtiny, a dalšími slovníky a příručkami	<ul style="list-style-type: none"> ● průběžné užívání jazykovědných příruček, ověřování spisovných tvarů 	7.
rozlišuje a příklady v textu dokládá způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesené pojmenování	<ul style="list-style-type: none"> ● význam slov, synonyma, antonyma, homonyma ● slovní zásoba a tvoření slov ● skládání slov 	7.

v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> ● souhláskové skupiny ● shoda podmětu a přísudku ● koncovky jmen ● čárka v jednoduchém souvětí 	7.
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a používá je ve vhodné situaci	<ul style="list-style-type: none"> ● slovní druhy – slovo v platnosti několika slovních druhů ● podstatná jména – psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech, správné tvary ● přídavná jména ● zájmena ● číslovky ● slovesa – rod 	7.
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> ● tvoření vět ● stavba textová 	7.
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché a v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> ● věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent ● typy přísudku ● rozvíjející větné členy ● věta jednoduchá, souvětí 	7.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	Období: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	<ul style="list-style-type: none"> ● jazyk a jeho útvary, jazyková kultura 	8.
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	<ul style="list-style-type: none"> ● slova přejatá, výslovnost 	8.
samostatně pracuje s pravidly českého pravopisu, slovníkem spisovné češtiny, a dalšími slovníky a příručkami	<ul style="list-style-type: none"> ● ověřování skloňování cizích jmen, významy cizích slov 	8.
rozlišuje a příklady v textu dokládá způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesené pojmenování, zvláště ve frazémeh	<ul style="list-style-type: none"> ● slovní zásoba tvoření slov ● přejímání slov z cizích jazyků ● význam přeneseného pojmenování 	8.
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	<ul style="list-style-type: none"> ● pravopis koncovek jmen a sloves ● čárka ve větě jednoduché a v souvětí 	8.
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a používá je ve vhodné situaci, využívá znalostí o jazykové normě, při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> ● slovní druhy ● podstatná jména – zvláštní ● skloňování – cizí jména ● slovesa – využití různých slovesných tvarů, vid 	8.
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	<ul style="list-style-type: none"> ● věta jednoduchá, souvětí ● základní a rozvíjející větný člen ● několikanásobný větný člen, správné použití interpunkce ● druhy vět vedlejších ● významový poměr mezi hlavními větami ● grafická stavba souvětí 	8.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	Období: 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	<ul style="list-style-type: none"> slovanské jazyky, vývoj českého jazyka, útvary jazyka 	9.
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	<ul style="list-style-type: none"> jazyková kultura spisovná výslovnost 	9.
samostatně pracuje s pravidly českého pravopisu, slovníkem spisovné češtiny, a dalšími slovníky a příručkami	<ul style="list-style-type: none"> vyhledávání slov cizího původu, jmen, ověřování tvarů a pravopisu, významy cizích slov 	9.
rozlišuje a příklady v textu dokládá způsoby obohacené slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	<ul style="list-style-type: none"> význam slov slova jednoznačná, mnohoznačná slovotvorný rozbor a rozbor stavby slova odborné názvy 	9.
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	<ul style="list-style-type: none"> pravopis koncovek jmen a sloves čárka ve větě jednoduché a v souvětí, v složitějším souvětí psaní velkých písmen ve jménech a názvech 	9.
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a používá je ve vhodné situaci	<ul style="list-style-type: none"> slovní druhy jména – druhy, tvary skloňované, skloňování – cizí vlastní jména slovesa – mluvnické významy, rod, vid 	9.
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> řeč přímá a nepřímá samostatný větný člen pořádek slov ve větě 	9.
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> věta jednoduchá, souvětí základní a rozvíjející větný člen několikanásobný větný člen druhy vět vedlejších, souvětí podřadné významový poměr mezi hlavní větou, souvětí souřadné složitější souvětí grafická stavba souvětí 	9.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA (komunikační a slohová výchova)	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými inf. zdroji	<ul style="list-style-type: none"> zpráva a oznámení komentář 	6. – 7.
rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	<ul style="list-style-type: none"> oslovení osobní a úřední korespondence 	6. – 7.
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	<ul style="list-style-type: none"> reklama, inzerát nabídkový dopis 	6. – 7.

	<ul style="list-style-type: none"> ● <i>PT: Mediální výchova (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu) – Projekt: Školní časopis – viz tabulka str. 20</i> 	
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	<ul style="list-style-type: none"> ● dějový popis ● popis předmětu a pracovního postupu 	6. – 7.
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	<ul style="list-style-type: none"> ● popis osoby ● charakteristika 	6. – 7.
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá nonverbálních, verbálních i paralingválních prostředků řeči	<ul style="list-style-type: none"> ● dramtizace pohádky 	6. – 7.
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	<ul style="list-style-type: none"> ● dialog a monolog 	6. – 7.
využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a přednese referát	<ul style="list-style-type: none"> ● jak se správně učit – výpisky, výtah 	6. – 7.
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržení pravidel mezivětného navazování	<ul style="list-style-type: none"> ● souvislý životopis 	7.
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci, s textem a k vl. psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	<ul style="list-style-type: none"> ● vypravování pohádky, pověsti ● popis obrázku – uměleckého díla ● volné psaní 	6. – 7.
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými inf. zdroji	<ul style="list-style-type: none"> ● hledání stylistické chyby v textu ● hledání pravopisné chyby v textu ● vybrat správnou formulaci bez chyb ● funkční styly (slohové útvary) 	8. – 9.
rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	<ul style="list-style-type: none"> ● prosba, žádost, sdělení 	8. – 9.
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	<ul style="list-style-type: none"> ● reklama v médiích 	8. – 9.
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	<ul style="list-style-type: none"> ● odvolání, stížnost 	8. – 9.
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	<ul style="list-style-type: none"> ● charakteristika literární postavy 	8. – 9.
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá nonverbálních, verbálních i paralingválních prostředků řeči	<ul style="list-style-type: none"> ● prezentace vlastního projektu 	8. – 9.

zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	<ul style="list-style-type: none"> • diskuse a její pravidla 	8. – 9.
využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a přednese referát	<ul style="list-style-type: none"> • výtah, výklad 	8. – 9.
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržением pravidel mezivětného navazování	<ul style="list-style-type: none"> • popis cestovatelského zážitku 	6.
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci, s textem a k vl. psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	<ul style="list-style-type: none"> • úvaha 	8. – 9.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA (literární výchova)	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla, vl. slovy interpretuje smysl díla	<ul style="list-style-type: none"> • vypravěč, řeč postav • čtenářské strategie 	6.
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	<ul style="list-style-type: none"> • pohádka – Werich, Němcová, Macourek, Čapek, Erben 	6.
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadla nebo film. představení a názory na uměl. dílo	<ul style="list-style-type: none"> • dopis, čtenářský deník • čtenářské dílny 	6.
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí literární teorie	<ul style="list-style-type: none"> • lyrika, poezie, báseň, verš • vlastní tvořivé psaní 	6.
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	<ul style="list-style-type: none"> • poezie a próza • literární druhy – lyrika, epika, drama. • literární žánry – pohádky, bajky, pověsti, báje, povídky, eposy, balady, romány. 	6.
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárně dramatickém a filmovém zpracování	<ul style="list-style-type: none"> • pohádka • <i>PT: Multikulturní výchova (kulturní diferenciacie, etnický původ, lidské vztahy, multikulturalita, princíp sociálního smíru a solidarity) – Projekt: Navštívil nás Malý princ – viz tabulka str. 21</i> 	6.
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	<ul style="list-style-type: none"> • návštěva knihovny, vyhledávání informací pro referáty a projekty • pověsti našeho kraje • vypravěč a řeč postav 	6.
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla, vlastními slovy interpretuje smysl díla	<ul style="list-style-type: none"> • povídka • rým, přirovnání, metafora, rčení, přísloví, pořekadla • čtenářské strategie 	7.

formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadla nebo film. představení a názory na uměl. dílo	<ul style="list-style-type: none"> ● referát, recenze, čtenářský deník ● čtenářské dílny 	7.
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojení znalostí literární teorie	<ul style="list-style-type: none"> ● fantastická povídka ● motiv, téma 	7.
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	<ul style="list-style-type: none"> ● fiktivní vyprávění (deníky), dobrodružná a detektivní próza ● indiánky, detektivky 	7.
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	<ul style="list-style-type: none"> ● próza, epika, fakta, fikce ● literatura věcná a umělecká 	7.
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárně dramatickém a filmovém zpracování	<ul style="list-style-type: none"> ● divadlo hudební a hudebně dramatické ● opera, opereta a muzikál + literární předlohy 	7.
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	<ul style="list-style-type: none"> ● spisovatelé našeho kraje 	7.
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	<ul style="list-style-type: none"> ● spisovná a nespisovná čeština v literárním díle, jazykové prostředky 	8.
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadla nebo film. představení a názory na uměl. dílo	<ul style="list-style-type: none"> ● knižní recenze 	8.
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojení znalostí literární teorie	<ul style="list-style-type: none"> ● vlastní deník 	8.
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	<ul style="list-style-type: none"> ● deník ● paměti, vzpomínky ● biografie ● autobiografie 	8.
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	<ul style="list-style-type: none"> ● Literatura a hlavní představitelé: starověku (antická literatura, literatura Předního východu, Bible), středověku, humanismu a renesance, baroka, klasicismu, osvícenství, romantismu, národního obrození. 	8.
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárně dramatickém a filmovém zpracování	<ul style="list-style-type: none"> ● dialog a monolog ve filmu, scénář ● film, televize, literatura ● české "oskarové" filmy, jejich literární předloha ● zlatý fond české/československé kinematografie 	8.
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla, vlastními slovy interpretuje smysl díla	<ul style="list-style-type: none"> ● fejetony ● čtenářské strategie 	9.
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	<ul style="list-style-type: none"> ● Májovci, ruchovci, lumírovci. ● kritický realismus v české a světové literatuře. literatura 1. a 2. světové války 	9.
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadla nebo filmové představení a názory na umělecké dílo	<ul style="list-style-type: none"> ● filmová recenze, srovnání literárního díla a filmu ● čtenářské dílny 	9.
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojení znalostí literární teorie	<ul style="list-style-type: none"> ● povídka ● vlastní tvořivé psaní 	9.
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	<ul style="list-style-type: none"> ● druhy románu, románoví autoři 	9.

uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	<ul style="list-style-type: none"> ● literatura 2. světové války ● poválečná literatura ● světová literatura 20. století 	9.
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárně dramatickém a filmovém zpracování	<ul style="list-style-type: none"> ● česká divadelní tvorba 20. století. ● literatura a film – okupace a 50. léta 	9.

6.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru anglický jazyk a další cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd.

Při výuce gramatické části je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.

Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou. V ročníku tak bývá více skupin na anglický jazyk, než je kmenových tříd.

Na 2. st. jsou žáci rozděleni do skupin podle dosažené úrovně. Skupiny jsou prostupné. To znamená, že žák, jehož dovednosti se zlepšily, má možnost po doporučení vyučujícího přestoupit do jiné skupiny. Stejně tak ten, kdo začne z nějakého důvodu zaostávat. Po přestoupení žáka do pokročilejší skupiny bude žák poučen o tom, co se má doučit.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- chápe důležitost komunikace v anglickém jazyce pro další studium i praktický život
- propojuje probraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledává nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině

Kompetence k řešení problémů

- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebojí se mluvit anglicky s cizím člověkem
- učí se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- porozumí jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- formuluje jednoduché myšlenky anglicky
- rozumí promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- využívá dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžaduje a poskytuje pomoc, radu
- dodržuje v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracuje v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- získává představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnává je se zvyky našimi
- srovnává ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- samostatně pracuje s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k experimentování s různými učebními styly (způsob zpracování slovní zásoby) tak, aby žák našel samostatně ten nejúčinnější
- žáci spolupracují na projektech se žáky z jiných zemí, při těchto aktivitách používají angličtinu jako reálný prostředek komunikace
- vedeme žáky k účasti na různých soutěžích, olympiádách, besedách, kdy žáci mají možnost prakticky uplatnit svoje znalosti a motivují se k zdokonalování
- pozitivně motivujeme žáky k stanovení vlastních cílů, k jejich dosažení motivujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací

Kompetence k řešení problémů

- žáci pracují s knihami s anglickými instrukcemi, které učitel nepřekládá, žáci musí sami pochopit význam sděleného
- žáci řeší úkoly, ve kterých musí zjistit od jiných osob dílčí údaje tak, aby je mohli ve výsledném dialogu (scénce) použít

Kompetence komunikativní

- vybíráme cvičení, ve kterých žáci procvičují různé způsoby komunikace v anglickém jazyce, simulují reálné situace ze života
- umožňujeme žákům komunikovat prostřednictvím internetu, žáci si pravidelně dopisují e-mailem, chatují s vrstevníky ze zahraničí
- žáci pracují s různými typy textů (čtení, poslech), ve kterých rozvíjejí své řečové dovednosti

Kompetence sociální a personální

- žáci řeší úkoly simulující reálné prostředí a životní situace, ve kterých musí spolupracovat s ostatními ve dvojicích nebo menších skupinách, uplatňují své dovednosti
- zodpovídají za svou práci celému kolektivu
- navozujeme při výuce přátelskou a kooperativní atmosféru, vedeme žáky k vzájemné pomoci při vypracovávání zadaných aktivit, k naslouchání a respektování druhých
- žáci připravují prezentace pro různé aktivity, učitel podporuje sebevědomé vystupování, vede žáky k aktivní diskuzi, pozitivní kritice ostatních, hájení vlastního stanoviska

Kompetence občanské

- vybízíme žáky k otevřenosti, podporujeme jejich zájem a reagujeme kladně na dotazy s cílem, aby se žáci nebáli zeptat, vede je k toleranci postupů jiných, úctě a respektu
- žáci se při spolupráci na mezinárodních projektech učí toleranci a respektu vůči jiným názorům, postojům a národnostem
- při práci na projektech žáci vnímají odlišné kulturní prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k využití svých znalostí a zkušeností v reálném životě
- zadáváme úkoly z reálných životních situací

- žáci diskutují na záměrně zvolená témata, ve kterých řeší otázku vlastního profesního zaměření

1. stupeň

Cílem předmětu anglický jazyk na 1. stupni je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Zejména v počátcích upřednostňujeme induktivní způsob výuky před výukou deduktivní. Neučíme tedy nejdříve poučky, ale ponecháváme žákům prostor, aby si z textů říkadel, jednoduchých básniček apod. sami odvodili, jak vyjádřit jiné věty. Gramatiku učíme teprve tehdy, když jsou příslušné pojmy zvládnuty v předmětu český jazyk a literatura (např. časování sloves). Velký důraz klademe na ústní projev, který procvičujeme při jednoduchých konverzačních cvičeních, při prezentaci projektů, čtení a dramatizaci komiksů, při zpěvu a na říkadlech. Předmět je vyučován ve 3. až 5. ročníku tři hodiny týdně.

2. stupeň

Na druhém stupni pracují žáci ve větší míře s autentickými texty, konverzují spolu anglicky ve větších celcích. V souvislosti s probíraným zeměpisným a dějepisným učivem se žáci seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí. Angličtinu používají při práci s internetem i v částech jiných vyučovacích předmětů.

Předmět je vyučován v 6. až 9. ročníku tři hodiny týdně.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ANGLICKÝ JAZYK	Období: 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal; píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	<ul style="list-style-type: none"> • číslovky (1 – 20) • slovní zásoba z tematických okruhů barvy, domov, rodina, škola⁵, volný čas, oblékání, potraviny, ovoce, zelenina, nálady, tělo, zvířata, nábytek 	3.
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	<ul style="list-style-type: none"> • vyjádření souhlasu a nesouhlasu • sdělení záliby • reakce na pokyny 	3.
píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy; přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	<ul style="list-style-type: none"> • abeceda (hláskování) • psaní tematické slovní zásoby • používání slovníku s výslovností fonetické znaky (pasivně) • základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slova 	3.
rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> • otázka, zápor, rozkazovací způsob, vyjádření libosti, nelibosti, dovednosti • osobní zájmena 	3.
rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> • abeceda, hláskování (jména) 	3.

⁵ projekt „Člověk – Já a moje rodina“ (3. ročník)

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ANGLICKÝ JAZYK	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> • četba autentického textu – volný překlad 	4. – 5.
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností; rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba z tematických celků domov, rodina, popis osoby, škola, volný čas, oblékání, jídlo, nálady, lidské tělo, zvířata, nábytek, barvy, nákupy, příroda a počasí, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny)^{CP 8, CP 9} a číslovky 1 – 100 	4. – 5.
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> • četba textu z učebnice, vázání slov, základní slovní zásoba 	4. – 5.
vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojeným tématům	<ul style="list-style-type: none"> • tvorba otázky a záporu • porovnání zvyků a tradic v ČR a v anglicky mluvících zemích 	4. – 5.
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> • četba autentického textu 	4. – 5.
vyplní osobní údaje do formuláře	<ul style="list-style-type: none"> • tvorba množného čísla podstatných jmen, přivlastňovací a ukazovací zájmena, určení polohy předmětů, užití předložek, osobní zájmena • umí určit přítomný čas prostý u sloves ve všech osobách • otázka, odpověď, věta oznamovací v přítomném čase prostém a průběhovém 	4. – 5.
napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	<ul style="list-style-type: none"> • vyprávění o sobě, rodině, škole, popis obrázku • používá správné tvary slovesa být, mít a umět v přítomném čase, v kladu i záporu 	4. – 5.
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	<ul style="list-style-type: none"> • příslovce, přídavná jména • porovnávání smyslu textů • reprodukce čteného a slyšeného textu 	4. – 5.
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, poděkování, představení • reakce na otázky 	4. – 5.
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat a podobné otázky pokládá	<ul style="list-style-type: none"> • reakce na otázky mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	4. – 5.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ANGLICKÝ JAZYK	Období: 6. – 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	<ul style="list-style-type: none"> • četba textu se zeměpisnou tematikou • příroda a životní prostředí, počasí, zeměpisné údaje, cestování • fonetický přepis slov, základní pravidla výslovnosti větných celků a hlásek, frázování, slovní a větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči; fonetická transkripce • četba autentického textu • kultura, sport, moderní technologie a média, člověk a společnost 	6. – 7.
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> • člen určitý a neurčitý • stavba věty, druhy vět podle postoje mluvčího (tvorba otázek a záporu) • zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací, tázací a předmětná • větný zápor • číslovky řadové a násobné • slovesné časy – přítomný prostý, průběhový, minulý prostý, modální slovesa • stupňování přídavných jmen • vyjádření zamýšlené budoucnosti, změna stavu • práce s mapou 	6. – 7.
rozumí jednoduché a zřetelně vyslované promluvě a konverzaci	<ul style="list-style-type: none"> • oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování, reakce na poděkování, žádost o pomoc, přání, nákup lístku, jízdní řády, objednávka 	6. – 7.
reaguje na jednoduché písemné sdělení	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím 	6. – 7.
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	<ul style="list-style-type: none"> • četba autentického materiálu • abstraktní podstatná jména • práce se slovníkem 	6. – 7.
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	<ul style="list-style-type: none"> • osobní dopis, jednoduchý dotazník, jednoduché sdělení • zpráva • formulář • e-mail • domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost 	6. – 7.
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	<ul style="list-style-type: none"> • popis oblíbené knížky, vypravování jejího děje, charakteristika hlavní postavy, povahové vlastnosti • detailní popis osoby, věci a události • význam podobných slov v kontextu, vypravování příběhu, pohádky • pocity a nálady, problémy mládeže • žádost o radu, dotazování se na směr a cestu 	6. – 7.

zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích	<ul style="list-style-type: none"> orientace na nádraží, nakupování jízdenky, objednávka jídla⁶ souhlas, nesouhlas 	6. – 7.
---	---	---------

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ANGLICKÝ JAZYK	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	<ul style="list-style-type: none"> zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby četba textů s tematikou USA ^{CP 6} četba textů s tématem životní prostředí předložky místa a času, spojky ve větách vedlejších, pravidla pořadí přídavných jmen, tvoření přídavných jmen příponami, tvoření a stupňování příslovci, příslovce neurčitá slovesné časy – minulý průběhový, vyjadřování budoucnosti, předpřítomný čas prostý, rod činný a trpný, podmiňovací způsob zájmena vztažná, neurčitá a jejich složeniny různé stravovací návyky recept 	8. – 9.
rozumí jednoduché a zřetelně vyslované promluvě a konverzaci	<ul style="list-style-type: none"> zdvořilé společenské fráze, poskytnutí rady, doporučení způsobu řešení problému, vyjádření zamýšlené, jisté i obecné budoucnosti předpony, přípony základní slovesné vazby 	8. – 9.
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	<ul style="list-style-type: none"> četba autentického materiálu, časopisů a novin adaptované literární dílo péče o zdraví 	8. – 9.
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	<ul style="list-style-type: none"> mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) formální a neformální žádost ilustrovaný příběh, komiks psaní malých a velkých písmen, dělení slov, pravidla interpunkce životopis, popis místa 	8. – 9.
napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> určování slovních druhů, stavba rozvíte věty, předložky, zájmena v předmětu tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní 	8. – 9.

⁶ pro 6. – 7. ročník projekty: „A Year in My Life“, „My Favourite Animal“, „A Recipe“, „The Czech Republic“, „My Family“

	<p>technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí⁷</p> <ul style="list-style-type: none"> • referát 	
<p>zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> • žádost o informaci, orientace v časech podle jízdních řádů, telefonování, žádost o svolení, o službu, o pomoc • město, nákupy, móda • návrh a nabídka • příkaz a zákaz 	<p>8. – 9.</p>

6.1.3 Anglická konverzace (další cizí jazyk)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je určen pro žáky s IVP v 7. – 9. ročníku jako povinný předmět. Rozsah výuky je dvě vyučovací hodiny týdně. Žáci jsou podněcováni k praktickému používání anglického jazyka v rozmanitých modelových situacích (cestování, nakupování, telefonní rozhovor, běžný společenský styk, korespondence apod.). Důraz je kladen na osvojení základních konverzačních frází, které žák dokáže v dané situaci rychle a efektivně použít.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- chápe důležitost komunikace v anglickém jazyce pro další studium i praktický život
- propojuje probraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledává nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině

Kompetence k řešení problémů

- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebojí se mluvit anglicky s cizím člověkem
- učí se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- porozumí jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- formuluje jednoduché myšlenky anglicky
- rozumí promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- využívá dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžaduje a poskytuje pomoc, radu
- dodržuje v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracuje v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- získává představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnává je se zvyky našimi
- srovnává ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- samostatně pracuje s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

⁷ pro 8. – 9. ročník projekty: „My Favourite Country“, „London“, „New York“, „Australia“

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
- vedeme žáky k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- klademe vhodné otázky
- umožňujeme volný přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vedeme žáků k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích

Kompetence sociální a personální

- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedeme žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcujeme žáky k argumentaci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vedeme žáky k diskuzi
- vedeme žáky ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- učíme žáky efektivně si organizovat práci

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ANGLICKÁ KONVERZACE	Období: 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	• základní pravidla výslovnosti větných celků a hlásek, frázování, slovní a větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči	7.
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• pozdravy • oslovení • představování • poděkování • poslech textu	7.
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• otázky na zdraví, čas, každodenní činnosti, pojmenování předmětů, zvířat osob, hodiny, dny, měsíce, roční období • pohádka, píseň	7.
zapojí se do jednoduchých rozhovorů; sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• přítomný čas prostý • vyhledávání neznámých slov v prostém textu • jednoduché rozhovory • rodina, domov, škola, volný čas	7.

	<ul style="list-style-type: none"> ● práce se slovníkem 	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	<ul style="list-style-type: none"> ● otázka a odpověď 	7.
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	<ul style="list-style-type: none"> ● orientace ve městě ● dopravní prostředky ● nákupy ● předložky, příslovce 	7.
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	<ul style="list-style-type: none"> ● otázka a zápor ● osobní zájmena ● volný čas ● povolání 	7.
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	<ul style="list-style-type: none"> ● poslechová cvičení ● vyhledávání neznámých slov ● práce se slovníkem 	7.
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	<ul style="list-style-type: none"> ● osobní informace ● popis osoby ● záliby, koníčky 	7.
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> ● dopis ● životopis 	7.
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	<ul style="list-style-type: none"> ● žádost ● odpověď na dopis ● sdělení 	7.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: ANGLICKÁ KONVERZACE	Období: 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	<ul style="list-style-type: none"> ● čtení – procvičování výslovnosti 	8. – 9.
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> ● žádost, dopis, popis ● telefonní rozhovor ● ve městě ● dialog v přítomném čase na každodenní téma 	8. – 9.
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	<ul style="list-style-type: none"> ● porozumění jednoduchému návodu ● příroda, počasí 	8. – 9.
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	<ul style="list-style-type: none"> ● přítomný čas ● budoucí čas ● minulý čas ● porozumění textu: čtení a překlad ● nákupy, oblečení 	8. – 9.
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> ● rozšiřování slovní zásoby pomocí slovníku ● škola, rodina, volný čas 	8. – 9.

odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	<ul style="list-style-type: none"> ● názvy profesí a činností ● časový rozvrh dne ● životopis ● záliby, koníčky ● rozhovory, scénky 	8. – 9.
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	<ul style="list-style-type: none"> ● konverzace a reprodukce textu ● město, dopravní prostředky, nákup 	8. – 9.
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	<ul style="list-style-type: none"> ● vyjádření zájmu a nevole ● omluva, přání, pozvání, sjednání si schůzky ● práce s textem ● realie anglicky mluvících zemí 	8. – 9.
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	<ul style="list-style-type: none"> ● vyhledávání a získání potřebné informace ● významné dny, zvyky a tradice 	8. – 9.
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	<ul style="list-style-type: none"> ● popis osoby ● lidské tělo ● dotazník, formulář 	8. – 9.
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> ● dopis ● životopis ● projekt na dané téma 	8. – 9.
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	<ul style="list-style-type: none"> ● odpověď na dopis ● žádost ● sdělení 	8. – 9.

6.1.4 Německý jazyk (další cizí jazyk)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je určen pro žáky 7. – 9. ročníku jako povinný předmět. Rozsah výuky je dvě vyučovací hodiny týdně. Žáci se naučí pojmenovávat nejběžnější předměty a nejbližší osoby ve svém okolí, počítat do sta, pojmenovávat barvy a přiřazovat věcem a osobám základní charakterové a fyzické vlastnosti. Naučí se základní pozdravy a konverzační fráze běžného života. Dokáže sdělit základní informace z tematických celků – domov, rodina, škola, volný čas, nákupy, realie zemí mluvících německy.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- chápe důležitost komunikace v německém jazyce pro další studium i praktický život
- propojuje probraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledává nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v němčině

Kompetence k řešení problémů

- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebojí se mluvit německy s cizím člověkem
- učí se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- porozumí jednoduchému sdělení v německém jazyce
- formuluje jednoduché myšlenky německy
- rozumí promluvě i přiměřenému textu v německém jazyce
- využívá dovednosti osvojené v německém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžaduje a poskytuje pomoc, radu
- dodržuje v německy mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracuje v německy hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- získává představu o zvycích v německy mluvících zemích a porovnává je se zvyky našimi
- srovnává ekologické a environmentální otázky týkající se německy mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- samostatně pracuje s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- využívá německého jazyka k získávání informací z různých oblastí

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu německý jazyk jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k experimentování s různými učebními styly (způsob zpracování slovní zásoby) tak, aby žák našel samostatně ten nejúčinnější
- vedeme žáky k účasti na různých soutěžích, olympiádách, besedách, kdy žáci mají možnost prakticky uplatnit svoje znalosti a motivují se k zdokonalování
- pozitivně motivujeme žáky k stanovení vlastních cílů, k jejich dosažení motivujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací

Kompetence k řešení problémů

- žáci pracují s knihami s německými instrukcemi, které učitel nepřekládá, žáci musí sami pochopit význam sděleného
- žáci řeší úkoly, ve kterých musí zjistit od jiných osob dílčí údaje tak, aby je mohli ve výsledném dialogu (scénce) použít

Kompetence komunikativní

- vybíráme cvičení, ve kterých žáci procvičují různé způsoby komunikace v německém jazyce, simulují reálné situace ze života
- žáci pracují s různými typy textů (čtení, poslech), ve kterých rozvíjejí své řečové dovednosti

Kompetence sociální a personální

- žáci řeší úkoly simulující reálné prostředí a životní situace, ve kterých musí spolupracovat s ostatními ve dvojicích nebo menších skupinách, uplatňují své dovednosti
- zodpovídají za svou práci celému kolektivu
- navozujeme při výuce přátelskou a kooperativní atmosféru, vedeme žáky k vzájemné pomoci při vypracovávání zadaných aktivit, k naslouchání a respektování druhých
- žáci připravují prezentace pro různé aktivity, učitel podporuje sebevědomé vystupování, vede žáky k aktivní diskuzi, pozitivní kritice ostatních, hájení vlastního stanoviska

Kompetence občanské

- vybízíme žáky k otevřenosti, podporujeme jejich zájem a reagujeme kladně na dotazy s cílem, aby se žáci nebáli zeptat, vedeme je k toleranci postupů jiných, úctě a respektu

- žáci se při spolupráci na mezinárodních projektech učí toleranci a respektu vůči jiným názorům, postojům a národnostem
- při práci na projektech žáci vnímají odlišné kulturní prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k využití svých znalostí a zkušeností v reálném životě
- zadáváme úkoly z reálných životních situací
- žáci diskutují na záměrně zvolená témata, ve kterých řeší otázku vlastního profesního zaměření

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: NĚMECKÝ JAZYK	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla výslovnosti a pravopisu, bez interpunkce • zvuková a grafická podoba jazyka 	6. – 7.
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> • pozdravy • oslovení • představování • poděkování 	6. – 7.
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	<ul style="list-style-type: none"> • otázky, čas, pojmenování předmětů • přítomný čas 	6. – 7.
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	<ul style="list-style-type: none"> • časování pravidelných sloves • slovosled ve větě oznamovací a tázací • jednoduché rozhovory • rodina, domov, škola, volný čas • práce se slovníkem 	6. – 7.
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> • já a moje rodina, domov, přátelé • moje zájmy • přivlastňovací zájmena • základní číslovky do 1000 	6. – 7.
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	<ul style="list-style-type: none"> • podstatná jména a jejich skloňování po členu určitém, neurčitém a přivlastňovacích zájmenech v jednotném a množném čísle 	6. – 7.
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	<ul style="list-style-type: none"> • zápor ve větě • osobní zájmena • předložky se 4. a 3. pádem • volný čas 	6. – 7.
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	<ul style="list-style-type: none"> • škola, školní potřeby, vyučovací předměty • předložky se 3. a 4. pádem • časování nepravidelných sloves • rozkazy • vykání • poslechová cvičení • vyhledávání neznámých slov • práce se slovníkem 	6. – 7.
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři;	<ul style="list-style-type: none"> • všední den • volný čas • prázdniny 	8. – 9.

odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	<ul style="list-style-type: none"> ● osobní informace ● popis osoby ● záliby 	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	<ul style="list-style-type: none"> ● telefonní rozhovor ● jídlo a nápoje ● časování způsobových sloves 	8. – 9.
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	<ul style="list-style-type: none"> ● sport ● části lidského těla, u lékaře ● časování sloves s odlučitelnými předponami 	8. – 9.
rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	<ul style="list-style-type: none"> ● práce s krátkými texty opírajícími se o realie 	8. – 9.
napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	<ul style="list-style-type: none"> ● dopis 	8. – 9.
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	<ul style="list-style-type: none"> ● vyhledávání neznámých slov z jednoduchého textu, překlad za pomoci slovníku ● rozhovory, krátká vyprávění 	8. – 9.
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	<ul style="list-style-type: none"> ● cestování ● žádost ● odpověď na dopis ● sdělení 	8. – 9.
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	<ul style="list-style-type: none"> ● poslechová cvičení ● směřování a informace 	8. – 9.

6.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací oblast je rozdělena na čtyři tematické okruhy:

a) *Čísla a početní operace* na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh *Číslo a proměnná*.

Žáci si osvojují aritmetické operace v těchto složkách:

- dovednost provádět operaci;
- algoritmičké porozumění – proč se použije následný postup;
- získávat údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním;
- významové porozumění – propojení na reálné situace;
- seznamují se s pojmem proměnná a její rolí při matematizaci.

b) *Geometrie v rovině a prostoru*

Žáci znázorňují geometrické útvary, vzájemné polohy objektů, učí se měřit délku, velikost úhlů, obvod a obsah, objem a povrch.

c) *Závislosti, vztahy a práce s daty*

Žáci se učí analyzovat z tabulek, diagramů a grafů, zkoumání závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

d) Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Žáci se učí uplatnit logické myšlení, řeší problémové situace a úlohy z běžného života.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace;
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů;
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů;
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů;
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu;
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely;
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému;
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu;
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby;
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvrácení pomocí protipříkladů

6.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět matematika je vyučován v 1. ročníku čtyři hodiny týdně, ve 2. až 5. ročníku pět hodin, v 6. a 7. ročníku čtyři hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku pět hodin týdně.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- osvojuje si základní matematické pojmy postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváří si zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívá prostředků výpočetní techniky
- plánuje postupy a úkoly
- aplikuje znalosti v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- zjišťuje, že realita je složitější než její matematický model
- provádí rozbor problému a plánu řešení, odhaduje výsledky
- volí správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů
- ověřuje výsledky

Kompetence komunikativní

- zdůvodňuje matematické postupy
- vytváří hypotézy
- komunikuje na odpovídající úrovni
- dodržuje pravidla slušného chování

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje ve dvojici a malé skupině
- vyžádá si a poskytne pomoc
- obhajuje vlastní názor

Kompetence občanské

- respektuje názory ostatních
- formuje si volní a charakterové rysy
- rozhoduje se podle dané situace

Kompetence pracovní

- zdokonaluje si grafický projev
- efektivně organizuje vlastní práci
- dodržuje dohodnuté kvality, termíny
- ověřuje si výsledky

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu matematika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- zařazujeme do vyučování úlohy z praktického života
- nabízíme různé metody práce, rozmanité pomůcky a tím dosahujeme zajímavosti výuky
- vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů (početní operace, algoritmy, matematické symboly, termíny), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů z reálného života
- podporujeme nalézání různých variant řešení zadaných úloh, možnost diskuze řešitelnosti daných úloh
- umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce, hovořit o nich, reagovat na upozornění učitele
- podporujeme rozvoj kreativity při řešení problémových úloh

Kompetence komunikativní

- předkládáme žákům úlohy s využitím matematické symboliky
- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními

- pracujeme s grafy, tabulkami, diagramy apod.

Kompetence sociální a personální

- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovíme pravidla pro práci skupiny i pro samostatnou práci a dbáme na jejich dodržování

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke schopnosti pomoci druhým při řešení problémových úloh
- zařazujeme úlohy s ekologickou problematikou

Kompetence pracovní

- zařazujeme vhodné činnosti pro dosažení zručnosti žáků
- vyžadujeme od žáků zodpovědnost a bezpečnost v přístupu k zadaným úkolům

Oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	Předmět: MATEMATIKA	Období: 1. – 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
<p>Žák:</p> <p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obor přirozených čísel • násobilka • zápis čísla v desítkové soustavě (číselná osa) • vlastnosti početních operací s přirozenými čísly • písemné algoritmy početních operací • matematická prostředí H-Mat: a) výstaviště b) číselná osa c) desítková tabulka, d) krokování, e) kostkové hry, f) schodiště, g) součtové trojúhelníky, h) sčítací tabulky, ch) pavučiny, i) sousedi, j) peníze, k) děda Lesoň, l) neposedí m) hadi 	1. – 3.
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času popisuje jednoduché závislosti z praktického života doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • závislosti a jejich vlastnosti • diagramy, tabulky • matematická prostředí H-Mat: a) autobus b) krokování, c) kostkové hry, d) schodiště, e) součtové trojúhelníky, f) sčítací tabulky, g) pavučiny, h) sousedi, ch) peníze, i) děda Lesoň, j) neposedí 	1. – 3.
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</p>	<ul style="list-style-type: none"> • základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh • základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, koule, válec • délka úsečky; jednotky délky a jejich převody • obvod obrazce • vzájemná poloha dvou přímek v rovině • matematická prostředí H-Mat:: a) stavby b) plány staveb c) oblékáme Paní Krychli d) hry 	1. – 3.

Oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	Předmět: MATEMATIKA	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
<p>Žák:</p> <p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● obor přirozených čísel ● přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky ● zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) ● násobilka ● vlastnosti početních operací s přirozenými čísly ● písemné algoritmy početních operací ● matematická prostředí H-Mat: a) výstaviště b) číselná osa c) stovková tabulka, b) krokování, c) kostkové hry, d) schodiště, e) součtové trojúhelníky, f) sčítací tabulky, g) pavučiny, h) sousedi, ch) peníze, i) děda Lesoň, j) neposedí k) hadi l) násobková tabulka m) násobkové obdélníky 	4. – 5.
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY vyhledává, sbírá a třídí data čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● závislosti a jejich vlastnosti ● diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády ● matematická prostředí H-Mat: a) autobus b) krokování, c) kostkové hry, d) schodiště, e) sčítací tabulky, f) peníze, g) děda Lesoň, 	4. – 5.
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTOR narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran sestrojí rovnoběžky a kolmice určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník ● základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec ● délka úsečky; jednotky délky a jejich převody ● vzájemná poloha dvou přímek v rovině ● obvod a obsah obrazce ● osově souměrné útvary ● matematická prostředí H-Mat: a) stavby b) plány staveb c) oblékáme Paní Krychli d) geoboards 	4. – 5.
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● slovní úlohy ● číselné a obrázkové řady ● magické čtverce ● prostorová představivost 	4. – 5.

Oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	Předmět: MATEMATIKA	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
provádí početní operace v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> rozšířené opakování přirozená čísla čtení a zápis čísla v desítkové soustavě zobrazení na číselné ose početní operace 	6.
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku; charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	<ul style="list-style-type: none"> geometrické útvary v rovině rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh převody jednotek obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku 	6.
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (desetinným číslem)	<ul style="list-style-type: none"> desetinná čísla čtení a zápis v desítkové soustavě zobrazení na číselné ose, intervaly porovnávání zaokrouhlování početní operace aritmetický průměr převody jednotek 	6.
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> dělitelnost přirozených čísel násobek, dělitel, znaky dělitelnosti prvočíslo, číslo složené společný násobek, společný dělitel 	6.
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	<ul style="list-style-type: none"> úhel a jeho velikost pojem, rýsování a přenášení úhlu osa úhlu jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu ostrý, tupý, pravý a přímý úhel početní operace s velikostmi úhlů vrcholové a vedlejší úhly mnohoúhelníky – pojem, pravidelný šestiúhelník, pravidelný osmiúhelník (obvod) 	6.
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar; určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti načrtne a sestrojí síť základních těles, načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádrů v rovině; odhaduje a vypočítává povrch a objem těles	<ul style="list-style-type: none"> osová souměrnost shodné útvary osově souměrné útvary obsah čtverce a obdélníku. povrch a objem krychle a kvádrů. jednotky obsahu obsah čtverce a obdélníku obsah složitějších obrazců (s využitím znalostí obsahu čtverce a obdélníku) kvádr, krychle, síť těles zobrazování těles povrch krychle, kvádrů jednotky objemu objem krychle, kvádrů 	6.
načrtne a sestrojí rovinné útvary	<ul style="list-style-type: none"> trojúhelník pojem, druhy vnitřní a vnější úhly trojúhelníku těžnice, střední příčky, výšky 	6.

	<ul style="list-style-type: none"> • kružnice opsaná, vepsaná 	
--	--	--

Oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	Předmět: MATEMATIKA	Období: 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem)	<ul style="list-style-type: none"> • racionální čísla • čtení a zápis zlomku • vztah mezi zlomky a des. čísla • zobrazení na číselné ose, intervaly • převrácený zlomek • smíšené číslo • početní operace • složený zlomek 	7.
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematický aparát v oboru celých čísel a racionálních čísel	<ul style="list-style-type: none"> • celá čísla • čtení a zápis čísla • zobrazení na číselné ose, intervaly • opačné číslo • absolutní hodnota • početní operace 	7.
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků	<ul style="list-style-type: none"> • trojúhelník • shodnost trojúhelníků • trojúhelníková nerovnost • konstrukce trojúhelníků 	7.
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů, určuje vztah přímé a nebo nepřímé úměrnosti	<ul style="list-style-type: none"> • poměr, přímá a nepřímá úměrnost • pojem • zvětšení a zmenšení v daném poměru • rozdělení dané hodnoty v daném poměru • měřítko • úměra • přímá a nepřímá úměrnost • trojčlenka 	7.
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek); užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (procentem)	<ul style="list-style-type: none"> • procenta • pojem • základ, procentová část, počet procent • promile • slovní úlohy 	7.
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů; načrtne a sestrojí rovinné útvary; odhaduje a vypočítá povrch a objem těles; určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti; načrtne a sestrojí sítě základních těles; načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině; načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar	<ul style="list-style-type: none"> • rovnoběžníky • pojem • vlastnosti • rozdělení • konstrukce • obvod a obsah • obsah trojúhelníku • lichoběžník • pojem • konstrukce • povrch a objem hranolů • pojem hranol • povrch a objem hranolu • středová souměrnost • sestrojení obrazu obrazce ve středové souměrnosti 	7.

Oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	Předmět: MATEMATIKA	Období: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	<ul style="list-style-type: none"> ● opakování učiva 7. ročníku ● výrazy ● číselné výrazy ● proměnná ● výrazy s proměnnou ● početní operace s výrazy (sčítání, odčítání, násobení mnohočlenů a dělení jednočlenem) ● úpravy výrazů pomocí vzorců ● rozklad výrazů na součin 	8.
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu; zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	<ul style="list-style-type: none"> ● druhá mocnina a odmocnina ● pojem ● čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin ● určení druhých mocnin a odmocnin ● pojem reálného čísla 	8.
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	<ul style="list-style-type: none"> ● Pythagorova věta ● pojem ● výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku ● užití Pythagorovy věty 	8.
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	<ul style="list-style-type: none"> ● mocniny s přirozeným mocnitelem ● čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem ● zápis čísla pomocí mocnin deseti ● početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem 	8.
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	<ul style="list-style-type: none"> ● lineární rovnice ● rovnost ● lineární rovnice 	8.
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic; analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	<ul style="list-style-type: none"> ● slovní úlohy 	8.
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů; načrtne a sestrojí rovinné útvary	<ul style="list-style-type: none"> ● kruh, kružnice ● vzájemná poloha přímky a kružnice ● vzájemná poloha dvou kružnic ● délka kružnice ● obsah kruhu 	8.
odhaduje a vypočítá povrch a objem těles; načrtne a sestrojí síť základních těles; načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	<ul style="list-style-type: none"> ● válec ● pojem povrch válce ● objem válce 	8.
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	<ul style="list-style-type: none"> ● konstrukční úlohy ● jednoduché konstrukce ● množiny všech bodů dané vlastnosti ● Thaletova kružnice ● konstrukční úlohy 	8.
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data; porovnává soubory dat	<ul style="list-style-type: none"> ● shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických údajů ● základní statistické pojmy ● základní charakteristiky statistického souboru 	8.

Oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	Předmět: MATEMATIKA	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných	<ul style="list-style-type: none"> • opakování učiva 8. ročníku • výrazy • pojem lomený výraz • početní operace s lomenými výrazy 	9.
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	<ul style="list-style-type: none"> • rovnice s neznámou ve jmenovateli 	9.
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav; analyzuje a řeší jednoduché problémy, užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	<ul style="list-style-type: none"> • soustavy rovnic • soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic 	9.
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data; porovnává soubory dat; vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem; matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	<ul style="list-style-type: none"> • funkce • pravoúhlá soustava souřadnic • pojem funkce • lineární funkce (přímá úměrnost) • lomená funkce • kvadratická funkce 	9.
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor; užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (procentem)	<ul style="list-style-type: none"> • finanční matematika • základní pojmy finanční matematiky 	9.
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků; určuje velikost úhlu měřením a výpočtem; řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí; analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	<ul style="list-style-type: none"> • podobnost • věty o podobnosti trojúhelníků • goniometrické funkce ostrého úhlu pravoúhlého trojúhelníku • užití goniometrických funkcí při výpočtech délek stran a velikostí ostrých úhlů pravoúhlých trojúhelníků • další užití goniometrických funkcí v praxi 	9.
odhaduje a vypočítá povrch a objem těles; načrtne a sestrojí sítě základních těles, načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině; určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti	<ul style="list-style-type: none"> • tělesa • kužel • jehlan • koule • povrch a objem těles 	9.

Oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	Předmět: H – MAT	Období: 6. – 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Díl
ČÍSLO A PROMĚNNÁ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, využívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	<ul style="list-style-type: none"> • desetinná čísla • šipkové grafy • součtové trojúhelníky • krokování • indické násobení 	A+B

<p>zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</p> <p>modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel</p> <p>užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</p> <p>řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů</p> <p>řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)</p> <p>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkání</p> <p>formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav</p> <p>analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● tabulka 100 ● pavučiny ● součinné čtverce ● racionální čísla ● algebrogramy ● rovnice ● zlomky ● sousedé ● autobus ● egyptské dělení chlebů ● váhy ● procenta ● parkety ● dělitelnost ● prvočísla ● největší společný dělitel ● nejmenší společný násobek ● číselná osa ● obsahy ● dřívka ● origami ● mříž ● mince ● Vennovy diagramy ● rodina ● lineární funkce 	
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <p>vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</p> <p>porovnává soubory dat</p> <p>určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti</p> <p>vytváří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem</p> <p>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● součinné čtverce ● šipkové grafy ● Vennovy diagramy ● dřívka ● egyptské dělení ● součtové trojúhelníky ● autobus ● rodina ● lineární funkce ● sousedé ● procenta 	A+B
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <p>zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku</p> <p>charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</p> <p>určuje velikost úhlu měřením a výpočtem</p> <p>odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</p> <p>využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvarů a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</p> <p>načrtne a sestrojí rovinné útvary</p> <p>užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků</p> <p>načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar</p> <p>určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● mříž ● origami ● konstrukce ● dřívka ● úhel ● dvojice úhlů ● obsah ● obsahy mřížových útvarů ● parkety ● zlomky ● trojúhelník ● osová souměrnost ● středová souměrnost ● síť krychle a těles ● součinné čtverce ● desetinná čísla ● kombinatorika ● hvězdičkogramy ● parkety ● krychlová tělesa ● logika ● schody 	A+B

<p>odhaduje a vypočítá objem a povrch těles načrtne a sestrojí sítě základních těles načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● objem ● algebrogramy ● mince 	
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● součinnové čtverce ● desetinná čísla ● kombinatorika ● hvězdičkogramy ● parkety ● krychlová tělesa ● logika ● dřívka ● schody ● objem ● algebrogramy ● mince 	A+B

Oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	Předmět: H – MAT	Období: 7. – 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Díl
<p>Žák:</p> <p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, využívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkání formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● zápis čísla ● zlomky ● desetinná čísla ● mocniny a odmocniny ● dělení ● procenta ● mapa ● objem ● dělitelnost ● prvočísla ● úměra ● poměr ● aritmetický průměr ● jazyk písmen ● rovnice ● hadi ● schody ● osnova přímek ● záporná čísla ● číselná osa ● celá čísla ● měřítko ● trojčlenka ● číselná osa ● promile ● výrazy ● lineární funkce 	C+D
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data porovnává soubory dat určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti vytváří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● práce s daty ● množiny ● oblé útvary ● procenta ● autobus ● aritmetický průměr 	C+D

<p>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● schody ● úměra ● lineární závislost ● jazyk písmen ● hadi ● trojúhelník ● podobnost ● grafy ● diagramy ● četnost znaku ● pravoúhlá soustava souřadnic 	
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku charakterizuje a třídí základní rovinné útvary určuje velikost úhlu měřením a výpočtem odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvarů a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh načrtne a sestrojí rovinné útvary užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti odhaduje a vypočítá objem a povrch těles načrtne a sestrojí síť základních těles načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● mříž ● trojúhelník ● pravoúhlý trojúhelník ● trojúhelníková nerovnost ● mnohoúhelníky ● kružnice ● oblé útvary ● geometrické místo bodů ● podobnost ● osnova přímek ● síť ● Cavalieriho princip ● objem ● rovinné útvary ● prostorové útvary ● metrické vlastnosti v rovině ● konstrukční úlohy 	C+D
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● kombinatorika ● pravděpodobnost ● rodina ● poměry 	C+D

6.3 Informatika

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při

kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují inforatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení inforatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním inforatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládnání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Oblast zahrnuje vyučovací předmět

Informatika 1. a 2. stupeň

6.3.1 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika a její aplikace je vyučován ve 4. až 7. ročníku jednu hodinu týdně, v 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- využívá informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- vyhledává, třídí a zpracovává potřebné informace

Kompetence k řešení problémů

- seznamuje se s různými zdroji informací, které vedou k řešení problémů
- ověřuje si získané informace

Kompetence komunikativní

- seznamuje se s různými typy textů a obrazových materiálů
- využívá širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- pracuje a dodržuje stanovená pravidla pro činnost skupiny

Kompetence občanské

- seznamuje se s legislativními a morálními zákony (autorský zákon, ochrana osobních údajů, softwarové pirátství apod.)
- využívá kritické myšlení nad obsahem sdělení zpracovávaných informací

Kompetence pracovní

- pracuje podle návodu, předem stanoveného postupu a hledá vlastní postup

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu informatika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace, používá je při plnění zadaných úkolů v informatice i v ostatních předmětech – projekty
- volí si postup, formu odpovídající věku a zkušenostem pro zpracování daných úkolů
- samostatně vyhledává informace pro svou práci a umí je zhodnotit

Kompetence k řešení problémů

- vyhledává na internetu informace, které využívá k řešení problémů
- pracuje samostatně a své řešení problému prezentuje

Kompetence komunikativní

- využívá komunikační a informační prostředky ke komunikaci se světem

Kompetence sociální a personální

- při práci ve skupině je aktivní, podílí se na utváření pravidel, plní své úkoly, jak nejlépe dokáže
- nabízí pomoc a dokáže využít pomoc ostatních
- při možnosti vybírat si formy a metody práce dokáže splnit zadaný úkol, dosáhne uspokojení z vykonané práce – posiluje sebedůvěru

Kompetence občanské

- dokáže chápat a respektovat principy zákonů v informační technologii i společenských norem a je si vědom svých práv a povinností

Kompetence pracovní

- respektuje pravidla určená pro práci s počítačem a přídatnými zařízeními
- využívá znalostí a zkušeností získaných z různých předmětů pro svůj rozvoj při vytváření projektů a samostatné práci
- respektuje pravidla určená pro práci s počítačem a přídatnými zařízeními
- využívá znalostí a zkušeností získaných z různých předmětů pro svůj rozvoj při vytváření projektů a samostatné práci

Oblast: INFORMATIKA	Předmět: INFORMATIKA	Období: 2.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji vyčte informace z daného modelu	<ul style="list-style-type: none"> ● piktogramy, emodži ● kód ● přenos na dálku, šifra ● pixel, rastr, rozlišení ● tvary, skládání obrazce	4.
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none"> ● sestavení programu a oživení robota ● ovládání světelného výstupu ● ovládání motoru ● opakování příkazů ● ovládání klávesnicí – události ● ovládání pomocí senzoru	4.

<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p> <p>najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</p> <p>dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● digitální zařízení ● zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace ● ovládání myši ● kreslení čar, vybarvování ● používání ovladačů ● ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) ● kreslení bitmapových obrázků ● psaní slov na klávesnici ● editace textu ● ukládání práce do souboru ● otevírání souborů ● přehrávání zvuku ● využití digitálních technologií v různých oborech ● ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele ● práce se soubory ● propojení technologií, internet ● sdílení dat, cloud ● technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken) ● uživatelské jméno a heslo ● osobní údaje 	<p>4.</p>
--	--	-----------

<p>Oblast:</p> <p>INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE</p>	<p>Předmět:</p> <p>INFORMATIKA A JEJÍ APLIKACE</p>	<p>Období:</p> <p>2.</p>
<p>Očekávané výstupy</p> <p>Žák:</p>	<p>Učivo</p>	<p>Ročník</p>
<p>využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejbližší periferie</p> <p>respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závad</p> <p>chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení ● multimediální využití počítače ● jednoduchá údržba počítače ● zásady bezpečnosti práce a zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky ● orientace na klávesnici 	<p>5.</p>
<p>při vyhledávání na internetu používá jednoduché a vhodné cesty</p> <p>vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích</p> <p>komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● základní způsoby komunikace (email, chat, telefonování) ● metody a nástroje vyhledávání informací 	<p>5..</p>
<p>pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● základní funkce textového a grafického editoru ● tvorba jednoduchých prezentací 	<p>5.</p>

<p>Oblast:</p> <p>INFORMATIKA</p>	<p>Předmět:</p> <p>INFORMATIKA</p>	<p>Období:</p> <p>3.</p>
<p>Očekávané výstupy</p> <p>Žák:</p>	<p>Učivo</p>	<p>Ročník</p>
<p>ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování 	<p>6. – 9.</p>

ovládá práci s textovými a grafickými editory a využívá vhodných aplikací	<ul style="list-style-type: none"> • práce ve volně šiřitelných textových a grafických editorech 	6. – 9.
uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla pro tvorbu prezentací • úprava digitální fotografie • základní typografická pravidla 	6. – 9.
pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	<ul style="list-style-type: none"> • ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika • vyhledávání informací na internetu • ověřování informací • zdrojování 	6. – 9.
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	<ul style="list-style-type: none"> • prezentace informací • tabulkový editor, zpracování dat, vytváření tabulek, grafy, jednoduché vzorce • prezentační programy, tvorba prezentací • práce ve volně šiřitelných audio a video editorech 	6. – 9.

6.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast člověk a jeho svět je určen pro všechny ročníky 1. stupně.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Tato oblast vyžaduje velkou škálu forem realizace. Často začleňujeme krátkodobé projekty. Při pobytech ve zdravotně příznivém prostředí využíváme možnosti, které nabízí okolní terén. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět realizujeme také prostřednictvím dlouhodobých (celoročních) ročníkových nebo celoškolských projektů.

Jednotlivé předměty vzdělávací oblasti se snažíme během dne (týdne) vhodně propojovat s ostatními předměty.

Oblast se vyučuje v 1. ročníku dvě hodiny, ve 2. a 3. ročníku tři hodiny (v době plavání 2 hodiny), ve 4. a 5. ročníku čtyři hodiny týdně.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět:

Prvouka (1. až 3. ročník)

Vlastivěda (4. až 5. ročník)

Přírodověda (4. až 5. ročník)

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- využívá různé způsoby, metody a strategie učení a samostatně organizuje a řídí vlastní učení
- aktivně vyhledává a třídí informace, propojuje je a systematizuje
- samostatně pozoruje a porovnává získané výsledky
- poznává smysl a cíl učení a posuzuje vlastní pokrok
- uvědomuje si potřebu dalšího studia a celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vnímá problémové situace ve škole i mimo ni, učí se rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- vnímá různé zdroje informací a využívá je k řešení problémů, ověřování a srovnávání

Kompetence komunikativní

- výstižně a logicky formuluje své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události
- seznamuje se s různými typy textů a obrazových materiálů k probíraným tématům (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody)
- využívá širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- pracuje ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání i zpracovávání informací v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru
- využívá možností pro stanovení pravidel pro činnost skupiny a dodržuje je
- individuálním přístupem získává sebedůvěru a samostatnost

Kompetence občanské

- na základě příkladů z historie respektuje přesvědčení druhých lidí
- chápe základní vztahy v různých ekosystémech i souvisejících environmentálních problémů
- seznamuje se s jednotlivými složkami životního prostředí i prostředí jako celku

Kompetence pracovní

- poznává vlastnosti některých materiálů
- je si vědom zdravotních a hygienických rizik při práci a eliminuje je
- pracuje podle návodu, předem stanoveného postupu a hledá vlastní postup

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu člověk a jeho svět jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- žáky vedeme k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by v budoucnu mohli uspět
- umožňujeme jim poznávání podstaty zdraví i příčiny nemocí
- upevňujeme jejich preventivní chování
- učíme je orientaci ve světě informací, časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- pomáháme jim řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- motivujeme žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- upevňujeme u žáků účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- umožňujeme žákům poznávat a ovlivňovat jejich jedinečnost
- pomáháme žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učíme je pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívat různé informační zdroje

Kompetence komunikativní

- pomáháme žákům rozšiřovat si slovní zásobu v osvojených tématech
- učíme je pojmenovávat pozorované skutečnosti a zachycovat je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- podporujeme u žáků prezentaci jejich myšlenek a názorů
- motivujeme je k diskuzi, kladení otázek k věci
- vedeme je k samostatnosti a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, věcné argumentaci a zdůvodňování vlastních závěrů

Kompetence sociální a personální

- podporujeme práci žáků ve skupinách, jejich vzájemnou pomoc a efektivní spolupráci na řešení problémů
- učíme je vzájemnému naslouchání, respektování názorů druhých
- umožňujeme jim přirozeně vyjadřovat pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- vedeme žáky k oceňování názorů a přínosů

Kompetence občanské

- učíme žáky ohleduplnosti k přírodě i kulturním výtvorům
- motivujeme žáky k hledání možností aktivního uplatnění při ochraně přírody
- vedeme žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

- zohledňujeme soudobý stav poznání a technického rozvoje
- vedeme žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- učíme je používat různé materiály, nástroje a vybavení

6.4.1 Prvouka, přírodověda a vlastivěda

Charakteristika vzdělávacích předmětů

Vzdělávací obsah předmětu prvouka, vlastivěda a přírodověda je členěn do *pěti tematických okruhů*. V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci

a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly jsou zadávány tak, aby přirozeným způsobem probouzely v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjely jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společností nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pracují s názornými pomůckami, pozorují přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v přírodě a okolí. Hlavním cílem předmětu prvouka je vzbudit v dětech zájem o přírodu a o její ochranu.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvořech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvořům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Prvouka

Předmět prvouka prolínají ročníkové projekty:

„Člověk – Já a rodina“	(1. ročník)
„V říši rostlin a živočichů – Mazlíčci“	(1. ročník)
„Člověk – Já a přátelé“	(2. ročník)
„Roční období, počasí“	(2. ročník)
„Živočichové ČR“	(2. ročník)
„Živočichové a rostliny – Biotopy ČR“	(3. ročník)
„Člověk – Já, škola a občané“	(3. ročník)

Oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT	Předmět: PRVOUKA	Období: 1.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí	<ul style="list-style-type: none"> • rodina⁸, domov, vlast, vztahy mezi členy rodiny, pravidla rodinného života: práva a povinnosti jejich členů • PT: Osobnostní a sociální výchova (Osobnostní rozvoj: rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu a kreativita; Morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje a praktická etika) – Projekt: Jsem to já – viz tabulka str. 20 – změna stran (21) 	1. – 3.
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům	<ul style="list-style-type: none"> • osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům⁹ • ohleduplnost, zvládnutí vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům • vztahy mezi lidmi¹⁰ CP 7 	1. – 3.

⁸ projekt „Člověk – Já a rodina“ (1. ročník)

⁹ projekt „Žák učitelem“

¹⁰ projekt „Člověk – Já a přátelé“ (2. ročník)

	<ul style="list-style-type: none"> ● PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální rozvoj: poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace) – Projekt: Jsme kamarádi – viz tabulka str. 20 – změna stran-21 	
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	<ul style="list-style-type: none"> ● základní orientace v čase ● den, týden, měsíc, rok, denní režim ● minulost, přítomnost a budoucnost 	1. – 3.
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	<ul style="list-style-type: none"> ● charakteristika ročních období¹¹, pozorování změn počasí ● reakce rostlin a živočichů¹² na roční období ● PT: Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí) – Projekt: Roční období, počasí, Živočichové a rostliny – biotopy – viz tabulka str. 22- změna stran – 23 	1. – 3.
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	<ul style="list-style-type: none"> ● lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy ● péče o zdraví ● správná životospráva, zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim 	1. – 3.
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	<ul style="list-style-type: none"> ● osobní bezpečí, krizové situace a situace hromadného ohrožení ● čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku 	1. – 3.
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných; uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	<ul style="list-style-type: none"> ● znalost pravidel silničního provozu ● dopravní značky předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) a jiné 	1. – 3.
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	<ul style="list-style-type: none"> ● správné a bezpečné chování při mimořádných událostech ● mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém 	1. – 3.
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	<ul style="list-style-type: none"> ● práce s plánem své obce ● osobní bezpečí ● riziková místa a situace 	2. – 3.
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	<ul style="list-style-type: none"> ● název obce a jejích částí ● význačné orientační body, historická a památná místa v obci 	2. – 3.
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	<ul style="list-style-type: none"> ● pracovní činnosti lidí: tělesná a duševní práce ● různá povolání ● volný čas a jeho využití 	2. – 3.

¹¹ projekt „Roční období, počasí“ (2. ročník)

¹² projekt „V říši rostlin a živočichů – Mazlíčci (1. ročník), Živočichové ČR (2. ročník), Živočichové a rostliny – biotopy ČR (3. ročník)

vyjmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	<ul style="list-style-type: none"> ● kultura¹³ a historie naší obce, města 	2. – 3.
uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	<ul style="list-style-type: none"> ● proměny způsobu života v minulosti a přítomnosti^{CP 8, CP 9} 	2. – 3.
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	<ul style="list-style-type: none"> ● rozlišení živé a neživé přírody ● základní význam vody, vzduchu, ohně a půdy ● podmínky života na Zemi^{CP 5} 	2. – 3.
provádí jednoduché pokusy, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	<ul style="list-style-type: none"> ● pozorování a porovnávání vlastností vody, vzduchu, přírodnin 	2. – 3.
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	<ul style="list-style-type: none"> ● první pomoc – přivolání pomoci, pomoci v případě ohrožení fyzického duševního zdraví ● krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru ● pravidla chování ve školním řádu 	3.

Vlastivěda

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách.

Součástí předmětu vlastivěda jsou projekty:

„Člověk – Já a Evropané + Velká Británie“	(4. ročník)
„Orientace v přírodě“	(4. ročník)
„Náš region – Pověsti, hrady a zámky, panovníci“	(4. ročník)
„Vesmír“	(5. ročník)
„Evropská unie“	(5. ročník)
„Člověk – Já a národy světa“	(5. ročník)

Oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT	Předmět: VLASTIVĚDA	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	<ul style="list-style-type: none"> ● orientace v místě a prostoru 	4.
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	<ul style="list-style-type: none"> ● práce s kompasem a mapou, ● určování světových stran v přírodě¹⁴ 	4.
rozlišuje mezi náčrtů, plánů a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	<ul style="list-style-type: none"> ● orientace podle náčrtů, plánů a map ● zeměpisné pojmy 	4. – 5.
vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým	<ul style="list-style-type: none"> ● ČR – zeměpisné, hospodářské, politické a zemědělské údaje^{CP 6} 	4. – 5.

¹³ projekt „Člověk – Já, škola a občané“ (3. ročník)

¹⁴ projekt „Orientace v přírodě“ (4. ročník)

způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	<ul style="list-style-type: none"> ● Evropa a svět^{15 16} – státy a města ● PT: Evropa v globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímají, objevujeme svět a Evropu, jsme Evropané) – Projekt: Žijeme v Evropě – viz tabulka str. 22 	
zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	<ul style="list-style-type: none"> ● předávání osobních zkušeností z cest 	5.
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	<ul style="list-style-type: none"> ● ČR – státní zřízení, orgány státní moci, státní symboly, významné osobnosti naší politiky ● armáda ČR 	4.
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	<ul style="list-style-type: none"> ● mezilidské vztahy¹⁷, pravidla slušného chování ● PT: Výchova demokratického občana (občanská společnost, občan-občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) – Projekt: Vím, co smím? – viz tabulka str. 22 	4.
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou	<ul style="list-style-type: none"> ● lidská práva a práva dítěte ● protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci 	4. – 5.
orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže na možnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	<ul style="list-style-type: none"> ● základní formy vlastnictví ● rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz; způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky 	4.
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	<ul style="list-style-type: none"> ● čas, časová osa ● Přemyslovci¹⁸, Lucemburkové, Jagellonci a Habsburkové v našem kraji ● historický přehled – znalost významných dní v roce 	4.
využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	<ul style="list-style-type: none"> ● obrázky našich dějin, český stát, Velká Morava 	4.
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	<ul style="list-style-type: none"> ● vznik ČSR, vznik ČR, území českého státu v proměnách času, tradice 	5.

Přírodověda

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, případně v počítačové učebně.

Součástí předmětu přírodověda jsou projekty:

„V říši rostlin a živočichů – Živočichové a rostliny“ (4. ročník)

„V říši rostlin a živočichů – Živočichové a rostliny na světadílech, ohrožené druhy“ (5. ročník)

¹⁵ projekt „Člověk – Já a Evropané + Velká Británie“ (Aj – 4. ročník); „Já a národy světa“ (5. ročník)

¹⁶ projekt „Evropská unie“ (5. ročník)

¹⁷ projekt „Žák učitelem“

¹⁸ projekt „Náš region – Pověsti, hrady a zámky, panovníci“ (4. ročník)

Oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT	Předmět: PŘÍRODOVĚDA	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečnou podobou přírody a činností člověka	<ul style="list-style-type: none"> • živá a neživá příroda, vztahy 	4.
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	<ul style="list-style-type: none"> • Země, vesmír¹⁹ 	4. – 5.
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • fauna a flora v jednotlivých podnebných pásech²⁰ • přizpůsobivost organismů 	4. – 5.
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	<ul style="list-style-type: none"> • dělení organismů, práce s atlasy a klíči²¹ 	4. – 5.
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	<ul style="list-style-type: none"> • člověk a příroda – ekologie • PT: Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí) – Projekt: Živočichové a rostliny na světadílech, ohrožené druhy – viz tabulka str. 23 	4. – 5.
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	<ul style="list-style-type: none"> • pokusy – postup práce, výstupy 	4.
využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	<ul style="list-style-type: none"> • péče o zdraví, lidské tělo – orgány, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka 	5.
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	<ul style="list-style-type: none"> • vývoj člověka – etapy vývoje 	4.
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	<ul style="list-style-type: none"> • denní režim – plánování, uspořádání času 	4.
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	<ul style="list-style-type: none"> • chování v krizových situacích 	5.
vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	<ul style="list-style-type: none"> • dopravní výchova – dopravní situace, značky, správné chování v dopravním provozu, povinné vybavení cyklisty, první pomoc 	4. – 5.
předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	<ul style="list-style-type: none"> • drogy – prevence, návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím sociálních sítí 	5.

¹⁹ projekt „Vesmír“ (5. ročník)

²⁰ projekt „V říši rostlin a živočichů – Živočichové a rostliny na světadílech, ohrožené druhy“ (5. ročník)

²¹ projekt „V říši rostlin a živočichů – Živočichové a rostliny“ (4. ročník)

	<ul style="list-style-type: none"> ● označování nebezpečných látek 	
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	<ul style="list-style-type: none"> ● zdravotní osvěta ● nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) ● sexuální výchova 	5.
rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	<ul style="list-style-type: none"> ● poskytnutí první pomoci při drobných poraněních ● prevence úrazů a nemocí 	4. – 5.

6.5 Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty

Dějepis

Výchova k občanství

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promyšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku

- utváření pozitivního hodnotového systému opřeneho o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Rozvoj klíčových kompetencí žáků (společné pro oba vyučovací předměty)

Kompetence k učení

- chápe probírané oblasti v historicko-společenském kontextu
- vyhledává a třídí informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií
- seznámí se s termíny vzdělávacích oborů dějepis a výchova k občanství
- chápe společenské problémy minulosti a současnosti

Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji
- při řešení problémů objevuje paralely s historií
- svá řešení posuzuje z nejrůznějších společenských aspektů

Kompetence komunikativní

- souvisle a výstižně formuluje své názory na společenské dění
- pochopí potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývá se jím
- osvojí si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučí se je tvořivě využívat jako nástroje poznání
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů

Kompetence sociální a personální

- chápe význam týmové práce a postavení samostatné práce
- uvědoměle přijímá, získává role v různých skupinách

- seznámí se s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu
- naučí se diskutovat

Kompetence občanské

- přijímá základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- pozná naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítí potřebu je chránit
- respektuje přesvědčení druhých lidí a váží si jejich vnitřních hodnot
- nachází nenásilné cesty k řešení konfliktů

Kompetence pracovní

- nachází způsoby, jak využívat znalostí získaných ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- samostatně organizuje vlastní práci
- rozvíjí své myšlení a nachází nová řešení

6.5.1 Dějepis

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Předmět je vyučován v 6., 7., 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: DĚJEPIS	Období: 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: ČLOVĚK V DĚJINÁCH uveďte konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	• význam zkoumání dějin	6. – 9.
uveďte příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenujte instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	• získávání informací o dějinách, historické prameny	6.
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí chronologicky hlavní historické epochy v chronologickém sledu	• historický čas a prostor	6.
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	• počátky lidské společnosti • člověk a lidská společnost v pravěku	6.

uvede příklady archeologických kultur na našem území		
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENYEVROPSKÉ KULTURY rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	<ul style="list-style-type: none"> nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz 	6.
uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	<ul style="list-style-type: none"> antické Řecko a Řím 	6.
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	<ul style="list-style-type: none"> střední Evropa a její styky s antickým Středomořím 	6.

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: DĚJEPIS	Období: 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vznik států	<ul style="list-style-type: none"> nový etnický obraz Evropy utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj 	7.
objasní situaci Velkomoravské říše, vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě 	7.
vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	<ul style="list-style-type: none"> křesťanství, papež, císařství, křížové výpravy, Islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové a Turci) 	7.
ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	<ul style="list-style-type: none"> struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev, kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost 	7.
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	<ul style="list-style-type: none"> renesance, humanismus, reformace a jejich šíření Evropou 	7.
vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	<ul style="list-style-type: none"> husitství 	7.
popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	<ul style="list-style-type: none"> zámořské objevy a počátky dobývání světa 	7.

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: DĚJEPIS	Období: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy, jeho postavení uvnitř habsburské monarchie objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	<ul style="list-style-type: none"> • český stát a velmoci v 15. – 17. století • český stát a velmoci v 18. století 	8.
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	<ul style="list-style-type: none"> • barokní kultura a osvícenství 	8.
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	<ul style="list-style-type: none"> • vývoj v Anglii, Francii, u nás, vznik USA 	8.
objasní souvislosti mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě	<ul style="list-style-type: none"> • velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět 	8.
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národním hnutím vybraných evropských národů	<ul style="list-style-type: none"> • utváření novodobého českého národa • revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů • politické proudy – konservatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus, ústava, politické strany, občanská práva 	8.
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi, vymezení význam kolonií	<ul style="list-style-type: none"> • konflikty mezi velmocemi, kolonialismus • kulturní rozrůzněnost doby 	8.

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: DĚJEPIS	Období: 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: MODERNÍ DOBA na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	<ul style="list-style-type: none"> • první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky 	9.
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	<ul style="list-style-type: none"> • nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě, vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy 	9.
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitního režimu a vypjatého nacionalismu	<ul style="list-style-type: none"> • mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech • totalitní systémy (komunismus, fašismus, nacismus) • důsledky pro Československo a svět 	9.

na příkladech vyloží význam pojmů antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	<ul style="list-style-type: none"> ● druhá světová válka, holocaust ● situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj ● politické, mocenské a ekonomické důsledky války 	9.
zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí		
ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	<ul style="list-style-type: none"> ● studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření ● vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) ● vývoj Československa a od roku 1945 do roku 1989 ● vznik České republiky 	9.
posoudí postavení rozvojových zemí	<ul style="list-style-type: none"> ● rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět 	9.
prokáže základní orientaci v problémech současného světa	<ul style="list-style-type: none"> ● problémy současnosti ● věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje ● sport a zábava 	9.

6.5.2 Výchova k občanství

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Výchova k občanství se vyučuje jako samostatný předmět pouze na 2. stupni od 6. do 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ	Období: 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	<ul style="list-style-type: none"> ● má vlast – vlastenectví ● státní symboly, státní svátky a významné dny ● významné události a osobnosti z historie naší vlasti 	6.
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	<ul style="list-style-type: none"> ● život v rodině a ve škole ● zásady lidského soužití, pravidla chování ● obec – řízení obce, důležité instituce, zajímavá a památná místa, rodáci a tradice 	6.

<p>rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální rozvoj: poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace) – Projekt: Jsme kamarádi – viz tabulka str. 20 ● mini-úvod do lidských práv – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana ● vztahy mezi lidmi – mezilidská komunikace ● konflikt a jeho řešení ● lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost, nerovnost, rovné postavení žen a mužů ● problémy lidské nesnášenlivosti – diskriminace, rasismus ● morálka a svědomí 	
--	--	--

<p>Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST</p>	<p>Předmět: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ</p>	<p>Období: 7.</p>
<p>Očekávané výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Ročník</p>
<p>Žák: objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● člověk a kultura – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní instituce národnostní menšiny 	<p>7.</p>
<p>kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● masová kultura ● prostředky komunikace 	<p>7.</p>
<p>rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● majetek v našem životě ● druhy potřeb ● formy vlastnictví ● hospodaření – rozpočet domácnosti 	<p>7.</p>
<p>rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● řízení společnosti ● formy státu ● principy demokracie ● politický pluralismus ● volby a volební právo – význam a formy voleb do zastupitelstev ● samospráva x státní správa ● PT: Výchova demokratického občana (občanská společnost, občan-občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) – Projekt: Víím, co smím? – viz tabulka str. 21 	<p>7.</p>

popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování; uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	<ul style="list-style-type: none"> svět kolem nás – evropská integrace, Evropská unie významné mezinárodní organizace – Rada Evropy, OSN, NATO PT: Evropa v globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímají, objevujeme svět a Evropu, jsme Evropané) – Projekt: Žijeme v Evropě – viz tabulka str. 21 	7.
--	---	----

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ	Období: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	<ul style="list-style-type: none"> sebepečení, sebepoznání, sebehodnocení osobní potenciál – vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady PT: Osobnostní a sociální výchova (Osobnostní rozvoj: rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepečení, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu a kreativitu; Morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje a praktická etika) – Projekt: Jsem to já – viz tabulka str. 20 	8.
posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	<ul style="list-style-type: none"> význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna 	8.
kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	<ul style="list-style-type: none"> člověk v sociálních vztazích – vnímání, prožívání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, stereotypy v posuzování druhých lidí stres, konflikt 	8.
rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	<ul style="list-style-type: none"> složky státní moci – moc zákonodárná, moc výkonná, moc soudní Ústava ČR 	8.
na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	<ul style="list-style-type: none"> výroba, obchod, služby principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace podstata fungování trhu nejčastější právní formy podnikání 	8.

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ	Období: 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci	<ul style="list-style-type: none"> právo v každodenním životě na úřadě, právo na informace, povinnosti úředníků, vyřizování záležitostí na úřadě, naše 	9.

	<p>povinnosti a práva, dodržování pravidel slušného chování</p> <ul style="list-style-type: none"> • smlouvy, občanskoprávní smlouvy, jejich náležitosti, uzavírání smluv, smlouva o dílo, smlouva kupní, zakázka, závazky, pohledávky 	
<p>dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odvětví práva ČR • právní řád ČR – význam a funkce právního řádu, zákony, právní předpisy a právní normy a jejich publikování, právní vědomí 	9.
<p>objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p>	<ul style="list-style-type: none"> • občanskoprávní vztahy, právní vztahy, fyzická a právnická osoba, vlastnictví, dědictví, pracovní právo 	9.
<p>přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod</p>	<ul style="list-style-type: none"> • základní práva spotřebitele • lidská práva – právo v každodenním životě 	9.
<p>rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • právní ochrana • občanské soudní řízení • orgány právní ochrany a sankce • přestupky a správní řízení 	9.
<p>rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p>	<ul style="list-style-type: none"> • trestní právo 	9.
<p>dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání</p>	<ul style="list-style-type: none"> • protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnosti • porušování práv k duševnímu vlastnictví 	9.
<p>rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stát a národní hospodářství • státní rozpočet • daně • sociální síť státu • sociální politika státu 	9.
<p>vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • peněžní ústavy, Česká národní banka, bankovní služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků, úrok, úvěr, splátkový prodej, leasing, elektronické bankovníctví 	9.
<p>uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky objasní souvislosti globálních a lokálních problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • globalizace – projevy, klady a zápory • významné globální problémy 	9.
<p>zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • krizové situace 	9.

6.6 Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast směřuje žáky k orientaci v životě, celistvosti jeho chápání. Je určena pro 2. stupeň základní školy. Dotýká se v souvislostech i oblastí dalších, žáci poznávají složitosti světa kolem sebe, je jim nabízena možnost chápat souvislosti mezi přírodou a lidskými činnostmi. Přibližují se tak reálnému světu za branou školy.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

Fyzika
Chemie
Přírodopis
Zeměpis

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- osvojuje si obecně užívané termíny, symboly a znaky všech zahrnutých oborů
- vyhledává v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje
- prostřednictvím vhodně volených zadání poznává smysl osvojovaných postupů pro běžný život
- vytváří si komplexní pohled na matematické a přírodní vědy
- v týmu i samostatně experimentuje a porovnává dosažené výsledky

Kompetence k řešení problémů

- chápe význam kontroly dosažených výsledků
- uvědomuje si, že důležité je i zjištění, že úloha má více, nebo žádné řešení
- hledá vlastní postup při řešení problémů
- získává informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- vyjadřuje závěry na základě ověřených výsledků a umí je obhajovat

Kompetence komunikativní

- rozumí různým typům grafů a umí je sestavit
- sestavuje znění vypočítaných výsledků srozumitelně a v logickém sledu
- spolupracuje při řešení složitějších matematických zadání ve dvojici, v menší skupině
- při společné práci komunikuje způsobem, který umožní kvalitní spolupráci, a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální

- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovuje pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržuje je

Kompetence občanské

- uvědomuje si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlíží na ně komplexně
- poskytuje podle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích
- chápe výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

- umí bezpečně používat rýsovací a další potřeby a udržuje je v pořádku tak, aby byla zajištěna jejich funkčnost
- přistupuje kriticky k výsledkům, kterých dosáhl, dokáže stanovovat kritéria hodnocení vlastní práce
- dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce

6.6.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních zákonů a jejich vzájemných souvislostí, vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy, vede k vytváření a ověřování hypotéz.

Učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi.

Směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů, podporuje vytváření otevřeného a kritického myšlení, logického uvažování. Důraz je kladen na dodržování pravidel bezpečného chování v učebně.

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7. a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vyhledává, třídí a propojuje informace
- používá terminologii
- samostatně měří, experimentuje a porovnává získané informace
- nalézá souvislosti mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- učí se využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a volba vhodného postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- komunikuje se spolužáky, respektuje názory druhých, diskutuje
- formuluje své myšlenky v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- při skupinovém vyučování spolupracuje při řešení problémů
- projevuje přirozenou sebedůvěru a pocit zodpovědnosti
- snaží se ochotně pomáhat

Kompetence občanské

- šetrně využívá elektrické energie, posuzuje efektivitu jednotlivých energetických zdrojů
- učí se upřednostňovat obnovitelné zdroje ve svém budoucím životě

Kompetence pracovní

- uvědomuje si význam dodržování pravidel bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu fyzika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- vyžadujeme používání odborné terminologie
- vedeme žáky k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- podporujeme nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci snaží o nalezení problému, formulace, hledání a volbu vhodného postupu k jeho řešení a vyhodnocení získaných dat
- podporujeme u žáků nalezení různých variant řešení úkolů v praxi

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názoru druhých, na diskusi
- vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinového vyučování k vedení žáků ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti a ochotě pomoci

Kompetence občanské

- v
- edeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů, k ochraně životního prostředí
- podněcujeme žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů energie ve svém osobním životě

Kompetence pracovní

- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup při plnění zadaných úkolů
- vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními pomůckami, přístroji a zařízeními

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: FYZIKA	Období: 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	• látka a těleso	6.
uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	• částicové složení látek, složení atomu • látky pevné, kapalné, plynné • délka ^{CP 2} • hmotnost	6.
předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	• objem • teplota • čas ^{CP 2}	6.
rozezná zda na těleso v konkrétní situaci působí síla	• gravitační pole, těžiště tělesa, síla, třecí síla, magnetické pole	6.
využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	• hustota	6.

využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles rozeznává, že je těleso v klidu či v pohybu vůči jinému tělesu	<ul style="list-style-type: none"> • pohyb tělesa, okamžitá a průměrná rychlost • otáčivé účinky síly, páka, kladka 	6.
---	---	----

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: FYZIKA	Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	<ul style="list-style-type: none"> • skládání sil, výslednice sil 	7.
využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	<ul style="list-style-type: none"> • světlo, zdroj světla 	7.
rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	<ul style="list-style-type: none"> • odraz světla, zrcadla • lom světla, optické čočky 	7.
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> • tlak, tlaková síla, Pascalův zákon, hydrostatický tlak, Archimédův zákon, atmosférický tlak 	7.
využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	<ul style="list-style-type: none"> • mechanická práce, výkon 	7.

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: FYZIKA	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	<ul style="list-style-type: none"> • elektrické pole, elektrický proud, elektrické napětí, jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod, pravidla bezpečné práce s elektřinou, zkrat, pojistka 	9.
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	<ul style="list-style-type: none"> • vodič, izolant, polovodič, vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech 	9.
využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	<ul style="list-style-type: none"> • elektromagnetická indukce, střídavý proud, transformátor, výroba a přenos elektrické energie 	9.
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • tepelné jevy v každodenním životě • tepelná výměna, teplo přijaté a odevzdané tělesem, změny skupenství • teplo, vnitřní energie 	9.
rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	<ul style="list-style-type: none"> • akustika, zvuk, zdroj zvuku, šíření zvuku, odraz zvuku, tón, kmitočet tónu, hlasitost zvuku 	9.

posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí		
objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	<ul style="list-style-type: none"> vesmír, sluneční soustava 	9.

6.6.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu chemie směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor, vede žáka k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů. Učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy, využívat poznatky k rozvíjení odpovědných občanských postojů. Vede žáky k získávání a upevňování dovedností, zachovávání pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a rozvíjí dovednosti poskytnutí první pomoci při úrazech nebezpečnými chemickými látkami a přípravky. Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou. Řád učebny chemie a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny a laboratoře, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- pozoruje a zjišťuje chemické vlastnosti látek, přeměny a podmínky, za kterých tyto přeměny nastávají
- hledá souvislosti mezi jevy a jejich vysvětlením
- správně používá chemické termíny, symboly a značky
- samostatně nebo ve skupině formuluje závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů

- orientuje se v problémových situacích souvisejících s učivem chemie
- volí různé způsoby řešení
- obhajuje svá rozhodnutí
- promýšlí pracovní postupy při praktických cvičeních
- nachází příklady chemických dějů a jevů z běžné praxe k vysvětlování jejich chemické podstaty
- aplikuje poznatky v praxi

Kompetence komunikativní

- správně užívá chemické symboly a značky
- vhodně argumentuje
- v rámci plnění úkolů efektivně komunikuje s okolím

Kompetence sociální a personální

- respektuje názory ostatních
- spolupracuje a smysluplně diskutuje o problému

Kompetence občanské

- respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád

- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- chová se zodpovědně, v krizových situacích je schopen přivolat pomoc, případně poskytnout první pomoc

Kompetence pracovní

- bezpečně a účinně používá materiály, nástroje a vybavení
- dodržuje vymezená pravidla a povinnosti z hlediska ochrany zdraví svého i druhých a ochraňuje životní prostředí
- využívá poznatky v běžné praxi

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu chemie jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- nabízíme žákům řadu aktivačních metod i tradičních postupů, které jim přiblíží problematiku různých oborů chemie, včetně bezpečného zacházení s chemickými látkami a jejich aplikaci v nejrůznějších oblastech života i environmentalistice
- předkládáme žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů s tematikou chemizace, environmentalistiky a globalizace. Vedeme je k jejich pravidelnému využívání a hledání souvislostí pro sebe i společnost.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k porovnávání odborných názvů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností o chemických látkách, jejich vlastnostech, používání, chemizaci průmyslu a jeho vlivu na životní prostředí i zdraví lidí
- nabádáme žáky k samostatnému pozorování chemických dějů a vlastností látek, provádění experimentů i řešení praktických úkolů, včetně vyhodnocování výsledků svého pozorování, vyvozování závěrů a souvislostí
- předkládáme žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování, řešení úkolů a hledání stávajících i objevování nových souvislostí v rámci zdraví a jeho ochrany, bezpečnosti práce, environmentální výchovy a globalizace

Kompetence komunikativní

- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění textům, vzorcům, schémátům i obrazovým materiálům, souvisejícím se stavbou atomů, molekul, prvků, směsí, sloučenin a chemickými technologiemi výroby i přírodních jevů
- umožňujeme žákům poznávat základní chemické značky, vzorce, rovnice, R-věty, S-věty a používané symboly na etiketách chemických výrobků
- vedeme žáky k formování vlastního názoru na problematiku používání přírodních a uměle vytvořených látek, zvláště pak zdraví ohrožujících výrobků, jedů, žiravin, drog a omamných látek, včetně výrobků běžně používaných v domácnostech na bázi chemických technologií
- podporujeme obhájení vlastního názoru na recyklaci, chemizaci, používání návykových látek, využití netradičních biotechnologií a jaderné energie

Kompetence sociální a personální

- navozujeme dostatek situací, které vedou k vědomí odlišnosti i jedinečnosti každého člověka a budou rozvíjet pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností ovlivňování nejen svého zdraví, ale i zdraví celého lidstva

- vytváříme dostatek příkladů k poznání potřeb a vzájemného respektu všech lidských jedinců, národností i států

Kompetence občanské

- nabízíme žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností v souvislosti se zdravím a ochranou životního prostředí, a to včetně řešení modelových situací a jejich vlastních zkušeností z běžného života, kdy se jednalo o ochranu vod, ovzduší a bezpečnost při práci s chemikáliemi
- dostatečně varujeme před zneužíváním tísňových linek (lékařské pomoci, policie, hasiči)
- vedeme žáky k ocenění pomoci mezi státy vzhledem ke strategickým energetickým zásobám a nutnosti spolupráce (ropovod, plynovod, elektrifikace, složiště jaderných odpadů)

Kompetence pracovní

- nabízíme dostatek možností k nácviku praktických dovedností při zacházení s chemikáliemi, laboratorním náčiním, pomůckami, obsluhou jednoduchých aparatur a přístrojů
- vedeme k osvojení si dovedností spojených s prováděním jednoduchých chemických pokusů, pozorováním vlastností látek při chemických reakcích či vysvětlování chemických dějů
- dáváme možnost prohloubit teoretické znalosti praktickým skládáním stavebnic a modelů, abychom usnadnili pochopení principů vazeb atomů v molekule, odvozování derivátů, struktury makromolekul
- umožňujeme poznávání zásad bezpečnosti práce s chemikáliemi, zejména běžně prodávanými hořlavinami, žiravinami, zdraví škodlivými a jedovatými látkami
- zároveň dbáme na to, aby žáci dokázali poskytnout první pomoc při nehodách či úrazech způsobených těmito látkami
- trváme na bezpodmínečném pochopení správných reakcí při jakékoliv chemické havárii, nehodě, vyhlášení chemického či radioaktivního poplachu, požáru
- řešíme modelové situace na podkladě skutečných událostí s důrazem na nutnost zachování klidu a disciplíny

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: CHEMIE	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE určí společné a rozdílné vlastnosti látek; pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí;	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek • zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě • nebezpečné látky a přípravky – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam • mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek 	8. – 9.
SMĚSI rozlišuje směsi a chemické látky; vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení; navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi;	<ul style="list-style-type: none"> • směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) • voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody 	8. – 9.

<p>rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití;</p>	<ul style="list-style-type: none"> vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva 	
<p>ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech; orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin 	8. – 9.
<p>CHEMICKÉ REAKCE rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání; aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu</p>	<ul style="list-style-type: none"> chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost klasifikace chemických reakcí – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou 	8. – 9.
<p>ANORGANICKÉ SLOUČENINY porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí; orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</p>	<ul style="list-style-type: none"> oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů solí kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů 	8. – 9.
<p>ORGANICKÉ SLOUČENINY rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití; zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy; rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití; uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů</p>	<ul style="list-style-type: none"> uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle 	8. – 9.
<p>CHEMIE A SPOLEČNOST zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi; aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe; orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze průmyslová hnojiva tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace detergenty, a pesticidy, a insekticidy hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti léčiva a návykové látky 	8. – 9.

6.6.3 Přírodopis

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vyučovací předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními vzdělávacími obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, která navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

Směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny a poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním zákonitostem. Umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování a směřuje žáky k orientaci v životě, celistvosti jeho chápání. Učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě a vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích. Seznamuje žáka se stavbou živých organismů.

Přírodopis se vyučuje jako samostatný předmět na druhém stupni v 6. a 7. ročníku dvě hodiny týdně, v 8. ročníku tři hodiny týdně.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vyhledává, třídí a propojuje informace
- správně používá terminologii
- samostatně pozoruje a porovnává získané informace
- nalézá souvislosti

Kompetence k řešení problémů

- hledá vlastní postupy při řešení problémů
- získává informace k dosažení cíle
- vyjadřuje závěry na základě ověřených výsledků, obhájí výsledky své práce

Kompetence komunikativní

- aktivně se zapojuje do diskuze mezi žáky, respektuje názory ostatních
- formuluje vlastní myšlenky v písemné i mluvené formě
- prezentuje vlastní práce, hodnotí výsledky práce své i ostatních, reaguje na hodnocení, uvádí argumenty, přijímá kritiku

Kompetence sociální a personální

- aktivně spolupracuje při řešení problémů
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dochází k pocitu sebeuspokojení, sebedůvěry a pocitu zodpovědnosti
- dodržuje pravidla pro práci ve skupině

Kompetence občanské

- dodržuje pravidla slušného chování
- uvědomuje si školní povinnosti a přebírá odpovědnost za svou domácí přípravu
- chápe práva a povinnosti v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, na tyto problémy pohlíží komplexně
- chová se odpovědně v krizových situacích

Kompetence pracovní

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami

- samostatně organizuje vlastní práci, navrhuje vlastní postupy a časový rozvrh realizace stanovených cílů

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu přírodopis jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací
- vedeme různými metodami k osvojení si obecně užívaných termínů, symbolů a znaků ekologického přírodopisu
- umožňujeme realizovat vlastní nápady, podněcujeme tvořivost
- podporujeme formování komplexního pohledu na přírodní vědy

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme k hledání různých řešení problému a schopnosti řešení obhájit
- motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- dbáme na to, aby se podíleli na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení práce

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k týmové práci při řešení obsáhlejších úkolů
- zdůrazňujeme nutnost komunikace způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální

- vedeme k sebehodnocení
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovíme pravidla pro práci skupiny i jednotlivce a dbáme na jejich dodržování

Kompetence občanské

- vychováváme environmentálně myslícího jedince
- vedeme k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů a pohlížení na ně komplexně
- klademe důraz na poskytování účinné pomoci (podle svých možností) a zodpovědné chování v krizových situacích

Kompetence pracovní

- podporujeme dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce
- vedeme k dodržování řádů v chráněných oblastech, zoologických a botanických zahradách, muzeích apod.
- vedeme k úctě k práci

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: PŘÍRODOPIS	Období: 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	<ul style="list-style-type: none"> • podmínky života • projevy života 	6.

<p>uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● vztahy mezi organismy – potravní řetězce a pyramidy 	6.
<p>aplikuje praktické metody poznávání přírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● mikroskop 	6.
<p>uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● viry a bakterie 	6.
<p>rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● sinice, jednobuněčné řasy ● mnohobuněčné řasy 	6.
<p>rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků</p> <p>aplikuje praktické metody poznávání přírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● houby a lišejníky 	6.
<p>porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p> <p>rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p>odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>aplikuje praktické metody poznávání přírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● jednobuněčnost vs mnohobuněčnost ● prvoci ● bezobratlí – žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci 	6.
<p>na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</p> <p>uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí</p> <p>uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka</p> <p>uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● společenstvo organismů ● ekosystémy ● zásahy člověka do přírody ● ochrana prostředí – chráněné krajinné oblasti, národní parky a přírodní rezervace ^{CP 5} 	6.

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: PŘÍRODOPIS	Období: 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	<ul style="list-style-type: none"> • strunatci – obratlovci 	7.
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy aplikuje praktické metody poznávání přírody	<ul style="list-style-type: none"> • kruhoústí • paryby • ryby • obojživelníci • plazi • ptáci 	7.
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	<ul style="list-style-type: none"> • vyšší rostliny – výtrusné • vyšší rostliny – nahosemenné 	7.
vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	<ul style="list-style-type: none"> • rostlinné orgány • růst a rozmnožování rostlin 	7.
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů aplikuje praktické metody poznávání přírody	<ul style="list-style-type: none"> • krytosemenné rostliny (jednoděložné, dvouděložné) 	7.
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • význam rostlin a jejich ochrana • ekosystémy 	7.

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: PŘÍRODOPIS	Období: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • savci • projevy chování živočichů • rozšíření, význam a ochrana živočichů 	8.

zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy aplikuje praktické metody poznávání přírody		
určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	<ul style="list-style-type: none"> • vývoj člověka • buňky, tkáně, orgány • soustava opěrná a svalová • soustava trávicí • soustava dýchací ^{CP 3} • soustava cévní ^{CP 3} • vylučovací a kožní soustava • nervová soustava • smysly • žlázy s vnitřní sekrecí • rozmnožovací soustava • ontogeneze člověka 	8.
rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	<ul style="list-style-type: none"> • nemoci, úrazy a prevence • zdravý životní styl 	8.
vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	<ul style="list-style-type: none"> • genetika 	8.
rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody aplikuje praktické metody poznávání přírody	<ul style="list-style-type: none"> • vznik a stavba Země • vývoj zemské kůry a organismů na Zemi • nerosty a horniny (vznik, vlastnosti, praktický význam a využití) • geologické děje vnější a vnitřní • půdy (složení, vlastnosti a význam) 	8.
objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	<ul style="list-style-type: none"> • ekologie 	8.
uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • člověk a životní prostředí ^{CP 5} • PT: Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí) – Projekt: Den Země – viz tabulka str. 22 	8.
uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi, různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	<ul style="list-style-type: none"> • podnebí a počasí ve vztahu k životu • mimořádné události způsobené přírodními vlivy • klimatické změny • přírodní katastrofy 	8.

6.6.4 Zeměpis

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Zeměpis se realizuje v úzké koordinaci s dalšími vyučovacími předměty, se kterými integruje některá související témata. Tento komplexní přístup zeměpisu naučí žáky pracovat v širším okruhu vzájemných souvislostí a s více zdroji informací.

V poznatkové oblasti si žáci osvojují základní vědomosti o Zemi jako o vesmírném tělese, o znázornění povrchu Země. Získávají základní vědomosti o přírodních, společenských

hospodářských, politických a kulturních poměrech ve své vlasti a obci. Získávají důležité poznatky o světadílech a současných globálních problémech lidstva. Rozšiřují si poznatky z jiných předmětů o krajinné sféře a životním prostředí.

Zeměpis je vyučovací předmět, který se snaží charakterizovat různá území, rozmístění lidí, jevů a událostí v prostředí. Studuje vztahy mezi člověkem a prostředím, uvádí žáky do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a seznamuje je se životem lidí v jednotlivých světadílech, v Evropě, na území ČR, v místních oblastech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomit si civilizační rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi, vztah lidí k přírodnímu i společenskému prostředí. Žáci využívají učebnu zeměpisu, ostatní učebny, odbornou počítačovou učebnu, pracují v rámci celé třídy, ve skupinách, dvojicích i jednotlivě. Terénní výuka se uskutečňuje v podobě zeměpisných cvičení a pozorování v bezprostředním okolí školy, komplexní geografické exkurze ve vybraných lokalitách.

Vyučovací předmět zeměpis disponuje časovou dotací v 6. a 7. ročníku 2 hodiny, v 8. a 9. ročníku 1 hodina týdně.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vyhledává, sbírá, zpracovává, třídí a hodnotí geografické informace a data v příslušných informačních zdrojích (na internetu, v rozhlasu, televizi, v odborných encyklopediích a časopisech – texty, obrázky, grafy, tabulky, mapy, statistiky atd.)
- získané poznatky propojuje se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí, vytváří si ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím, mezi přírodou a působením člověka
- zpracovává otázky vztahované ke způsobu a příčinám různých přírodních procesů, hledá řešení a adekvátní odpovědi
- vhodně manipuluje s orientačními, topografickými a meteorologickými pomůckami (kompas, buzola, případně GPS, teploměr, srážkoměr apod.), s globusem, plány, mapami, atlasy, jízdními řády, grafy a statistickými daty
- kontroluje si výsledky pozorování, měření a zkoumání, samostatně hodnotí a porovnává je se svými dosavadními zkušenostmi, znalostmi a dovednostmi a formuluje patřičné závěry

Kompetence k řešení problémů

- vytváří na základě pozorování, osvojených znalostí a dosavadních zkušeností platformu nebo hypotézu k problému či k úkolu, ověřuje ji praktickou činností, klade otázky s geografickou tematikou a objevuje problémy s tím související, řeší problémy na úrovni svých znalostí, ověřuje správnost řešení problémů, odpovídá na geografické otázky
- usiluje o nalezení a pojmenování shodných, podobných a odlišných znaků geografických objektů, jevů a procesů, vyvozuje společně patřičné závěry
- pojmenuje podstatné lokální, regionální a globální problémy přírodní a společenské sféry, diskutuje o nich a usiluje o vhodné způsoby řešení problémů, nenechá se odradit počátečními nezdary, sleduje a hodnotí vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

- formuluje hypotézy, pojmenovává problémy či vlastní názory na konkrétní témata přírodního a společenského prostředí, uvádí skutečnosti, ze kterých vyvozuje své úsudky, vytváří si vlastní názory, formuluje vlastní rozhodnutí a uplatňuje v jednání své názory, využívá dostupné informační a komunikační prostředky, učí se výslovnosti vlastních zeměpisných jmen v cizích jazycích
- konzultuje své názory s vyučujícími i se spolužáky, vhodně argumentuje, spolupracuje na řešení problémů a úloh

- účastní se řízeného dialogu, vyjadřuje své myšlenky a názory v logických postupných krocích

Kompetence sociální a personální

- přijímá svou roli v pracovní skupině a ztotožňuje se s ní, spolupracuje při skupinové práci, vytváří si pozitivní vztah k práci, odpovědně přistupuje k práci své i druhých
- přebírá zodpovědnost za výsledky své činnosti, přijímá, diskutuje a usměrňuje názory druhých
- hodnotí výsledky činnosti skupin i jednotlivců, jedná sebekriticky, chápe potřebu efektivní spolupráce

Kompetence občanské

- uvádí, vysvětluje, objasňuje a zdůvodňuje si na konkrétních příkladech nutnost ochrany přírodního a životního prostředí, zajímá se o prostředí, v němž žije, oceňuje krásy přírody a historických a kulturních objektů, pociťuje občanskou zodpovědnost za zachování životního prostředí a udržitelnost života pro budoucí generace, chápe významy přírodních a společenských hodnot, vystupuje aktivně a prakticky v jejich zájmu
- učí se praktické bezpečné orientaci a pohybu v přírodním terénu a v urbanizované krajině, chování a ochraně za mimořádných událostí, uplatňuje osvojené dovednosti i vědomosti a návyky v osobním i veřejném životě
- prezentuje fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, vyjadřuje demokratické přístupy v řešení společenských problémů, poznává tradice, zvyky, kultury lidí v jednotlivých světadílech a oblastech

Kompetence pracovní

- bezpečně manipuluje s pomůckami, nástroji, přístroji a materiály při jejich používání v učebnách i v terénní výuce, dodržuje stanovená a vymezená pravidla pracovních činností, uplatňuje osvojené dovednosti i vědomosti a návyky v osobním i veřejném životě
- informuje se o existenci a šíření moderních komunikačních, dopravních a výrobních technologií, které mají úzký vztah k orientaci, pohybu a pobytu v terénu, k cestování, k rozmístění výrobních a jiných aktivit v prostředí, k ochraně přírodního a životního prostředí, diskutuje o nich s okolím, uplatňuje osvojené vědomosti ve svém životě
- hodnotí kladně svědomitou a systematickou práci spolužáků

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu zeměpis jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, s mapou a vyhledávání informací
- vedeme žáky různými metodami k osvojení si obecně užívaných zeměpisných termínů, symbolů a znaků
- umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost
- podporujeme formování komplexního pohledu na zeměpis jako přírodovědný i společenskovědní obor

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k hledání různých řešení problému a schopnosti řešení obhájit
- motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- dbáme na to, aby se podíleli na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení práce

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k aktivnímu zapojení se do diskuse a k vhodné argumentaci
- nabízíme využití informačních a komunikačních prostředků s okolním světem
- zdůrazňujeme nutnost komunikace způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k sebehodnocení
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovíme pravidla pro práci skupiny i jednotlivce a dbáme na jejich dodržování
- umožňujeme zapojení do týmové práce při řešení obsáhlejších úkolů

Kompetence občanské

- podněcujeme žáky k respektování odlišností a přesvědčení druhých, rozvíjíme jejich schopnost empatie
- seznamujeme žáky s národními tradicemi a ochranou kulturního a historického dědictví
- preferujeme znalost základních principů environmentální problematiky a rozhodování se v zájmu ochrany přírody

Kompetence pracovní

- vedeme k úctě a ochraně životního prostředí

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: ZEMĚPIS	Období: 6.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země	<ul style="list-style-type: none"> • Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země	6.
prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země; zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	<ul style="list-style-type: none"> • střídání dne a noci • střídání ročních období • světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas	6.
používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	<ul style="list-style-type: none"> • komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy • základní topografické tvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: síť, povrchy, ohniska – uzly • hlavní kartografické produkty: plán, mapa • jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky	6.
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	<ul style="list-style-type: none"> • statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky • základní informační geografická média a zdroje dat	6.
rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu;	<ul style="list-style-type: none"> • krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra • složky a prvky přírodní sféry	6.

<p>porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně ● systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti 	
<p>lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny;</p> <p>porovná a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p> <p>zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria ● oceány, polární oblasti, Afrika, Austrálie, Oceánie ● jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) ● vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení 	6.

<p>Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA</p>	<p>Předmět: ZEMĚPIS</p>	<p>Období: 7.</p>
<p>Očekávané výstupy</p> <p>Žák:</p>	<p>Učivo</p>	<p>Ročník</p>
<p>lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny;</p> <p>porovná a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států;</p> <p>zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Amerika, Asie, Evropa ● jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) ● vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení 	7.

<p>Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA</p>	<p>Předmět: ZEMĚPIS</p>	<p>Období: 8.</p>
<p>Očekávané výstupy</p> <p>Žák:</p>	<p>Učivo</p>	<p>Ročník</p>
<p>hodnotí a porovná na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu; uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje ● obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry ● rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství ● transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady ● hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu 	8.

lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	<ul style="list-style-type: none"> • regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech 	8.
vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy; hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	<ul style="list-style-type: none"> • místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry) 	8.

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: ZEMĚPIS	Období: 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	<ul style="list-style-type: none"> • obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky • globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace 	9.
zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje; porovná předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	<ul style="list-style-type: none"> • světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úroveň 	9.
porovná státy světa a zájmové integrace států na základě podobných a odlišných znaků	<ul style="list-style-type: none"> • regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace • hlavní a periferní hospodářské oblasti světa • politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států 	9.
lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	<ul style="list-style-type: none"> • geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska 	9.
porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin; uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	<ul style="list-style-type: none"> • krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin 	9.
uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • vztah příroda a společnost – trvale udržitelný rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná přírodní území, globální ekologické a environmentální problémy lidstva 	9.
uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	<ul style="list-style-type: none"> • ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy • opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích^{CP 3} 	6. – 9.

<p>ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu; aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje ● stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu ● jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy ● hodnocení přírodních jevů a ukazatelů 	<p>9.</p>
--	--	-----------

6.7 Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Umění a kulturu přibližuje jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky. Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

Hudební výchova 1. a 2. stupeň

Výtvarná výchova 1. a 2. stupeň

Rozvoj klíčových kompetencí žáků (společné pro oba vyučovací předměty)

Kompetence k učení

- stává se vnímavým prostřednictvím vlastní tvorby
- chápe umění a kulturu jako způsob poznávání světa
- aktivně si osvojuje a vnímá různé výtvarné a hudební techniky, umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu
- využívá kreativních postupů

Kompetence k řešení problémů

- vyhledává vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána
- vhodně volí výtvarné a hudební vyjadřovací prostředky
- kriticky se zamýšlí při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- vnímá umění a kulturu jako způsob dorozumívání
- v dialogu nebo diskusi vhodně vyjadřuje dojmy z uměleckého díla

Kompetence sociální a personální

- projevuje osobní zájem o umění a kulturu, hodnotí objekty estetického vnímání
- jeho výtvarné a hudební vyjadřování má osobitý ráz

Kompetence občanské

- se zájmem se seznamuje s významnými výtvarnými a hudebními díly a jejich autory
- navštěvuje výstavy výtvarných prací a hudební koncerty
- účastní se kulturního dění ve svém okolí a aktivně se zapojuje

Kompetence pracovní

- osvojuje si výtvarné a hudební techniky, případně hru na jednoduché hudební nástroje
- uplatňuje základní pravidla pro grafický záznam hudby

6.7.1 Hudební výchova

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu vokálního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Na 1. stupni se vyučuje ve všech ročnících jedna hodina týdně. Na 2. stupni v 6. ročníku 2 hodiny týdně, v 7. a 8. ročníku 1 hodina týdně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu hudební výchova jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáka k celoživotnímu zájmu o hudbu a kulturu jako takovou
- učíme ho v širších souvislostech vyhledávat a třídit informace s hudební tematikou, rozumět a využívat hudební terminologii

Kompetence k řešení problémů

- posilujeme žákovi sebedůvěru při aktivních hudebních činnostech
- kladně ho motivujeme
- poukazujeme na jeho zlepšení

Kompetence komunikativní

- učíme žáka formulovat vlastní myšlenky a názory, naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně a slušně na ně reagovat, zapojovat se do diskuze, obhajovat vlastní názor a vhodně argumentovat
- pracujeme s různými typy textů, notových a obrazových materiálů a záznamů
- poukazujeme na to, že hudba je možným prostředkem komunikace mezi lidmi i národy

Kompetence sociální a personální

- dohlížíme na to, aby žák při práci ve skupině dodržoval společně stanovená pravidla
- vedeme ho ke spolupráci s ostatními a učíme ho oceňovat práci druhých
- učíme ho tolerantnímu přístupu vůči druhým, motivujeme ho pochvalou, posilujeme jeho sebevědomí

Kompetence občanské

- vedeme žáka k vytvoření kladného vztahu ke kulturním a historickým hodnotám, k uměleckým dílům
- snažíme se rozvíjet jeho smysl pro kulturu a tvořivost
- rozvíjíme v žákovi vědomí myšlenky nadnárodních idejí hudby, jako příležitosti k hledání pojmů mezi odlišnými kulturami a národy světa

Kompetence pracovní

- při praktických hudebních činnostech se učíme správně zacházet s hudebními nástroji a materiály
- využíváme znalosti z jiných oborů, učíme se hledat souvislosti

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA	Období: 1. – 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
zpívá v jednohlase	<ul style="list-style-type: none"> • pěvecký a mluvený projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu • hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu • záznam vokální hudby – zachycení melodie písni pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písni, notový zápis jako opora při realizaci písni	1. – 3.
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	<ul style="list-style-type: none"> • rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písni, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma	1. – 3.
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	<ul style="list-style-type: none"> • hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, klávesových nástrojů apod.	1. – 3.
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	<ul style="list-style-type: none"> • taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků • orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	1. – 3.

rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné změny tempa a dynamiky v proudu znějící hudby	<ul style="list-style-type: none"> • kvality tónů – délka, síla, barva, výška • vztahy mezi tóny – souzvuk, akord • hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu 	1. – 3.
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	<ul style="list-style-type: none"> • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj 	1. – 3.

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> • pěvecký a mluvený projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu • hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. 	4. – 5.
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, tancem, hrou, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	<ul style="list-style-type: none"> • intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.) • záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně 	4. – 5.
využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	<ul style="list-style-type: none"> • hra na hudební nástroje, reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, klávesových nástrojů apod. 	4. – 5.
vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry, provádí elementární hudební improvizace	<ul style="list-style-type: none"> • rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba přede her, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a – b) 	4. – 5.
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	<ul style="list-style-type: none"> • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj • hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka, sbor mužský, ženský a dětský • hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace 	4. – 5.
rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebně výrazových prostředků	<ul style="list-style-type: none"> • kvality tónů – délka, síla, barva, výška • vztahy mezi tóny – souzvuk, akord • hudebně výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), 	4. – 5.

	zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu)	
ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	<ul style="list-style-type: none"> • taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků • orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách 	4. – 5.

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	<ul style="list-style-type: none"> • hudebně pohybové činnosti • polka • valčík • vánoční koledy – dramatické ztvárnění • poslechové činnosti • poznávání hudebních nástrojů • píseň lidová, umělá • vokální a instrumentální skladba • melodram • muzikál • opereta, opera • komorní hudba • poslech vybraných skladeb 	6.
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	<ul style="list-style-type: none"> • instrumentální činnosti • reprodukce písní s důrazem na první a druhou dobu • taktování, taneční kroky – polka, valčík 	6.
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	<ul style="list-style-type: none"> • vokální činnosti • intonační cvičení • zpěv lidových písní, práce s notovým zápisem • rozdíl mezi lidovou a umělou písní • výběr písní různých období • říkadlo, píseň – rytmické vyjádření textu písně 	6.
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	<ul style="list-style-type: none"> • zpěv lidových i umělých písní • akord (durový, molový) • divadla malých forem 	7.
orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	<ul style="list-style-type: none"> • počátek dějin hudby, etnická hudba • poslech vybraných skladeb 	7.
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	<ul style="list-style-type: none"> • zpěv lidových i umělých písní s důrazem na dynamiku, melodii, rytmus • zaměření na historické souvislosti a spojení s jinými druhy umění 	8.
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	<ul style="list-style-type: none"> • poslechové činnosti • klasicismus • romantismus • hudební směry 20. století 	8.

6.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Kreativní přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Výuka probíhá v učebnách, podle možností v učebně výpočetní techniky, v knihovně nebo mimo budovu školy (práce v terénu).

Předmět se vyučuje v 1., 2., a 3. ročníku 1 hodinu týdně. Ve 4., 5., 6., a 7. ročníku 2 hodiny týdně. V 8. a 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Předmětem výtvarná výchova prolíná práce na všech ročníkových i celoškolských projektech.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- porovnáváme různé práce žáků, vedeme je k hodnocení a pěstujeme u nich estetické citění a vkus
- seznamujeme je se znaky výtvarných uměleckých slohů a s význačnými umělci

Kompetence k řešení problému

- při společné diskuzi poukazujeme na zlepšení, motivujeme žáky pochvalou, prezentujeme žákovské práce
- vedeme žáky k sebehodnocení
- posilujeme žákovu sebedůvěru, navrhuje mu možné postupy, které by vedly ke zdárnějšímu výsledku jeho práce

Kompetence komunikativní

- učíme žáky respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování, seznamujeme je s ilustracemi v dětských knihách
- využíváme jejich propojení s literární výchovou a čtením povzbuzujeme žáky k tomu, aby se nebáli přiměřenou formou vyjádřit své názory, zapojujeme je do výzdoby třídy a školy
- nabízíme jim vizuálně obrazná vyjádření jako možný prostředek komunikace

Kompetence sociálně personální

- dohlížíme na to, aby žák při práci ve skupině dodržoval společně stanovená pravidla
- vedeme ho ke spolupráci s ostatními a učíme ho oceňovat práci druhých

- učíme ho tolerantnímu přístupu vůči druhým, motivujeme ho pochvalou, posilujeme jeho sebevědomí

Kompetence občanské

- nabízíme žákovi různé náměty k řešení rozličných situací, pomáháme mu při výběru řešení
- seznamujeme ho s kulturním a historickým dědictvím, poukazujeme na jeho hodnoty
- volíme takové výtvarné činnosti, které jsou šetrné k životnímu prostředí, třídíme výtvarný odpad

Kompetence pracovní

- vytváříme základní pracovní návyky
- stanovujeme pravidla bezpečnosti při práci

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA	Období: 1. – 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	<ul style="list-style-type: none"> • různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování: kresba²², modelování a malba^{23, 24} • hra s barvou 	1. – 3.
v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	<ul style="list-style-type: none"> • experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály^{CP 8, CP 9} • grafika projektů²⁵ 	1. – 3.
vnímání události různými smysly a vizuálně	<ul style="list-style-type: none"> • malování hudby, vůní a hmatových vjemů 	3.
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	<ul style="list-style-type: none"> • vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů • napodobuje techniku různých umělců • manipulace s objekty • kompoziční zákonitosti 	3.
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	<ul style="list-style-type: none"> • vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem svým či jiných 	2. – 3.

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světelné poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	<ul style="list-style-type: none"> • prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru 	4. – 5.

²² projekt „Člověk“

²³ projekt „Pohádka“

²⁴ projekt „V říši rostlin a živočichů“

²⁵ projekt „Vyjmenovaná slova“

	<ul style="list-style-type: none"> • typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, kresba²⁶, socha, plastika, comics, reklama 	
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	<ul style="list-style-type: none"> • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby²⁷ 	4. – 5.
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	<ul style="list-style-type: none"> • reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly; smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama 	4. – 5.
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	<ul style="list-style-type: none"> • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) 	4. – 5.
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	<ul style="list-style-type: none"> • osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací 	4. – 5.
nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	<ul style="list-style-type: none"> • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) • vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření • proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvar. umění ^{CP 1, CP 7} 	4. – 5.

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
vybírání, vytváření a pojmenovávání co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků;	<ul style="list-style-type: none"> • prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické 	6. – 7.

²⁶ projekt „Myslíme na babičky a dědečky“

²⁷ projekt „Bajka“

variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření	
zaznamenává vizuální zkušenost, zkušenosti získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie; ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	<ul style="list-style-type: none"> • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech 	6. – 7.
k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	<ul style="list-style-type: none"> • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě 	
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření;	<ul style="list-style-type: none"> • uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření 	6. – 7.
zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích;	<ul style="list-style-type: none"> • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace • typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry 	8. – 9.
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	<ul style="list-style-type: none"> • osobní postoj v komunikaci jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování 	8. – 9.
rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	<ul style="list-style-type: none"> • proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti • reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) 	8. – 9.

6.8 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem

pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot²⁸, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví, jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Oblast zahrnuje tyto vzdělávací předměty

---

²⁸ Je vhodné usilovat o to, aby předkládané názory nebyly v příkrém rozporu s názory zákonných zástupců žáků.

Tělesná výchova	1. a 2. stupeň
Výchova ke zdraví	2. stupeň

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- osvojuje si základní poznatky o vlivu pohybové činnosti na fungování lidského těla
- využívá výpočetní techniku
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- využívá získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení

Kompetence komunikativní

- umí výstižně argumentovat a formulovat své myšlenky v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřuje ústně i písemně
- naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje
- využívá informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- chápe pojem zdraví jako nejdůležitější životní hodnotu
- získává sebedůvěru účinnou spoluprací ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- dokáže vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržuje pravidla slušného chování, bere ohled na druhé
- obhájí vlastní názor

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí

Kompetence pracovní

- dodržuje pravidla bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny práce
- využívá získané znalosti v běžné praxi

6.8.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků prožitky z pohybu a z komunikace při pohybu. Dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Předmět se vyučuje v 1. až 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- poznává vlastní pohybové schopnosti a jejich individuální rozvoj
- chápe souvislost mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- systematicky sleduje vývoj vlastní fyzické zdatnosti

Kompetence k řešení problémů

- přemýšlí o problému při ovládnutí cviku nebo sportovního prvku
- hledá vhodnou taktiku v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní

- dokáže vyslechnout a přijmout pokyny vedoucího družstva
- zapojuje se do diskuze o taktice družstva

Kompetence sociální a personální

- dodržuje pravidla fair play
- jedná v souladu s myšlenkami olympijského hnutí
- dokáže spolupracovat uvnitř kolektivu sportovního družstva
- chápe význam rozdělování a přijímání úkolů v rámci sportovního družstva

Kompetence občanské

- chápe význam celoživotního sportování
- dodržuje hygienické zásady při tělesných aktivitách
- chápe škodlivost požívání drog a jiných škodlivin
- dokáže poskytnout první pomoc při úrazech lehčího charakteru

Kompetence pracovní

- chápe nutnost dodržování pravidel ve sportu i v celém životě
- je si vědom možných rizik při pohybových činnostech a hledá cesty jejich minimalizace
- zpracovává a prezentuje naměřené výkony

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu tělesná výchova jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- podporujeme žáky ve schopnosti samostatně se připravit na pohybovou činnost
- vedeme žáky k identifikaci svých slabých stránek a určení jejich příčin
- vybízíme žáky ke zhodnocení kvality organizace svého pohybového režimu a podílu spolužáka na prováděné pohybové aktivitě

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme modelové situace umožňující orientaci a nabízející řešení problémové situace
- motivujeme žáky k jednání v duchu fair-play, k čestnému soupeření a naplňování olympijské myšlenky

Kompetence komunikativní

- podporujeme u žáků sebevědomé vystupování, vybízíme je ke kritické diskusi, hodnocení, obhajobě svých názorů
- učíme žáky orientovat se ve strategii hry, domlouvat se na taktice v herní činnosti, vzájemně spolupracovat
- motivujeme žáky k využití svých zkušeností a fantazie

Kompetence sociální a personální

- uskutečňujeme se žáky práci ve skupinách, dvojicích či samostatně
- vedeme žáky k uvědomění si svého podílu na společné práci, projevovat se dle svých schopností, získaných dovedností a fyzické zdatnosti

Kompetence občanské

- učitel hodnotí výsledek, ale i cestu k jeho získání, vybízíme žáky k otevřenosti, upřímnosti, aby se nebáli zeptat na své chyby a možnosti jejich odstranění
- vedeme žáky k toleranci postupů druhých a získávání vzájemné úcty a respektu
- motivujeme žáky ke snaze dosáhnout lepších výkonů, stanovení vlastního cíle, zdokonalování svých dovedností
- vybízíme žáky ke sportovním aktivitám

Kompetence pracovní

- učíme žáky porozumět svým právům a povinnostem vyplývajícím z role hráče, organizátora, rozhodčího nebo diváka a svá práva uplatňovat
- napomáháme žákům předvídat, předcházet úrazům a přizpůsobovat své jednání dané situaci

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA	Období: 1. – 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> ● znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost 	1. – 3.
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	<ul style="list-style-type: none"> ● činnosti napomáhající ke splnění očekávaných výstupů; vzdělávací obsah se prolíná všemi výstupy ● gymnastika – základy akrobacie (průpravná cvičení pro kotoul vpřed), přeskok (nácvik odrazu z můstku na nízkou švédskou bednu), kladinka (chůze s dopomocí i bez dopomocí, obměny chůze), cvičení na žebřinách ● atletika – vytrvalostní běh 5 – 10 minut, rychlý běh 20 – 50 m, skok daleký (koordinace rozběhu a odrazu), hod míčkem z místa a z rozběhu 	1. – 3.
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	<ul style="list-style-type: none"> ● pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek ● sportovní hry (kovaná, vybíjená) 	1. – 3.
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	<ul style="list-style-type: none"> ● základní hygiena po TV a při jiných pohybových aktivitách 	1. – 3.
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	<ul style="list-style-type: none"> ● znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech 	1. – 3.
uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy	<ul style="list-style-type: none"> ● cvičení se sportovním náčiním (švihadla, míče, apod.) ● správné držení těla 	1. – 3.
zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	<ul style="list-style-type: none"> ● zdravotní TV ● kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení 	1. – 3.

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	<ul style="list-style-type: none"> ● význam pohybu pro zdraví (pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu) 	4. – 5.
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele upozorní samostatně na činnost (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	<ul style="list-style-type: none"> ● příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení) 	4. – 5.

<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her</p> <p>zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizace při TV (základní organizace prostoru a činností v obvyklém prostředí) • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží) 	<p>4. – 5.</p>
<p>uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</p> <p>jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hygiena při TV (hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity) • bezpečnost při pohybových činnostech (organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV) 	<p>4. – 5.</p>
<p>jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly) 	<p>4. – 5.</p>
<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sportovní hry • vybíjená – taktika, rozhodnost, pohotovost • minikošíková – dribling, hod na koš • doplňkové sportovní hry • minikopaná, házená, florbal, přehazovaná • průpravná cvičení • atletika – atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou) • rychlé běhy na krátkou trať, postupné zrychlování • vytrvalostní běhy • štafetový běh • hody granátem a kriketovým míčem, skok do dálky • rychlé starty (ze stoje, ze sedu, z lehu) • gymnastika – kotoul vpřed • přeskok kozy v základní výšce • výskok na švédskou bednu z můstku • šplh na tyči 	<p>4. – 5.</p>
<p>užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví</p>	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace v TV (základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály) 	<p>4. – 5.</p>
<p>změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • měření a posuzování pohybových dovedností (měření výkonů, základní pohybové testy) 	<p>5.</p>
<p>orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zdroje informací o pohybových činnostech 	<p>4. – 5.</p>

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA	Období: 6. – 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	<ul style="list-style-type: none"> ● správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu 	6. – 7.
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	<ul style="list-style-type: none"> ● celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí) ● rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost 	6. – 7.
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	<ul style="list-style-type: none"> ● žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla 	6. – 7.
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	<ul style="list-style-type: none"> ● drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst sval. hmoty^{CP 3}) ● reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybových aktivit 	6. – 7.
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	<ul style="list-style-type: none"> ● seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu ● zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a náradí 	6. – 7.
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	<ul style="list-style-type: none"> ● pohybové hry – závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením ● turistika + pobyt v přírodě (v případě zotavovacího pobytu) ● orientace na mapě, měřítko mapy, vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpečného silničního provozu v roli chodce, ochrana přírody, základy orientačního běhu, topografické značky, práce s buzolou^{CP 3} 	6. – 7.
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	<ul style="list-style-type: none"> ● sportovní hry ● vybíjená – taktika, rozhodnost, pohotovost ● košíková – správný postoj při přihrávce, dribling pravou, levou rukou bez očního kontaktu s balonem, driblingová abeceda (kroužení míčem okolo těla, osmička mezi nohama, proházování) ● doplňkové sportovní hry ● minikopaná, házená, florbal ● průpravná cvičení 	6.
	<ul style="list-style-type: none"> ● lyžování + snowboarding²⁹ ● sportovní hry ● přehazovaná – přehození míče přes síť, rychlá a přesná přihrávka, prudké odehrání míče do soupeřova pole ve výskoku (smeč) jednoruč i obouruč 	7.

²⁹ LVVZ

	<ul style="list-style-type: none"> košíková – dvojtakt, střelba na koš, dribling se slalomem, nácvik herní činnosti, obranný pohyb odbíjená – nácvik přihrávek vrchem, odbíjení spodem kopaná³⁰ – vedení míče, nácvik přihrávek, střelba, obrana, útok doplňkové sportovní hry – minikopaná, házená, florbal³¹, průpravná cvičení 	
	<ul style="list-style-type: none"> atletika – atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou) rychlé běhy na krátkou trať, postupné zrychlování vytrvalostní běhy štafetový běh hody granátem a kriketovým míčem, skok do dálky skok do výšky (flopem) rychlé starty (ze stoje, ze sedu, z lehu) gymnastika – kotoul vpřed a vzad stoj na ruce se záchranou přemet stranou se záchranou přeskok kozy v základní výšce akrobacie – kotoul plavmo z trampolíny do duchen výskok na švédskou bednu z trampolíny a seskok do duchen 	6. – 7.
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti, sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny	<ul style="list-style-type: none"> kruhy – kotoul vpřed a vzad, komihání, rotace kolem své osy hrazda – vzpor na rukách, kotoul vpřed, vzpor na rukách přešvihem únožmo (pravou, levou), kotoul vpřed a následně vzad, výmyk s dopomocí šplh na laně a tyči moderní gymnastika – cvičení se švihadlem úpoly – přetahy, přetlaky, úpolové odpory pády (vpřed, vzad, stranou) estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky (pohybová školení zaměřená na ovládnutí těla a jeho částí podle daného rytmu) soulad pohybu s hudbou (cvičení bez náčiní) sebehodnocení v dané pohybové činnosti 	6. – 7.
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	<ul style="list-style-type: none"> komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností) 	6. – 7.
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	<ul style="list-style-type: none"> olympijské hry školní sportovní soutěže soutěže smíšených družstev 	6. – 7.
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	<ul style="list-style-type: none"> týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel 	6. – 7.

³⁰ projekt „Kaktus Cup“

³¹ projekt „Florbal Cup“

rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli 	6. – 7.
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	<ul style="list-style-type: none"> • statistická zjištění – měření délky, rychlosti, výšky, práce se stopkami, pásmem 	6. – 7.
zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	<ul style="list-style-type: none"> • aktivní (samostatná) organizace prostoru a pohybových činností 	6. – 7.
zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	<ul style="list-style-type: none"> • práce s tabulkou (výsledkovou listinou) • doplňování příslušných dat • čtení potřebných dat • zjišťování potřebných dat³² 	6. – 7.

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	<ul style="list-style-type: none"> • správné držení těla, zvyšování rozsahu kloubní pohyblivosti, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu 	8. – 9.
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	<ul style="list-style-type: none"> • celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí), rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost 	8. – 9.
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností zatěžovanými svaly	<ul style="list-style-type: none"> • žák je schopen individuálního rozcvičení • strečink celého těla před a po ukončení hodiny 	8. – 9.
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	<ul style="list-style-type: none"> • drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty) reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybových aktivit 	8. – 9.
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	<ul style="list-style-type: none"> • seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu • zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a náradí 	8. – 9.
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	<ul style="list-style-type: none"> • pohybové hry – závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením 	8. – 9.
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	<ul style="list-style-type: none"> • turistika a pobyt v přírodě (v případě zotavovacího pobytu), orientace na mapě, měřítko mapy, vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpečného silničního provozu v roli chodce, ochrana přírody, základy orientačního běhu, topografické značky, práce s buzolou^{CP 3} 	
	<ul style="list-style-type: none"> • sportovní hry • košíková – útok, obrana, uvolňování hráče s míčem, bez míče 	8.

³² „Florbal Cup“, LVVZ

	<ul style="list-style-type: none"> • odbíjená – přihrávky vrchem i spodem přes síť, podání spodem i vrchem, nácvik útoku po přihrávce, blokování 	8.
	<ul style="list-style-type: none"> • kopaná – vedení míče, nácvik přihrávek, střelba, obrana, útok • doplňkové sportovní hry – minikopaná, házená, florbal³³, průpravná cvičení 	8.
	<ul style="list-style-type: none"> • sportovní hry odbíjená – příjem, podání spodem, vrchem, rozehrání balonu přes nahrávače, nácvik smeče, obrana (bloky), hra v poli 	9.
	<ul style="list-style-type: none"> • atletika – atletická abeceda, • lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou • skok do dálky z místa i s rozběhem • skok do výšky (flopem) • rychlé starty z různých poloh • rychlé běhy na krátkou trať, postupné zrychlování • vytrvalostní běhy • štafetový běh • vrh koulí • hody granátem a kriketovým míčkem 	8. – 9.
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	<ul style="list-style-type: none"> • gymnastika – kotoul vpřed a vzad vícekrát za sebou, stoj na ruce se záchranou, přemet stranou se záchranou na obě strany, přeskok kozy ve zvýšené výšce • akrobacie – kotoul plavmo z trampolíny • kruhy – kotoul vpřed a vzad, stojka, houpání ve visu, rotace kolem své osy • hrazda – vzpor na rukách, kotoul vpřed, vzpor na rukách přešvihem únožmo (pravou, levou), kotoul vpřed a následně vzad, výmyk, zášvih při seskoku • kladina – cvičení rovnováhy • šplh na laně a tyči • moderní gymnastika – cvičení se švihadlem, cvičení na hudbu • aerobic • základní kroky společenských tanců^{CP7} • úpoly – přetahy, přetlaky, pády (vzad, vpřed, stranou) 	8. – 9.
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	<ul style="list-style-type: none"> • sebehodnocení v dané pohybové činnosti, znají a dodržují pravidla dané pohybové činnosti, • sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny, s pomocí spolužáků nebo učitele pracují na jejich odstranění 	8. – 9.
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností) 	8. – 9.
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	<ul style="list-style-type: none"> • olympijské hry • soutěže smíšených družstev 	8. – 9.

³³ projekt „Florbal Cup“

dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	● týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	8. – 9.
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	● pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli, organizuje, řídí, přebírá roli rozhodčího	8. – 9.
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	● statistická zjištění, odhady, přesná měření (stopky, pásmo), evidence a vyhodnocení zjištěných dat ^{CP2}	8. – 9.
zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	● organizace prostoru a pohybových činností ● postupné přebírání některých organizačních a hodnotících úkolů od učitele ^{CP2}	8. – 9.
zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	● práce s tabulkou (výsledkovou listinou) grafické zpracování naměřených dat a jejich prezentace ^{CP2}	8. – 9.

6.8.2 Výchova ke zdraví

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k rozvoji schopnosti účelného jednání při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět na 2. stupni v 6. a 7. ročníku v rozsahu jedné hodiny týdně.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- umí vyhledávat a třídit informace, využívá je v procesu učení
- vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení

Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejružnější problémové situace – mimořádné situace, krizové situace a plánuje způsob řešení problémů
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů
- je schopen obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- komunikuje na odpovídající úrovni
- osvojí si kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojuje do diskuze

Kompetence sociální a personální

- aktivně spolupracuje ve skupině

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Kompetence občanské

- respektuje názory ostatních
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- uplatňuje bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etiku partnerských vztahů

Kompetence pracovní

- využívá ICT pro hledání informací
- využívá znalostí v běžné praxi
- ovládá základní postupy první pomoci

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu výchova ke zdraví jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s obecně používanými termíny a učíme je dávat do obecných souvislostí
- učíme žáky vyhledávat a třídit informace samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky
- vedeme je k chápání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému řešení problémů na základě získaných dovedností
- snažíme se u žáků o pochopení významu kontroly dosažených výsledků
- vybízíme žáky k uvědomění si, že problém může mít více správných řešení

Kompetence komunikativní

- podporujeme žáky k vyjadřování svého názoru a naslouchání názorům druhých
- vedeme je ke komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- vybízíme žáky k otevřené diskusi k podpoře zdravých životních návyků

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat uvnitř kolektivu
- vytváříme příležitosti k samostatným řešením přiměřených úkolů
- umožňujeme dosažení pocitů sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke schopnosti poskytnutí první pomoci v rámci svých možností a zodpovědnému chování v krizových situacích
- vedeme žáky k dodržování pravidel zdravého životního stylu
- vybízíme žáky k respektování individuality každého člověka

Kompetence pracovní

- umožňujeme přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, učíme je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- vedeme žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	Období: 6.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnické komunity, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	<ul style="list-style-type: none"> rodina jako domov, komunikace v rodině, postavení muže a ženy v rodině funkce rodiny, konflikty v rodině – rozvodovost v ČR, zákon o rodině 	6.
respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	<ul style="list-style-type: none"> mezilidské vztahy, komunikace a kooperace, empatie – pravidla soužití, dopad vlastního jednání a chování 	6.
reflektuje vztah k sobě samému, respektuje sebe sama i druhé, přijímá názor druhého charakterizuje prosociální chování	<ul style="list-style-type: none"> sebezpoznání a sebepojetí – utváření vědomí vlastní identity, seberegulace zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích komunikace citů pozitivní hodnocení druhých pomáhající a prosociální chování – handicapovaní lidé 	6.
vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresii	<ul style="list-style-type: none"> manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt osobní bezpečí, krizové situace – šikana, krizová centra, linky důvěry, kriminalita mládeže osobní bezpečí – nebezpečné situace, agresivita, rasismus bezpečné chování a komunikace, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií 	6.
vyjádří vlastní názor k problematice zdraví, diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	<ul style="list-style-type: none"> celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce základní lidské potřeby a jejich hierarchie 	6.
vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	<ul style="list-style-type: none"> péče o zdraví, osobní hygiena, denní režim – vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, pohybový režim 	6.
projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce; samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresových situací	<ul style="list-style-type: none"> stres a jeho vztah ke zdraví podpora zdravého životního stylu 	6.
dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	<ul style="list-style-type: none"> zdravá výživa – vliv výživy na zdravotní stav lidí, civilizační choroby, výživová hodnota jídel, jídelníček zásady správné výživy, správné stolování 	6.

usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	<ul style="list-style-type: none"> ● podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince ● odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu ● programy podpory zdraví 	6.
projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	<ul style="list-style-type: none"> ● rizika silniční a železniční dopravy ● první pomoc – vybavení lékárničky, ošetření drobných poranění 	6.
uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	<ul style="list-style-type: none"> ● klasifikace mimořádných událostí, varovné signály, evakuace, prevence vzniku mimořádných událostí 	6.

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	Období: 7. roč. od r. 2022 9. roč.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	<ul style="list-style-type: none"> ● ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence ● nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty ● ochrana před úrazy a před chronickými nepřenositelnými chorobami – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění 	7./9.
posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	<ul style="list-style-type: none"> ● preventivní a léčebná péče ● odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů 	7./9.
uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivou mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	<ul style="list-style-type: none"> ● návykové látky- druhy drog ● auto-destruktivní závislosti – workoholismus, gamblerství, netolismus, závislost na vzhledu ● psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové a násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání ● prevence vzniku závislosti 	7./9.
respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	<ul style="list-style-type: none"> ● sexuální výchova – pohlavní orgány muže a ženy ● rozmnožování ● proměny člověka v dospívání ● sexuální zneužívání 	7./9.
respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	<ul style="list-style-type: none"> ● plánované rodičovství, interrupce, předčasná sexuální zkušenost, početí, těhotenství, mateřství, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost ● cesty přenosu nákaz (pohlavní choroby) a jejich prevence 	7./9.

6.9 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Předmět zahrnuje široké spektrum nejen manuálních činností, ale i činností rozvíjejících klíčové kompetence, které vedou žáky k získávání souboru vědomostí, základních pracovních dovedností a návyků v různých oblastech lidské činnosti. Žáci se učí pracovat samostatně i v týmu a vážit si práce své i druhých. Seznamují se s různými materiály, s funkcí a užíváním vhodných pomůcek a nářadí. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Předmětem pracovní činnosti prolínají v 1. – 3. ročníku celoškolské projekty č. 1, 7, 5., ve 4. až 5. ročníku projekty číslo 8, 9 a ročníkové projekty:

„Vesmír“

„Evropská unie“

„Já a národy světa“

„V říši rostlin“.

Na prvním stupni se vyučuje tento předmět jednu hodinu týdně ve všech ročnících. Jsou zde zařazeny tyto tematické okruhy:

Práce s drobným materiálem

Konstrukční činnosti

Pěstitelské práce

Příprava pokrmů

Na druhém stupni se vyučuje v 7. až 9. ročníku jedna hodina týdně. Jsou zde zařazeny tyto tematické okruhy:

Práce s technickými materiály

Pěstitelské práce (od roku 2012/2013 není možno zařadit z důvodu havarijního stavu školního pozemku; předmět bude opět zařazen po rekonstrukci)

Provoz a údržba domácnosti, finanční gramotnost

Příprava pokrmů

Svět práce

Oblast zahrnuje vyučovací předměty

Pracovní činnosti 1. a 2. stupeň

Rozvoj klíčových kompetencí žáka

Kompetence k učení

- dokáže pracovat podle návodu
- plánuje činnost při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- poznává vlastnosti materiálů a surovin a jejich použitelnost

Kompetence k řešení problémů

- aplikuje řešení při odborných zadáních a hledá nové způsoby využití dovedností při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- zodpovědně přistupuje k rozhodování o vlastní profesní orientaci
- dokáže využít možnosti poradenství v oblasti volby povolání

Kompetence komunikativní

- chápe přesný význam pojmů ve vztahu k práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- formuluje pojmy související s volbou povolání

Kompetence sociální a personální

- je zdravě sebevědomý, pracuje samostatně
- spolupracuje ve dvojici nebo malé skupině, chápe význam jednotlivých rolí v pracovní skupině

Kompetence občanské

- chápe význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku
- vnímá dopad různých činností člověka na životní prostředí a přejímá spoluzodpovědnost za jeho ochranu

Kompetence pracovní

- rozezná vlastnosti některých materiálů
- uvědoměle, správně a bezpečně používá všechny používané nástroje a materiály
- je si vědom zdravotních a hygienických rizik při práci
- pracuje podle návodu, předem stanoveného postupu a hledá vlastní postup
- snaží se provést práci v co nejlepší kvalitě
- hospodárně porovnává a vybírá různé postupy, které vedou k těmto cílům

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu pracovní činnosti jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- učíme žáky osvojovat si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učíme žáky pozorovat a experimentovat, porovnávat a vyvozovat závěry
- vedeme žáky ke zdokonalování a k hodnocení výsledků jejich práce
- pracujeme s pojmy a informacemi z praxe tak, aby bylo možné je propojovat a třídit a použít v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učíme žáky promýšlet pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- snažíme se u žáků rozvíjet tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastních nápadů, umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce
- přiměřenou náročností úkolů vedeme žáky k vytrvalosti při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky popsat postup práce
- vedeme žáky k užívání správné technologie
- umožňujeme žákům využívat různé typy textů, záznamů

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci, umožňujeme žákům pracovat ve skupině, vytvářet společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učíme žáky respektovat tradice, kulturní a historické dědictví, seznamujeme je s technikami lidové tvorby

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učíme žáky správně a zodpovědně zacházet s pracovními pomůckami, dbáme na dodržování bezpečnosti při práci
- představujeme žákům pracovní odvětví tak, aby byli schopni uvážlivě rozhodnout o svém profesním zaměření

Oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	Předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI	Období: 1. – 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	<ul style="list-style-type: none"> • práce s různými materiály ^{CP 1, CP 7} • vlastnosti materiálů, jejich využití v praxi, odpady • Den Země ^{CP 5}	1. – 3.
pracuje podle slovního návodu a předlohy	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché pracovní postupy • organizace práce • grafika ročníkových i celoškolních projektových prací	1. – 3.
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	<ul style="list-style-type: none"> • sestavování modelů • montáž a demontáž	1. – 3.
provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	<ul style="list-style-type: none"> • práce s tabulkou	3.
pečuje o nenáročnou rostlinu	<ul style="list-style-type: none"> • péče o nenáročnou rostlinu	2. – 3.
připraví tabuli pro jednoduché stolování	<ul style="list-style-type: none"> • příprava jednoduché tabule	1. – 3.
chová se vhodně při stolování	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla stolování, vhodné a nevhodné chování při jídle	1. – 3.

Oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	Předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: vytváří přiměřenými pracovními operacemi	<ul style="list-style-type: none"> • práce s daným materiálem, vlastnosti materiálu	4. – 5.

a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	● grafika projektů	
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	● seznámení s lidovými tradicemi ^{CP 8, CP 9}	4. – 5.
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	● druhy pomůcek, nástrojů, náčiní ke zpracování různých materiálů	4. – 5.
udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	● bezpečnost a uspořádání práce	4. – 5.
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	● práce se stavebnicí, použití logiky	4. – 5.
pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	● využití návodu při postupech práce	4. – 5.
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	● pracovní hygiena, první pomoc při zranění	4. – 5.
provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování;	● práce s rostlinami – pokusy, pozorování	4. – 5.
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny; volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	● výsev a péče o rostliny	4. – 5.
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování; připraví samostatně jednoduchý pokrm	● základy společenského chování, pravidla stolování, příprava jednoduchého pokrmu	4. – 5.
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu	● pracovní hygiena, bezpečnost práce, první pomoc při úrazu	4. – 5.

Oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	Předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI	Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin pěstuje a využívá květiny na výzdobu, používá vhodné pracovní pomůcky prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeného zvířaty	● základní podmínky pro pěstování ● druhy zeleniny ● léčivé rostliny a koření ● druhy půd ● chov zvířat v domácnosti	7.
dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu	● první pomoc při úrazech, bezpečnostní předpisy ● organizace a bezpečnost práce – dílenský řád	7.
provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	● vlastnosti materiálů, základní postupy opracování daných materiálů (dřevo, kov) ^{CP 5}	7.

řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí	<ul style="list-style-type: none"> • znalost nářadí a nástrojů pro efektivní práci s daným materiálem 	7.
užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	<ul style="list-style-type: none"> • technické výkresy, náčrty, informace, dokumentace 	7.
organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	<ul style="list-style-type: none"> • organizace práce, časové rozvržení, pracovní postup 	7.

Oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	Předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI	Období: 8.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnostní pravidla pro práci s elektrickými spotřebiči, první pomoc při úrazech elektrickým proudem, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, ekologické nakládání s odpady 	8.
ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	<ul style="list-style-type: none"> • údržba a úklid domácnosti, návody k obsluze, ekonomika provozu 	8.
správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízeními včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu	<ul style="list-style-type: none"> • elektrické a plynové spotřebiče v domácnosti 	8.
provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví; sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti	<ul style="list-style-type: none"> • rozpočet domácnosti, typy rozpočtů, jejich odlišnosti, základní práva spotřebitelů 	8.
posoudí, koho se zadlužení dotýká (osoby, domácnosti), pojmenuje rizika, která jej mohou v životě potkat a omezit tak možnost splácení úvěru vysvětlí základní pojmy nezbytné pro porozumění smlouvě	<ul style="list-style-type: none"> • důsledky neuvážlivého zadlužení • cesta od zadlužení k předlužení • příznaky předluženosti • efektivní řešení předluženosti • vyhledání pomoci v oblasti finančních služeb 	8.
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě	<ul style="list-style-type: none"> • sebepoznávání, sebehodnocení, cíle a zájmy 	8.
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	<ul style="list-style-type: none"> • profese a jejich charakteristika, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní 	8.
využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • profese a jejich charakteristika, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní 	8.

Oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	Předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI	Období: 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče; dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	<ul style="list-style-type: none"> • vybavení kuchyně, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost práce • moderní kuchyňské spotřebiče 	9.
připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	<ul style="list-style-type: none"> • potraviny – výběr, nákup, skladování • příprava pokrmů a nápojů 	9.

	<ul style="list-style-type: none"> • sestavování jídelníčku • poruchy příjmu potravy • mýty o výživě dětí 	
dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	<ul style="list-style-type: none"> • úprava stolu a stolování (prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování, ozdobné prvky) ^{CP 8, CP 9} 	9.
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	<ul style="list-style-type: none"> • sebepoznávání, sebehodnocení, cíle a zájmy 	9.
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	<ul style="list-style-type: none"> • profese a jejich charakteristika, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní 	9.
využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • informace o trhu práce, úřady práce, sociální zajištění, práva a povinnosti (Úřad práce Beroun) 	9.
prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	<ul style="list-style-type: none"> • průběh pohovoru, požadavky životopisu, sebeprezentace 	9.

6.10 Rozšiřující oblast

6.10.1 Přehled volitelných a zájmových předmětů

Volitelné a zájmové předměty jsou zařazovány podle zájmu žáků a možností školy. Zařazení volitelných předmětů do učebního plánu školy sleduje individuální rozvoj žáka podle jeho zájmu a prohlubování vzdělání v jím zvolené oblasti. Nabídka předmětů kopíruje jednotlivé vzdělávací oblasti školního plánu. Žák si vybere předmět, který bude navštěvovat (z aktualizované nabídky pro daný školní rok) na období celého školního roku. Počet volitelných předmětů vypsanych vedením školy ve školním roce je závislé od počtu žáků v daných ročnících. Je uplatňována zásada nabídky předmětů z co největšího počtu oblastí. Dochází k vertikálnímu propojení žáků od šestého do devátého ročníku. Žáci prvního až šestého ročníku mají zařazen volitelný předmět jako nepovinný. Pokud si žák zvolí jako volitelný předmět druhý cizí jazyk, zůstává pro něj povinný až do 9. ročníku.

1. – 5. ročník (1 hodina týdně)

- sportovní výchova
- výtvarná výchova

1. – 9. ročník (1 – 2 hodiny týdně)

- sborový zpěv
- školní časopis
- náprava SPU

6. – 9. ročník (2 hodiny týdně)

- anglická konverzace
- cvičení z českého jazyka a matematiky
- dějepisný seminář
- dramatická výchova
- etická výchova
- humanitní seminář
- chemicko biologická praktika
- mediální výchova

- ruční práce
- sborový zpěv
- sportovní výchova (atletika)
- sportovní výchova (kopaná, florbal)
- sportovní výchova (odbíjená)
- školní kapela
- vaření
- výtvarná výchova
- základy programování a robotiky
- zeměpisné praktikum

6.10.2 Obsahová náplň volitelných a zájmových předmětů

6.10.2.1 Cvičení českého jazyka a matematiky

Volitelný předmět si vybírají žáci 9. ročníku. Časová dotace je jedna hodina týdně. Náplň předmětu tvoří opakování učiva k přijímacím zkouškám na střední školy.

ČESKÝ JAZYK

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu cvičení z českého jazyka jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vedeme žáky k systematickému řazení a ukládání informací
- seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny, které souvisejí s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému formulování pravidel, kterými se probírané mluvnické jevy řídí
- podporujeme schopnost nalézt chyby v textu a odůvodňovat správné řešení

Kompetence komunikativní

- rozšiřujeme slovní zásobu žáků pomocí literárního i gramatického učiva
- vedeme žáky ke správné a srozumitelné stavbě větných celků

Kompetence sociální a personální

- předkládáme žákům přiměřeně náročné úkoly a tím jim umožňujeme dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- podporujeme v žácích potřebu kultivovaného literárního projevu, četby, celoživotního vzdělávání

Kompetence pracovní

- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

MATEMATIKA

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu cvičení z matematiky jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- zařazujeme do vyučování úlohy z praktického života
- vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů (početní operace, algoritmy, matematické symboly, termíny), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů z reálného života
- podporujeme nalézání různých variant řešení zadaných úloh, možnost diskuze řešitelnosti daných úloh
- umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce, hovořit o nich, reagovat na upozornění učitele
- podporujeme rozvoj kreativity při řešení problémových úloh

Kompetence komunikativní

- předkládáme žákům úlohy s využitím matematické symboliky
- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními
- pracujeme s grafy, tabulkami, diagramy apod.

Kompetence sociální a personální

- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovíme pravidla pro práci skupiny i pro samostatnou práci a dbáme na jejich dodržování

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke schopnosti pomoci druhým při řešení problémových úloh
- zařazujeme úlohy s ekologickou problematikou

Kompetence pracovní

- zařazujeme vhodné činnosti pro dosažení zručnosti žáků
- vyžadujeme od žáků zodpovědnost a bezpečnost v přístupu k zadaným úkolům

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA A MATEMATIKY (Český jazyk)	Období: 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: samostatně pracuje s pravidly českého pravopisu, slovníkem spisovné češtiny, a dalšími slovníky a příručkami	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledávání slov cizího původu, jmen, ověřování tvarů a pravopisu, významy cizích slov 	9.
rozlišuje a příklady v textu dokládá způsoby obohacené slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	<ul style="list-style-type: none"> • význam slov • slova jednoznačná, mnohoznačná • slovtvorný rozbor a rozbor stavby slova • odborné názvy 	9.
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický	<ul style="list-style-type: none"> • pravopis koncovek jmen a sloves 	9.

i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	<ul style="list-style-type: none"> čárka ve větě jednoduché a v souvětí, v složitějším souvětí psaní velkých písmen ve jménech a názvech 	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> věta jednoduchá, souvětí základní a rozvíjející větný člen několikanásobný větný člen druhy vět vedlejších, souvětí podřadné významový poměr mezi hlavní větou, souvětí souřadné složitější souvětí grafická stavba souvětí 	9.

Oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	Předmět: CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA A MATEMATIKY (Matematika)	Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem)	<ul style="list-style-type: none"> racionální čísla čtení a zápis zlomku vztah mezi zlomky a des. čísly zobrazení na číselné ose, intervaly převrácený zlomek smíšené číslo početní operace složený zlomek 	9.
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů, určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	<ul style="list-style-type: none"> poměr, přímá a nepřímá úměrnost pojem zvětšení a zmenšení v daném poměru rozdělení dané hodnoty v daném poměru měřítka úměra přímá a nepřímá úměrnost trojčlenka 	9.
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek); užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (procentem)	<ul style="list-style-type: none"> procenta pojem základ, procentová část, počet procent promile slovní úlohy 	9.
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů; načrtne a sestrojí rovinné útvary; odhaduje a vypočítá povrch a objem těles; určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti; načrtne a sestrojí síť základních těles; načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině; načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar	<ul style="list-style-type: none"> rovnoběžníky pojem vlastnosti rozdělení konstrukce obvod a obsah obsah trojúhelníku lichoběžník pojem konstrukce povrch a objem hranolů pojem hranol povrch a objem hranolu středová souměrnost sestrojení obrazu obrazce ve středové souměrnosti 	9.

matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	<ul style="list-style-type: none"> • výrazy • číselné výrazy • proměnná • výrazy s proměnnou • početní operace s výrazy (sčítání, odčítání, násobení mnohočlenů a dělení jednočlenem) • úpravy výrazů pomocí vzorců • rozklad výrazů na součin 	9.
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulaátor; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	<ul style="list-style-type: none"> • Pythagorova věta • pojem • výpočet délek stran v pravouhlém trojúhelníku • užití Pythagorovy věty 	9.
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	<ul style="list-style-type: none"> • lineární rovnice • rovnost 	9.
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic; analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	<ul style="list-style-type: none"> • slovní úlohy 	9.
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	<ul style="list-style-type: none"> • konstrukční úlohy • jednoduché konstrukce • množiny všech bodů dané vlastnosti • Thaletova kružnice • konstrukční úlohy 	9.
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data; porovnává soubory dat	<ul style="list-style-type: none"> • shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických údajů • základní statistické pojmy • základní charakteristiky statistického souboru 	9.

6.10.2.2 Dějepisný seminář

Volitelný předmět je zaměřený na historii českého státu. Náplň předmětu tvoří především exkurze. Vyučuje se dvě hodiny týdně. Je určen žákům 2. stupně. Dějepisný seminář integruje a prohlubuje vědomosti a dovednosti z několika dalších předmětů (zeměpis, výtvarná výchova a výchova k občanství).

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu dějepisný seminář jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k pochopení probíraného učiva v časových i prostorových souvislostech
- učíme žáky vyhledávat a třídít informace o historii dle zadaných kritérií samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky
- seznamujeme žáky s obecně používanými termíny a symboly a učíme je dávat je do vzájemných souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vnímat podstatu významných historických i současných společenských problémů v jejich souvislostech

Kompetence komunikativní

- učíme žáky výstižně a souvisle formulovat své názory na vývoj společnosti; umět své názory obhájit
- nabízíme jim využití dostupných komunikačních prostředků a technologií

Kompetence sociální a personální

- učíme je diskutovat
- vytváříme pozitivní atmosféru ve třídě, umožňujeme žákům vcítit se do života lidí v různých historických obdobích

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s naší kulturní tradicí a historickým dědictvím a učíme je chránit její
- učíme je projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- učíme je poznávání významu ochrany kulturních a historických památek a motivujeme je k podílení se na jejich ochraně
- podporujeme rozvoj myšlení a nacházení nových řešení při realizaci projektů

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: DĚJEPISNÝ SEMINÁŘ	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	<ul style="list-style-type: none"> • získávání informací o dějinách; historické prameny	6. – 9.
uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	<ul style="list-style-type: none"> • antické Řecko a Řím • střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	6. – 9.
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem		
vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	<ul style="list-style-type: none"> • křesťanství, papežství, císařství • kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost	6. – 9.
ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury		
vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky, žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou • český stát a velmoc v 15. až 18. století • barokní kultura a osvícenství (klasicismus)	6. – 9.
objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie		
objasní příčiny a důsledky vzniku 30leté války a posoudí její důsledky		

rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek		
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	<ul style="list-style-type: none"> ● industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka ● utváření novodobého českého národa ● kulturní rozrůzněnost doby – měšťanská kultura 	
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií		
na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	<ul style="list-style-type: none"> ● 1. světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky ● vznik ČSR, její hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy ● kultura první republiky (umělecké směry; secese, kubismus, funkcionalismus) ● mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech – důsledky pro ČSR a svět ● 2. světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války 	6. – 9.
na příkladech vyloží pojmy antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv		
zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí		
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu		

6.10.2.3 Dramatická výchova

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: DRAMATICKÁ VÝCHOVA	Období: 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák:		
<p>uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla</p> <p>propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých</p> <p>rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí</p> <p>prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt; uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou</p> <p>přístupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku</p> <p>rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu; pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry</p>	<p>ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY DRAMATICKÉHO JEDNÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace ● herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava; strukturace herní a jevištní situace ● sociálně komunikační dovednosti – komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce <p>PROCES DRAMATICKÉ A INSCENAČNÍ TVORBY</p> <ul style="list-style-type: none"> ● náměty a témata v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování ● práce na postavě – charakter, motivace, vztahy ● konflikt jako základ dramatické situace – řešení konfliktu jednáním postav 	8. – 9.

<p>a jejich hlavní znaky; kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● dramatická situace, příběh – řazení situací v časové a příčinné následnosti, dramatizace literární předlohy ● inscenační tvorba – dramaturgie, režie, herecká práce, scénografie, scénická hudba a zvuk ● komunikace s divákem – prezentace, sebereflexe <p>RECEPCE A REFLEXE DRAMATICKÉHO UMĚNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● základní stavební prvky dramatu – situace, postava, konflikt, téma, vrchol, gradace ● základní dramatické žánry – komedie, tragédie, drama ● základní divadelní druhy – činohra, loutkové divadlo, opera, opereta, muzikál, balet, pantomima ● současná dramatická umění a média – divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba ● vybrané etapy a typy světového a českého divadla ● výrazné osobnosti české a světové dramatické tvorby ● předlohy 	
--	--	--

6.10.2.4 Etická výchova

Předmět je určen žákům 2. stupně. Jeho cílem je pozitivní ovlivňování postojů a chování dítěte směřovaného k vytváření hodnotového systému a jeho zvnitřnění. Je postaven na prožitku, který vede k formulaci postojů a ujasnění hodnot. Klíčovým termínem a cílem etické výchovy je prosociální chování, zaměřené na spolupráci, schopnosti dialogu, poskytnutí pomoci bez aktuálního očekávání odměny. Etická výchova je realizována v malé stabilní skupině a v podmínkách umožňujících zážitkové aktivity.

Časová dotace je jedna hodina týdně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu etická výchova jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k pochopení souvislostí vývoje etiky
- učíme žáky vyhledávat a třídit informace o etice dle zadaných kritérií samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky
- seznamujeme žáky s obecně používanými termíny a symboly a učíme je dávat je do vzájemných souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vnímat podstatu významných historických i současných společenských etických problémů v jejich souvislostech

Kompetence komunikativní

- učíme žáky výstižně a souvisle formulovat své názory na vývoj společnosti, etiky
- učíme žáky umět své názory obhájit
- nabízíme jim využití dostupných komunikačních prostředků a technologií

Kompetence sociální a personální

- učíme je diskutovat
- vytváříme pozitivní atmosféru ve třídě
- umožňujeme žákům vcítění se do života lidí v různých historických obdobích

Kompetence občanské

- rozvíjíme prosociální chování
- seznamujeme žáky s naší kulturní tradicí, etikou v průběhu věků
- učíme je formovat postoje a ujasnění životních hodnot
- podporujeme a oceňujeme takové vlastnosti, které vedou žáky k ochotě poskytnout nezištnou pomoc

Kompetence pracovní

- podporujeme rozvoj myšlení a nacházení nových řešení při realizaci projektů
- učíme žáky pracovat bez aktuálního příslibu odměny

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: ETICKÁ VÝCHOVA	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: vnímá zrakový kontakt, mimické vyjadřování, umí položit otázku, identifikuje základní city, umí vést rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí	<ul style="list-style-type: none"> • základní komunikační dovednosti – komunikace při vytváření výchovného kolektivu, základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích, základy neverbální komunikace, komunikace citů	6. – 9.
uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách	<ul style="list-style-type: none"> • pozitivní hodnocení sebe a druhých – sebepojetí, pozitivní hodnocení druhých, akceptace druhého	6. – 9.
jednoduchými skutky uplatňuje tvořivost v mezilidských vztazích	<ul style="list-style-type: none"> • tvořivost a základy spolupráce – tvořivost v mezilidských vztazích, schopnost spolupráce, elementární pro-sociálnost	6. – 9.
uznává velikost a důstojnost lidské osobnosti, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	<ul style="list-style-type: none"> • důstojnost a identita lidské osobnosti	6. – 9.
nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, umí obhájit svá práva neagresivním způsobem	<ul style="list-style-type: none"> • asertivní chování	6. – 9.
identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	<ul style="list-style-type: none"> • reálné a zobrazené vzory – pozitivní vzory versus pochybné idoly, podpora pozitivního působení televize a medií, já jako potenciální vzor pro druhé	6. – 9.
umí spolupracovat i v obtížných sociálních situacích, je vnímavý k celosvětovým sociálním problémům	<ul style="list-style-type: none"> • iniciativa a komplexní pro-sociálnost	6. – 9.
učí se analyzovat etické aspekty různých životních situací	<ul style="list-style-type: none"> • aplikovaná etická výchova – sexuální zdraví, rodina, duchovní rozměr člověka, ekonomické hodnoty, ochrana přírody a životního prostředí, zneužívání návykových látek	6. – 9.

6.10.2.5 Humanitní seminář

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: HUMANITNÍ SEMINÁŘ	Období:
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
vyhledává a získává informace o historii školy, města a regionu	<ul style="list-style-type: none"> • práce s kronikou školy	8. – 9.
třídí a sestavuje podklady k vytvoření almanachu	<ul style="list-style-type: none"> • práce s kronikou města • almanach a jeho obsah	8. – 9.
shromažďuje doprovodný text i obrazový materiál dokumentující život školy (foto, filmy, videa, vysvědčení, dokumenty)	<ul style="list-style-type: none"> • seznámení se s obsahem dosud vydaných publikací o zdicích	8. – 9.
vytváří program k výročí vzniku založení školních budov	<ul style="list-style-type: none"> • tvorba doprovodného programu k výročí významných událostí	8. – 9.

6.10.2.6 Chemicko biologická praktika

Volitelný předmět chemicko biologická praktika si vybírají žáci 8. – 9. ročníku. Časová dotace jsou 2 hodiny týdně.

V rámci předmětu se realizují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova. Jednou z náplní předmětu je zapojení do projektu Globe.

Předmět chemicko biologická praktika vede žáky k formulování přírodovědného problému, hledání odpovědi na něj (buď v literatuře a na internetu, nebo uspořádáním měření a zhodnocením naměřených výsledků), učí žáky objektivně pozorovat a měřit podle vlastního nebo týmového plánu nebo projektu, zpracovat a interpretovat získaná data a hledat souvislosti mezi nimi, prohlubuje používání matematických a grafických prostředků k vyjádření přírodovědných vztahů a zákonů, vede žáky k využívání prostředků moderních technologií, umožňuje jim spolupráci na projektu Globe, rovněž učí žáky předvídat dopady praktických aktivit lidí na životní prostředí a vede je k ochraně životního prostředí, svého zdraví a zdraví ostatních lidí.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu zeměpisná praktika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, s mapou a vyhledávání informací
- umožňujeme realizovat vlastní nápady, podněcujeme tvořivost

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme k hledání různých řešení problému a schopnosti řešení obhájit
- motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- dbáme na to, aby se podíleli na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení práce

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k aktivnímu zapojení se do diskuse a k vhodné argumentaci
- nabízíme využití informačních a komunikačních prostředků s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k sebehodnocení
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovíme pravidla pro práci skupiny i jednotlivce a dbáme na jejich dodržování
- umožňujeme zapojení do týmové práce při řešení obsáhlejších úkolů

Kompetence občanské

- podněcujeme žáky respektování odlišností a přesvědčení druhých, schopnost empatie

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k úctě a ochraně životního prostředí

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: CHEMICKO BIOLOGICKÁ PRAKTIKA	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci, dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	<ul style="list-style-type: none"> • základní laboratorní postupy a metody • základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky • bezpečnost práce a první pomoc 	8. – 9.
seznamuje se s prací s mikroskopem, učí se připravit preparáty	<ul style="list-style-type: none"> • postup při mikroskopování 	8. – 9.
aplikuje praktické metody poznávání přírody	<ul style="list-style-type: none"> • praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů • významní chemikové a biologové a jejich objevy 	8. – 9.
uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	<ul style="list-style-type: none"> • půda, voda, vzduch 	8. – 9.
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	<ul style="list-style-type: none"> • organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému 	8. – 9.
seznamuje se s praktickým uplatněním chemických poznatků v různých odvětvích	<ul style="list-style-type: none"> • příklady uplatnění chemie v různých průmyslových oblastech a v každodenním životě 	8. – 9.
používá znalosti a dovednosti získané během výuky přírodovědných předmětů, matematiky a informatiky	<ul style="list-style-type: none"> • práce na projektech 	8. – 9.

6.10.2.7 Mediální výchova

Volitelný předmět si vybírají žáci 8 a 9. ročníku. Časová dotace jsou dvě hodiny týdně.

Náplň předmětu tvoří aktivity a lekce zaměřené na osvojení a upevnění základních úrovní mediální gramotnosti. To znamená především uvědomění si role médií v lidském životě, schopnost analyzovat sdělení, posoudit jeho věrohodnost, ověřovat zdroje, zjistit záměr autora sdělení. Žáci se také společně jako tým podílí na přípravě školních zpráv (pravidelná videa).

Oblast: INFORMATIKA	Předmět: MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: přistupuje kriticky k mediálnímu obsahu ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji využívá média jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času chápe důležitost médií v každodenním životě rozvíjí své komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování spolupracuje s ostatními členy redakčního kolektivu	<ul style="list-style-type: none"> ● hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování ● ochrana práv k duševnímu vlastnictví, ● copyright, informační etika ● vyhledávání informací na internetu ● ověřování informací ● zdrojování ● práce s kamerou ● střih videa	8. – 9.

6.10.2.8 Náprava SPU a pedagogická intervence

Předmět náprava SPU je určen žákům se specifickými vzdělávacími potřebami, kteří mají doporučen předmět speciální pedagogické péče pedagogicko-psychologickou poradnou. Žáci jsou zařazeni do skupin po dvou až čtyřech žácích, kde pod vedením pedagoga systematicky pracují na nápravě specifických poruch učení podle návrhu pedagogicko-psychologické poradny. Náprava probíhá vždy jednu až dvě hodiny týdně, v rámci disponibilní hodiny. Vytvořená skupina se přesouvá do určené místnosti z kmenové třídy, ve které probíhá hodina českého jazyka a literatury. Žáci v tomto předmětu budou hodnoceni slovně.

Předmět pedagogická intervence je určen žákům, kteří ji mají doporučenu PPP. Hodina probíhá nad rámec časové dotace na žáka v odpoledních hodinách.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu náprava specifických poruch učení jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání – připravujeme je na celoživotní učení
- ve výuce redukuje poruchy žáků, rozvíjíme jejich paměť, schopnost abstrakce, logického úsudku, systematického řazení informací

- pokračujeme ve vysvětlování, opakování a upevňování naučených pravidel a jejich vzájemném propojování

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- nabízíme možnosti nalézt chyby a navrhnout řešení
- umožňujeme volit netradiční způsoby řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- nabízíme další příležitosti k porozumění literárnímu i gramatickému učivu, rozvoji schopnosti správně formulovat své myšlenky
- učíme žáky využívat k nápravě specifických poruch učení osobní počítač, pravidla pravopisu, gramatické přehledy a ostatní pomůcky

Kompetence sociální a personální

- podporujeme individuální práci
- učíme žáky kriticky zhodnotit svoji práci

Kompetence občanské

- respektujeme osobnost žáka a jeho práva
- vedeme žáky ke spoluvytváření přátelské, otevřené a tvůrčí atmosféry
- podporujeme v žácích potřebu kultivovaného osobního projevu, celoživotního zájmu o literaturu

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel
- oceňujeme kvalitní práci, zodpovědný přístup

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: NÁPRAVA SPU	Období: 2. – 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: usiluje o písemný projev se správnými tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> • automatizace psacího pohybu odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu • procvičování reverzních tvarů • práce s tabulkou vzorových psacích písmen a číslic 	2. – 3.
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova po hláskách, slabikách, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<ul style="list-style-type: none"> • hláskosloví, stavba slov, • dělení slova na konci řádku dle slabik • sluchová analýza a syntéza slov • práce s pomoci bzučáku 	1. – 2.
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	<ul style="list-style-type: none"> • slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu • vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná • práce s kartou vyjmenovaných slov 	2. – 3.
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	<ul style="list-style-type: none"> • třídění slov • určování některých slovních druhů • rozšiřování slovní zásoby 	2. – 3.
rozpoznává slovní druhy v základním tvaru	<ul style="list-style-type: none"> • ohebné a neohebné slovní druhy 	2. – 3.
usiluje o použití správného pravopisu	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik sebekontroly a používání pomocných tabulek • oprava, práce s chybou • psaní i, í/y, ý po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě; slova s ú/ů; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	2. – 3.

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: NÁPRAVA SPU	Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	<ul style="list-style-type: none"> • stavba slova • sluchová analýza a syntéza slov 	4. – 5.
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj slovní zásoby • tvary slov • práce s přehledy gramatických pravidel 	4. – 5.
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplně základní skladební dvojici označuje základ věty	<ul style="list-style-type: none"> • shoda podmětu s přísudkem 	4. – 5.
využívá naučená pravidla při doplňování gramatických jevů	<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenovaná slova – práce se skupinami slov s y/ý uvnitř slov • hledání a dotváření slov příbuzných • práce s přehledy gramatických pravidel 	4. – 5.

čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas, reprodukuje přečtené	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů • tiché čtení s porozuměním • rozvoj čtenářské techniky a čtenářských strategií 	4. – 5.
--	---	---------

Oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	Předmět: NÁPRAVA SPU	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledávání určitých slov v Pravidlech českého pravopisu a jiných slovnících a příručkách 	6. – 9.
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	<ul style="list-style-type: none"> • cvičení na rozšiřování zřetěžených slov, doplňování slov 	6. – 9.
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	<ul style="list-style-type: none"> • procvičování čtení slov, orientace v textu 	6. – 9.

6.10.2.9 Ruční práce

Předmět je určen žákům 7. – 9. ročníků. Je zaměřen na tradiční a netradiční techniky s různým materiálem. Jsou zde zařazeny prvky vlastní tvořivosti, dekorativní a prostorové práce. Časová dotace je dvě hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni volitelného předmětu ruční práce jsou pro utváření a rozvíjení kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- porovnáváme různé práce žáků, vedeme je k hodnocení a pěstujeme u nich estetické cítění a vkus

Kompetence k řešení problémů

- při společné diskuzi poukazujeme na zlepšení, motivujeme žáky pochvalou, prezentujeme žákovské práce
- vedeme žáky k sebehodnocení
- posilujeme žákovskou sebedůvěru, navrhuje mu možné postupy, které by vedly ke zdárnějšímu výsledku jeho práce

Kompetence komunikativní

- povzbuzujeme žáky k tomu, aby se nebáli přiměřenou formou vyjádřit své názory
- zapojujeme je do výzdoby tříd a školy
- nabízíme jim vizuálně obrazná vyjádření jako možný prostředek komunikace

Kompetence sociálně personální

- dohlížíme na to, aby žák při práci ve skupině dodržoval společně stanovená pravidla
- vedeme ho ke spolupráci s ostatními a učíme ho oceňovat práci druhých

- učíme ho tolerantnímu přístupu vůči druhým, motivujeme pochvalou, posilujeme jeho sebevědomí

Kompetence občanské

- nabízíme žákovi různé náměty k řešení rozličných situací, pomáháme mu při výběru řešení
- seznamujeme ho s kulturním a historickým dědictvím, poukazujeme na jeho hodnoty
- volíme takové činnosti, které jsou šetrné k životnímu prostředí, třídíme odpad

Kompetence pracovní

- vytváříme základní pracovní návyky
- stanovujeme pravidla bezpečnosti při práci

Oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	Předmět: RUČNÍ PRÁCE	Období: 7. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: provádí jednoduché práce s materiály a dodržuje technologickou kázeň	• vyšívání – obrázek, polštářek	7. – 9.
řeší jednoduché úkoly s vhodným výběrem materiálu a pracovních nástrojů	• háčkování, pletení	7. – 9.
organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	• šicí stroj	7. – 9.
užívá dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	• ubrousková technika	7. – 9.
dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci s nástroji	• netradiční techniky, práce s různým materiálem • dekorativní a prostorové práce	7. – 9.

6.10.2.10 Sborový zpěv

Předmět je určen žákům 1. – 9. ročníků. Vedle rozvoje pěveckých schopností žáků je zaměřený na reprezentaci školy při různých příležitostech, jako je jarní/vánoční koncert, nejruznější pěvecké soutěže (dle nabídky příslušných institucí). Při výuce je dbáno na hlasovou hygienu a správné pěvecké návyky. Časová dotace je dvě hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu sborový zpěv jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáka k celoživotnímu zájmu o hudbu a kulturu jako takovou
- podněcujeme žáky k dodržování hlasové hygieny

Kompetence k řešení problémů

- posilujeme žákovu sebedůvěru při aktivních hudebních činnostech
- kladně ho motivujeme

Kompetence komunikativní

- pracujeme s různými typy textů, notových a obrazových materiálů a záznamů
- poukazujeme na to, že hudba je možným prostředkem komunikace mezi lidmi i národy

Kompetence sociální a personální

- dohlížíme na to, aby žák při práci ve skupině dodržoval společně stanovená pravidla
- vedeme ho ke spolupráci a odpovědnosti vůči ostatním a učíme ho oceňovat práci druhých
- učíme žáka vhodnému vystupování na veřejnosti a reprezentaci školy

Kompetence občanské

- vedeme žáka k vytvoření kladného vztahu ke kulturním a historickým hodnotám, k uměleckým dílům
- snažíme se rozvíjet jeho smysl pro kulturu a tvořivost

Kompetence pracovní

- při praktických hudebních činnostech učíme žáky správně zacházet s hlasovým aparátem, hudebními nástroji a materiály
- dbáme na dodržování stanovených pravidel

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: SBOROVÝ ZPĚV	Období: 1. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> • pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu • hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.	1. – 9.
orientuje se podle svých individuálních schopností v zápisu jednoduché písně či skladby	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce	
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	<ul style="list-style-type: none"> • hra na hudební nástroje, doprovod k písním pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře	1. – 9.
rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebně výrazových prostředků, upozorní na tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	<ul style="list-style-type: none"> • kvalita tónů – délka, síla, barva, výška • vztahy mezi tóny – souzvuk, akord • hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu)	1. – 9.

6.10.2.11 Sportovní výchova

Předmět je určen pro žákyně 1. stupně, 3. – 5. ročníku. Je zaměřen na obecný rozvoj pohybových schopností, dovedností a základů volejbalu. Výuka probíhá v tělocvičně nebo na školním hřišti jednu hodinu týdně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu sportovní výchova jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme je k chápání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému řešení problému na základě získaných dovedností
- snažíme se u žáků o pochopení významu kontroly dosažených výsledků

Kompetence komunikativní

- podporujeme žáky k vyjadřování svého názoru a naslouchání názorům druhých
- vedeme je ke komunikaci se spolužáky
- vybízíme žáky k otevřené diskusi k podpoře zdravých životních návyků

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat uvnitř kolektivu
- samostatným řešením přiměřených úkolů umožňujeme dosažení pocitů sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke schopnosti poskytnutí první pomoci v rámci svých možností a zodpovědnému chování v krizových situacích
- vedeme žáky k dodržování pravidel zdravého životního stylu
- vybízíme žáky k respektování individuality každého člověka

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: SPORTOVNÍ VÝCHOVA	Období: 3. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: spolupracuje při týmových pohybových činnostech, soutěžích a hrách	• pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek	3. – 5.
jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	• zásady jednání a chování (fair play)	3. – 5.
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech	3. – 5.

6.10.2.12 Sportovní výchova (atletika, odbíjená, kopaná, florbal)

Tento předmět je určen pro žáky 7. až 9. ročníků jako povinně volitelný nebo nepovinný předmět. Časová dotace je dvě vyučovací hodiny týdně. Je zaměřen na prohloubení sportovních dovedností v atletice, odbíjené, kopané a florbalu, jejichž základy jsou pokládány ve vyučovaném předmětu tělesná výchova. Dále rozvíjí klíčové kompetence vyučovaného předmětu tělesná výchova.

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: SPORTOVNÍ VÝCHOVA (atletika)	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: zná a chová se v souladu s pravidly vybraných atletických disciplín	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla atletických disciplín • pravidla pro pohyb na závoděšti • pravidla fair play 	6. – 9.
dokáže se samostatně a efektivně rozcvičit před pohybovou činností	<ul style="list-style-type: none"> • rozklusání • rozcvičení • protahování svalových skupin • atletická abeceda • švihová cvičení • dynamické rozběhání na dráze • odrazová abeceda • speciální rozcvičení dle daných disciplín 	6. – 9.
uvědomuje si elementární zákonitosti sportovního tréninku, chápe princip postupného zvyšování výkonnosti	<ul style="list-style-type: none"> • týdenní, měsíční, roční cyklus • přípravné, závodní a přechodné období • princip superkompenzace • intenzita a objem zatížení • rozvoj síly, vytrvalosti, rychlosti a obratnosti 	6. – 9.
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	<ul style="list-style-type: none"> • technika atletických disciplín • práce s vnější i vnitřní zpětnou vazbou 	6. – 9.
v souladu s individuálními předpoklady zvládá osvojované pohybové dovednosti a dokáže je uplatnit v soutěžních podmínkách	<ul style="list-style-type: none"> • sprinty – 60, 100, 200 m • překážkový běh • skok daleký a vysoký • vrh koulí, hod diskem, hod oštěpem • štafetový běh • vytrvalost – 800, 1500 m 	6. – 9.
chápe nebezpečí jednostranného zatěžování organismu	<ul style="list-style-type: none"> • svalová dysbalance • svalová atrofie a dystrofie • kompenzační cvičení • strečink • cvičení s využitím post-izometrické relaxace 	6. – 9.
dokáže si stanovit reálné krátkodobé i dlouhodobé výkonnostní cíle a své úsilí vhodně směřovat k jejich naplnění	<ul style="list-style-type: none"> • evidence sportovního tréninku • tréninkový plán • evidence osobních rekordů 	6. – 9.
dokáže dané atletické výkony zařadit do širších souvislostí a ohodnotit je	<ul style="list-style-type: none"> • světové a republikové rekordy • podprůměrný, průměrný a nadprůměrný výkon • výkon z hlediska individuálních somatických, biomechanických a funkčních předpokladů 	6. – 9.

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: SPORTOVNÍ VÝCHOVA (odbíjená)	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: zvládá v souladu s individuálními předpoklady samostatnou přípravu pohybové činnosti a její ukončení	<ul style="list-style-type: none"> • žák je schopen individuálního rozcvičení • strečink celého těla před a po ukončení sportovní činnosti 	6. – 9.

zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, aktivně vstupuje do organizace hry	<ul style="list-style-type: none"> • sportovní hry odbíjená – příjem, podání spodem, vrchem, rozehrání balonu přes nahrávače, nácvik smeče, obrana (bloky), hra v poli 	6. – 9.
dodržuje základní pravidla pohybové činnosti, dohodne se na spolupráci, užívá jednoduchou taktiku vedoucí k úspěchu družstva	<ul style="list-style-type: none"> • týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel 	6. – 9.

Oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	Předmět: SPORTOVNÍ VÝCHOVA (fotbal, florbal)	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
zvládá v souladu s individuálními předpoklady samostatnou přípravu pohybové činnosti a její ukončení	<ul style="list-style-type: none"> • žák je schopen individuálního rozcvičení • strečink celého těla před a po ukončení sportovní činnosti 	6. – 9.
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, aktivně vstupuje do organizace hry	<ul style="list-style-type: none"> • sportovní hry fotbal (florbal) – přihrávky, vedení míče, střelba na bránu, zónová a individuální obrana, rozehrávka, hra v poli 	6. – 9.
dodržuje základní pravidla pohybové činnosti, dohodne se na spolupráci, užívá jednoduchou taktiku vedoucí k úspěchu družstva	<ul style="list-style-type: none"> • týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel 	6. – 9.

6.10.2.13 Školní časopis

Tento předmět je určen pro žáky 1. až 9. ročníků jako povinně volitelný nebo nepovinný předmět, případně zájmový předmět ostatních ročníků. Časová dotace je dvě vyučovací hodiny týdně. Rozvíjí klíčové kompetence vyučovaného předmětu Český jazyk.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu školní časopis jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ve výuce rozvíjíme intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, schopnost abstrakce, logického úsudku, systematického řazení informací
- umožňujeme aplikaci naučených pravidel, jejich vzájemné propojování

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- umožňujeme volit netradiční způsoby řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- nabízíme další možnost rozvíjet své schopnosti, správně formulovat své myšlenky
- učíme žáky využívat při komunikaci odbornou literaturu, internet a jiné komunikační zdroje

Kompetence sociální a personální

- stimulujeme žáky k rozvoji kreativních schopností
- podporujeme skupinovou a kooperativní práci
- učíme žáky kriticky zhodnotit práci svoji, celého týmu i osobní podíl na týmových výsledcích

Kompetence občanské

- respektujeme osobnost žáka a jeho práva
- vedeme žáky ke spoluvytváření přátelské, otevřené a tvůrčí atmosféry v pracovním týmu
- podporujeme v žácích potřebu kultivovaného osobního projevu, celoživotního zájmu o literaturu

Oblast: INFORMATIKA	Předmět: ŠKOLNÍ ČASOPIS	Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník
používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	<ul style="list-style-type: none"> • tvorba článků pro školní časopis • <i>PT: Mediální výchova (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu) – Projekt: Školní časopis – viz tabulka str. 20</i>	8. – 9.
uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	<ul style="list-style-type: none"> • úpravy textů, obrazů a fotografií	8. – 9.
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	<ul style="list-style-type: none"> • rozhovory, ankety	8. – 9.

6.10.2.14 Školní kapela

Tento předmět je určen pro žáky prvního i druhého stupně jako povinně volitelný nebo nepovinný předmět v rozsahu dvě vyučovací hodiny týdně. Obsahem je tvorba, nácvik a prezentace vlastních či převzatých hudebních skladeb pop-rockového charakteru. Výuka probíhá ve školním klubu.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu školní kapela jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáka k celoživotnímu zájmu o hudbu a kulturu jako takovou

Kompetence k řešení problémů

- posilujeme žákovu sebedůvěru při aktivních hudebních činnostech
- kladně ho motivujeme zejména poukazem na jeho osobní pokroky a dosažené úspěchy

Kompetence komunikativní

- pracujeme s různými typy textů, notových a obrazových materiálů a záznamů
- vedeme žáka k poznání, že hudba je možným prostředkem komunikace mezi lidmi i národy

Kompetence sociální a personální

- dohlédneme na to, aby žák při práci ve skupině dodržoval společně stanovená pravidla
- vedeme ho ke spolupráci a odpovědnosti vůči ostatním, učíme ho oceňovat práci druhých
- učíme ho tolerantnímu přístupu vůči druhým, motivujeme ho pochvalou, posilujeme jeho sebevědomí

Kompetence občanské

- vedeme žáka k vytvoření kladného vztahu ke kulturním a historickým hodnotám, k uměleckým dílům
- snažíme se rozvíjet jeho smysl pro kulturu a tvořivost

Kompetence pracovní

- učíme žáka správně zacházet s hlasovým aparátem a hudebními nástroji i technikou
- dbáme na dodržování stanovených pravidel

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: ŠKOLNÍ KAPELA	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: aktivně a kreativně se podílí na tvorbě, nácvičce a interpretaci hudební skladby	<ul style="list-style-type: none"> • komponování hudby • skládání textů • nácvičce techniky hry na jednotlivé hudební nástroje • práce s aranžmá skladby • doplňující vizuálně-pohybové prvky při vystoupeních • image skupiny • vystupování na veřejnosti	8. – 9.
dokáže se podřídit potřebám skupiny, chápe nutnost dodržování zavedených pravidel	<ul style="list-style-type: none"> • rozdělení jednotlivých rolí • izolovaný nácvičce jednotlivých součástí skladby • společný nácvičce skladby • komunikace v průběhu nácvičce skladby	8. – 9.
chápe nutnost opakovaného nácvičce, dlouhodobě se zdokonaluje ve svěřené roli v rámci hudební skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • zdokonalování techniky hry na hudební nástroj • sladění všech složek hudební skupiny	8. – 9.
vnímá estetické hodnoty, dokáže ocenit práci jiných hudebních seskupení	<ul style="list-style-type: none"> • poslech skladeb různých hudebních žánrů od různých interpretů	8. – 9.
zná technická specifika fungování hudebního tělesa	<ul style="list-style-type: none"> • způsob sestavení a zapojení jednotlivých hudebních nástrojů • sladění jednotlivých nástrojů • efektivní rozmístění nástrojů a členů skupiny v prostoru • práce s mixážním pultem • zacházení s mikrofonem • bezpečný transport hudebních nástrojů • zkouška aparatury před vystoupením	8. – 9.

6.10.2.15 Vaření

Předmět je určen pro žáky 7. ročníku. Vyučuje se dvě hodiny týdně. Cílem výuky je získání základních poznatků a dovedností při přípravě jednoduchých pokrmů. Jsou zde uplatňovány zásady zdravé výživy a životního stylu. Výuka probíhá ve školní kuchyňce.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu vaření jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učíme žáky pozorovat a experimentovat, porovnávat a vyvozovat závěry
- vedeme žáky ke zdokonalování a k hodnocení výsledků své práce

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učíme žáky promýšlet pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- snažíme se u žáků rozvíjet tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastních nápadů, umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce

Kompetence komunikativní

- učíme žáky popsat postup práce
- vedeme žáky k užívání správné technologie
- umožňujeme žákům využívat různé typy textů, záznamů

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci, umožňujeme žákům pracovat ve skupině, vytvářet společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učíme žáky správně a zodpovědně zacházet s pracovními pomůckami, dbáme na dodržování bezpečnosti při práci
- představujeme žákům pracovní odvětví tak, aby byli schopni uvážlivě rozhodnout o svém profesním zaměření

Oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	Předmět: VAŘENÍ	Období: 7.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	● kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu	7.
připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	● potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku ● příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	7.
dodržuje základní principy stolování a společenského chování u stolu	● úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, slavnostní stolování v rodině, ozdobné prvky	7.

6.10.2.16 Výtvarná výchova

Tento předmět je určen pro žáky 1. stupně a žáky 7. až 9. ročníků jako povinně či nepovinně volitelný. Časová dotace předmětu je dvě vyučovací hodiny týdně (2. stupeň) a jednu hodinu týdně (1. stupeň). Rozvíjí klíčové kompetence vyučovacího předmětu výtvarná výchova. Předmět je zaměřený na reprezentaci školy při různých příležitostech (Vánoce, Velikonoce, výstavy) a výzdobu školní budovy. Výuka probíhá v učebně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- porovnáváme různé práce žáků, vedeme je k hodnocení a pěstujeme u nich estetické cítění a vkus
- seznamujeme je se znaky výtvarných uměleckých slohů a s význačnými umělci

Kompetence k řešení problému

- při společné diskuzi ukazujeme na zlepšení, motivujeme žáky pochvalou, prezentujeme žákovské práce
- nabízíme žákovi různé náměty k řešení rozličných situací, pomáháme mu při výběru řešení
- posilujeme žákovu sebedůvěru, navrhuje mu možné postupy, které by vedly ke zdárnějšímu výsledku jeho práce
- vedeme žáky k sebehodnocení

Kompetence komunikativní

- učíme žáky respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování, seznamujeme je s ilustracemi v dětských knihách
- využíváme propojení výtvarných děl s literární výchovou
- povzbuzujeme žáky k tomu, aby se nebáli přiměřenou formou vyjádřit své názory
- zapojujeme je do výzdoby třídy a školy
- nabízíme jim vizuálně obrazná vyjádření jako možný prostředek komunikace

Kompetence sociálně personální

- vedeme žáka ke spolupráci ostatními a učíme ho oceňovat práci druhých
- dohlížíme na to, aby žák při práci ve skupině dodržoval společně stanovená pravidla

- vedeme ho k tolerantnímu přístupu vůči druhým, motivujeme ho pochvalou, posilujeme jeho sebevědomí

Kompetence občanské

- seznamujeme ho s kulturním a historickým dědictvím, poukazujeme na jeho hodnoty
- volíme takové výtvarné činnosti, které jsou šetrné k životnímu prostředí, třídíme výtvarný odpad

Kompetence pracovní

- vytváříme základní pracovní návyky, stanovujeme pravidla bezpečnosti při práci

Oblast: UMĚNÍ A KULTURA	Předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA	Období: 1. – 5. 7. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	<ul style="list-style-type: none"> • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ • akční tvar malby a kresby 	1. – 5. 7. – 9.
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	<ul style="list-style-type: none"> • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) 	1. – 5. 7. – 9.
při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světelné poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	<ul style="list-style-type: none"> • prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše • typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – ilustrace textů, volná malba, kresba 	1. – 5. 7. – 9.
poznává prostředí, ve kterém žije a které ho obklopuje, je si vědom toho, že i jeho práce přispívají k ozvláštnění a zlepšení prostor, kde se pohybuje	<ul style="list-style-type: none"> • koláže, malba, kresba krajiny, zvířat, postav, zátiší předmětů a přírodnin • práce na výstavě s tematickým zaměřením 	1. – 5. 7. – 9.

6.10.2.17 Základy programování a robotiky

Předmět je určen žákům 8. a 9. ročníků. Je zaměřen na algoritmizaci, blokové programování a základy robotiky.

<p style="text-align: center;">Oblast: INFORMATIKA</p>	<p style="text-align: center;">Předmět: ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ A ROBOTIKY</p>	<p style="text-align: center;">Období: 8. – 9.</p>
<p style="text-align: center;">Očekávané výstupy</p> <p>Žák:</p>	<p style="text-align: center;">Učivo</p>	<p style="text-align: center;">Ročník</p>
<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení</p> <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</p> <p>po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen</p> <p>vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● sestavení programu a oživení robota ● ovládání světelného výstupu ● ovládání motoru ● opakování příkazů ● ovládání klávesnicí – události ● ovládání pomocí senzoru ● příkazy a jejich spojování ● pohyb a razítkování ● ke stejnému cíli vedou různé algoritmy ● kombinace procedur ● pevný počet opakování ● ladění, hledání chyb ● vlastní bloky a jejich vytváření ● změna vlastností postavy pomocí příkazu ● náhodné hodnoty ● ovládání pohybu postav ● násobné postavy a souběžné reakce ● modifikace programu ● animace střídáním obrázků ● spouštění pomocí událostí ● vysílání zpráv mezi postavami ● čtení programů ● programovací projekt ● opakování s podmínkou ● události, vstupy ● objekty a komunikace mezi nimi ● větvení programu, rozhodování ● grafický výstup, souřadnice ● podprogramy s parametry ● proměnné ● estavení a oživení robota ● sestavení programu s opakováním, s rozhodováním ● používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) ● používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) ● čtení programu ● projekt můj robot ● sestavení programu a oživení micro:bitu ● ovládání led displeje ● tlačítka a senzory náklonu ● připojení sluchátek, tvorba hudby ● orientace a pohyb micro:bitu v prostoru ● propojení dvou micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově ● připojení a ovládání externích zařízení z micro:bitu 	<p style="text-align: center;">8. – 9.</p>

6.10.2.18 Zeměpisná praktika

Zeměpisná praktika jsou zaměřena na rozšíření znalostí o místní oblasti. Žáci si vyzkouší různé geografické metody, které nejsou z časových důvodů zařazeny nebo dostatečně procvičeny ve vyučovacím předmětu zeměpis. Jedná se např. o terénní cvičení (práce s buzolou, mapou, tvorba náčrtků apod.), kartografické a statistické metody, práce s daty apod. Časová dotace je dvě hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu zeměpisná praktika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, s mapou a vyhledávání informací
- umožňujeme realizovat vlastní nápady, podněcujeme tvořivost

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme k hledání různých řešení problému a schopnosti řešení obhájit
- motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- dbáme na to, aby se podíleli na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení práce

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k aktivnímu zapojení se do diskuse a k vhodné argumentaci
- nabízíme využití informačních a komunikačních prostředků s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k sebehodnocení
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovíme pravidla pro práci skupiny i jednotlivce a dbáme na jejich dodržování
- umožňujeme zapojení do týmové práce při řešení obsáhlejších úkolů

Kompetence občanské

- podněcujeme žáky respektování odlišností a přesvědčení druhých, schopnost empatie

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k úctě a ochraně životního prostředí

Oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	Předmět: ZEMĚPISNÁ PRAKTIKA	Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Žák: ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	• praktická topografie při pohybu v terénu, orientace v krajině	6. – 9.
pracuje aktivně s turistickými mapami; provádí měření vzdáleností na mapách; vyhledává základní údaje z map; používá prakticky zeměpisnou síť a zeměpisné souřadnice	• praxe s mapami a atlasy	6. – 9.

pracuje aktivně na mapách velkého měřítka s azimutem, směřuje podle něho pohyb v terénu	<ul style="list-style-type: none"> ● azimut³⁴ 	6. – 9.
pořizuje jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plánky, schematické mapky	<ul style="list-style-type: none"> ● situační náčrtky a plánky v krajině 	6. – 9.
pracuje s porozuměním s jízdními řády v tištěné i elektronické podobě	<ul style="list-style-type: none"> ● orientace v jízdních řádech 	6. – 9.
uplatňuje v praxi zásady bezpečného pobytu a pohybu v přírodě	<ul style="list-style-type: none"> ● bezpečnost při pohybu a pobytu v přírodě 	6. – 9.
aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny; prezentuje výsledky svých prací v písemné a grafické podobě	<ul style="list-style-type: none"> ● náměty terénní geografické výuky: <ul style="list-style-type: none"> - geologické a geomorfologické poměry vybrané lokality; - mapování využití krajiny; - jednoduchá SWOT analýza vybrané lokality v krajině s uvedením předností, nedostatků, příležitostí a rizik v rozvoji lokality; - hospodářská činnost člověka v krajině; - percepce životního prostředí ve vybrané lokalitě; - dotazníkové šetření (hustota dopravního provozu, vybavenost a dostupnost obslužné sítě, kvalita životního prostředí aj.); - meteorologická měření a pozorování; - zkoumání půdy a vody; - inventarizace rostlin a živočichů atd. 	6. – 9.

³⁴ projekt „Orientační závod“

7 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

7.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení. Za 1. pololetí vydáváme v 1. – 2. roč. originál vysvědčení (List A nebo A + B slovní hodnocení, 1. pol.), ve 3. – 4. ročníku o hodnocení/slovní – známkami/ rozhoduje učitel ve shodě s rodiči, 3. – 9. roč. vydáváme při hodnocení známkami žákovi výpis z vysvědčení. Ve 2. pol. 1. – 2. roč. originál vysvědčení (List A nebo A + B slovní hodnocení, 2. pol.), ve 3.- 4. ročníku o hodnocení/slovní – známkami/ rozhoduje učitel ve shodě s rodiči, 3. – 9. roč. vydáváme při hodnocení známkami žákovi originál vysvědčení za 1. a 2. pol.. Za první a třetí čtvrtletí jsou žáci při hodnocení známkami hodnoceni v 3. – 9. roč. známkou do ŽK. V 1. – 2. /3. – 4. roč./ při slovním hodnocení nejsou žáci čtvrtletně hodnoceni.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady. V 1. – 2. /3. – 4./ročníku rozhoduje třídní učitel, zda žák prospěl s vyznamenáním, prospěl, nebo neprospěl. V 1. – 2. roč./3. – 4. roč./ jsou žáci hodnoceni měsíčně /kromě ledna a června/ do ŽK podle kritérií jednotlivých předmětů. V 3. – 9. roč. jsou žáci hodnoceni známkami do ŽK.

Předměty speciální pedagogické péče a pedagogické intervence nejsou na vysvědčení hodnoceny.

Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka a doporučení PPP.

Ve výchovně vzdělávacím procesu uskutečňujeme klasifikaci průběžnou a celkovou. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého čtvrtletí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.

Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Klasifikace rovněž zahrnuje úroveň plnění klíčových kompetencí a přístupu žáka ke vzdělávání v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci uplatňujeme přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonného zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.

Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

Postup žáka do dalšího ročníku se řídí podle §52 a §53 zákona č. 561/2004 Sb., v platném znění.

7.1.1 Způsoby hodnocení

Způsoby hodnocení jsou zpracovány na základě zákona 561/2004 v platném znění a (školský zákon) a vyhlášky o základním vzdělávání 48/2006 v platném znění.

Závazné formy hodnocení:

7.1.1.1 Průběžné hodnocení žáka

- v 1. – 2. /3. – 4./ roč. měsíčně prostřednictvím kritérií jednotlivých předmětů v žákovské knížce (výchovy jsou hodnoceny pomocí sebehodnocení a stanovených kritérií v každé hodině a na pololetním vysvědčení)
- v 3. – 9. roč. při hodnocení známkami prostřednictvím známek v žákovské knížce /od 5. ročníku má žákovská knížka elektronickou podobu/, známky mohou mít různou váhu – od 25% do 100%, žáci jsou s váhou známek seznámeni
- v 3. – 9. roč. při hodnocení známkami před koncem každého čtvrtletí do žákovské knížky/diáře (klasifikační období)
- případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka
- domácí úkoly jsou hodnoceny, pokud jsou dlouhodobé, tzn. že žáci mají na přípravu nejméně týden (slohové práce, referáty, projekty apod.); žáci mají možnost úkol konzultovat v konzultačních hodinách nebo si potřebné materiály vyhledat ve škol. klubu nebo školních knihovnách.

7.1.1.2 Vysvědčení

Hodnocení žáka na vysvědčení musí vystihnout úroveň plnění klíčových kompetencí a rozvoje, kterého žák dosáhl ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých vzdělávacích oblastí v daném pololetí školního roku. Hodnocení je všestranné, postihuje všechny vyučované předměty.

7.1.1.3 Sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků. Chybu je třeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.

Při sebehodnocení se žák snaží popsat:

- co se mu daří
- co mu ještě nejde
- jak bude pokračovat dál

Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky. Snažíme se, aby známky nebyly jediným zdrojem motivace.

7.1.2 Kteriální a slovní hodnocení žáků v 1. – 2. (3.–4. roč.) ročníku

Do první třídy přicházejí děti s vrozenou vnitřní motivací a dychtivostí učit se. Tuto vnitřní motivaci je nutné rozvíjet, podporovat a udržet v jejich povědomí radost z poznávání. K jejímu dobrému rozvíjení je zapotřebí zpětná vazba založená na hodnocení individuálního pokroku žáka. Velmi významnou roli hraje práce s chybou. Chyba je příležitost najít jinou cestu, postup, naučit se danou věc lépe. Žáci se dozvědí cíl, ke kterému mají dojít, pomocí kritérií vědí, na jakém stupni splnění úkolu si stojí, kam mají napřít své síly, aby dosáhli úspěchu.

7.1.2.1 Formativní hodnocení

- Formativní hodnocení poskytuje zpětnou vazbu týkající se průběhu a výsledku činnosti a chování žáka.
- Při slovním hodnocení se klade důraz na vhodnou formulaci se zaměřením na daný problém, na činnost. Dává se přednost pozitivnímu vyjádření.
- Kvalitní slovní hodnocení může být rovněž východiskem pro rozhovor o výsledcích žáka s ním samotným a s jeho rodiči.
- Žák dostává informace o tom, jakým způsobem může dosáhnout lepších výsledků.
- Učitel zvyšuje sebejistotu žáků zaměřením se na pozitivní výsledky.
- Oceňuje snahu, píli, iniciativu a plnění klíčových kompetencí.
- V průběhu školního roku jsou rodiče informováni slovním zápisem, symboly nebo konzultacemi.
- Součástí hodnocení žáka může být jeho portfolio.
- Úroveň schopností dosahovat klíčových kompetencí vyjadřují předem daná kritéria.
- Slovní hodnocení je aplikováno v 1. – 2. ročníku od škol. roku 2015/16, ve 3. – 4. ročníku – od školního roku 2017/18 na základě dohody TU a rodičů.

Učitel hodnotí osobní pokrok žáka, porovnává jeho aktuální výkon s předchozími výsledky práce – neporovnává jej však s ostatními.

7.1.2.2 Kriteriaální hodnocení (viz žákovská knížka)

- Kritéria obsahují výstupy, které jsou dány ŠVP v předmětech čj, m, prv, ve 3. – 4. roč. aj, ve 4. roč. vl a př.
- Z vzdělávacích kompetencí vychází i kritéria chování.
- Dosažená úroveň je vyjádřena třemi stupni.
- Žák a rodič dostává přehlednou informaci, jak si v které oblasti dítě vede.
- Žák i rodič dostává v návaznosti informaci, co může, a jakou formou, udělat pro zlepšení či udržení výkonu žáka.

7.1.2.3 Základní pravidla pro kriteriaální a slovní hodnocení

- Učitel vypracovává týdenní plán s doporučením pro žáka v oblasti výuky a chování.
- Děti jsou vedeny k sebehodnocení a seberegulaci ve všech předmětech: vyhodnocují si týdenní cíle, pracují s chybou, při některých aktivitách s kritérii pro danou činnost, vedou rozvojový rozhovor s učitelem. Učitel každý den využívá strategie formativního hodnocení a k nim příslušné aktivity a činnosti.
- Žák si zakládá týdenní plány, pro něj důležité pracovní listy, kontrolní testy atd.
- Učitel soustavně kontroluje a vyhodnocuje činnost a pokroky žáka, dělá si jejich záznam.
- Jednou měsíčně probíhá hodnocení chování a předmětů čj, m, prv, ve 3.- 4. roč. aj, ve 4. roč. vl a př. V případě potíží probíhá vyhodnocení častěji.
- Písemné slovní hodnocení dostávají žáci 2x ročně (v pololetí a na konci roku). Žáci jsou hodnoceni ve všech předmětech, včetně výchov.

7.1.3 Klasifikace a hodnocení chování

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují a s ostatními učiteli, a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování školního řádu během klasifikačního období.

Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k opatřením k posílení kázně se přistupuje pouze tehdy, jestliže předešlá opatření byla neúčinná.

Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.

Pochvaly žáků jsou zapisovány do oddílu sdělení o chování žáka. Porušování školního řádu, porušování třídních pravidel a pravidel slušného chování je rodičům neprodleně sdělováno pomocí žákovské knížky. 1. – 4. roč. jsou rodiče informováni o neplnění školních povinností v oddíle jiná sdělení, sdělení o závažnějším porušení školního řádu v oddílu sdělení o chování žáka. V 5. – 9. roč. jsou tyto informace zaznamenány do elektronické žákovské knížky. Návrhy na výchovná opatření se projednávají na pedagogické radě.

Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky a elektronické žákovské knížky
- okamžitě v případě porušení školního řádu a třídních pravidel

7.1.3.1 Výchovná opatření

Pravidla pro udělování pochval

Žák splňuje jedno kritérium – pochvala TU

Žák splňuje většinou dvě a více kritérií – pochvala ŘŠ

- vynikající prospěch a chování;
- aktivní práce pro třídní kolektiv a školu;
- úspěšná reprezentace školy;
- významný čin.

Pravidla pro udělování kázeňských opatření

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- Napomenutí třídního učitele – občasné nenošení ŽK a pomůcek, porušování ŠŘ, třídních pravidel
- Důtku třídního učitele – časté nenošení ŽK a pomůcek, porušování ŠŘ, třídních pravidel
- Důtku ředitele školy – hrubé nenošení ŽK a pomůcek, porušování ŠŘ, třídních pravidel

Stupně hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

1 – velmi dobré

2 – uspokojivé

3 – neuspokojivé

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace a slovního hodnocení chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele nebo ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, má neomluvené hodiny. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy, má neomluvené hodiny. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

7.1.4 Kritéria pro klasifikaci a slovní hodnocení vyučovacích předmětů

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření;
- předměty s převahou praktických činností;
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – výborný,
- 2 – chvalitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatečný,
- 5 – nedostatečný.

Žák může být při průběžném hodnocení podpořen k lepšímu výkonu i známkou na rozhraní klasifikačních stupňů 1-, 2-, 3-, 4-. Stejně tak ve čtvrtletí může být hodnocen známkou se znaménkem plus např. 2+, 2-, 2-3. Je to dáno vyhodnocováním procentuální váhy známek ve Škole Online.

Při hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáka hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Klasifikace zahrnuje hodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje jejich výkon.

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn (a)“.

Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen (a)“.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl (a) s vyznamenáním;
- b) prospěl (a);
- c) neprospěl (a);
- d) nehodnocen (a).

Žák je hodnocen stupněm:

- a) prospěl (a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 –

chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré.

- b) prospěl (a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením, v případě použití samotného slovního hodnocení
- c) neprospěl (a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí, v případě použití samotného slovního hodnocení d) nehodnocen (a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Klasifikace a slovní hodnocení ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti;
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí;
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost;
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim;
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu;
- kvalita výsledků činností;
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se v předmětech teoretického zaměření klasifikují a slovně hodnotí podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je většinou správný, přesný a výstižný. Dokáže pracovat s chybou a neopakovat ji. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Umí pracovat s chybou a většinou ji neopakuje. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Umí pracovat s chybou, ale často ji opakuje. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Nedokáže se poučit z chyby, stále ji opakuje. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Klasifikace a slovní hodnocení ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní činnosti, praktika, ruční práce a vaření.

Při klasifikaci v předmětech s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem;
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce;
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech;
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech;
- kvalita výsledků činností;
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti;
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí;
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci;
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se v předmětech s převahou praktického zaměření klasifikují a slovně hodnotí podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí.

Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Klasifikace a slovní hodnocení ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná a sportovní výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu;
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace;
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti;
- kvalita projevu;
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně;
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti;
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují a slovně hodnotí podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje vytrvale, tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost a brannost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku, brannost a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý) smazat brannost?

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost a brannost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybny a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti

nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

7.1.5 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

soustavným diagnostickým pozorováním žáka, soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy, kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami, analýzou různých činností žáka, konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP), rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

Žák 3. až 5. ročníku, pokud není hodnocen slovně, musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Žák druhého stupně musí splnit z každého předmětu 50% písemných testů, kontrolních prací, ústního zkoušení zadaného v jeho třídě či skupině. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetu. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky (3. a 4. ročník 1. stupeň) a informačního systému Škola Online současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do přílohy třídní knihy /Š-OL/ V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné, aj.). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat – tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu. Zejména neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden.

Účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí. Učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné, před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva, prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

7.1.6 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy. U žáka s vývojovou poruchou učení může ředitel školy rozhodnout o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka a doporučení speciálního pracoviště.

Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

V 1. a 2. pololetí nejsou žáci z předmětu speciální pedagogické péče a pedagogické intervence na vysvědčení hodnoceni. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

7.1.7 Základní pravidla pro použití klasifikace

- Učitel vyváženě hodnotí a promítá do klasifikace a hodnocení: vědomosti, dovednosti, postup, práci s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka.
- Klasifikujeme jen probrané a procvičené učivo. Žáci mají možnost a dostatek času k naučení, procvičení a zažití učební látky.
- Při klasifikaci používá učitel pěti klasifikačních stupňů.
- Kontrolní písemné práce přesahující 25 minut jsou včas oznámeny zápisem termínu do třídní knihy, aby žáci měli dostatek času se na ně připravit. Žáci mohou takovou práci psát v jednom dni pouze jednu.
- Významným prvkem procesu učení je práce s chybou. Žáci mají právo dělat chyby – uvědomění si chyby je příležitost naučit se učivo lépe.
- Při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- Podklady pro klasifikaci učitel získává soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování, schopnosti pracovat podle pokynů učitele, aktivity při vyučovací hodině, dále testy a zkouškami písemnými, ústními, praktickými a pohybovými. Hodnocení všech těchto oblastí má stejnou váhu.
- Stupeň prospěchu se neurčuje pouze na základě průměru z klasifikace za příslušné období.
- V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- Žáky ZŠ s SVP je možné hodnotit slovně, rozhodne ředitel na základě žádosti rodičů.

7.1.8 Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

PROSPĚCH	
Ovládnutí učiva	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami

5 – nedostatečný	neovládá
Myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 – nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 – nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 – nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Aktivita, zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 – nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné
CHOVÁNÍ	
1 – velmi dobré	Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 – uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes dŕtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 – neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování.

	<p>Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.</p>
--	---

8 MATERIÁLNÍ, PERSONÁLNÍ, HYGIENICKÉ, ORGANIZAČNÍ A JINÉ PODMÍNKY PRO USKUTEČNĚNÍ RVP ZV

Vzdělávání vycházející z RVP ZV by mělo být podpořeno odpovídajícími podmínkami. V souladu s koncepčními vzdělávacími dokumenty, obecně platnými předpisy a normami, vzdělávacími potřebami žáků a potřebami pro pedagogickou činnost učitelů jsou v RVP ZV vymezeny materiální, personální, hygienické, organizační a jiné podmínky.

Uvedené podmínky, s kterými se naše škola poměřuje, představují optimální stav, k němuž se postupně s podporou zřizovatele a zapojením do různých projektů přibližuje a dále rozvíjí.

Při vytváření podmínek na škole zvažujeme:

- potřeby žáků a učitelů;
- kvalitu, funkčnost a estetičnost prostředí ve škole;
- optimalizaci sociálních vztahů;
- efektivitu vzdělávání žáků
- realizaci zájmových činností;
- spolupráci se všemi účastníky a partnery vzdělávacího a výchovného procesu.

Prostorové a materiální podmínky:

- kmenové (univerzální) učebny vybavené víceúčelovým a funkčním zařízením a podle potřeby digitální technikou a připojením k internetu;
- speciální učebny a prostory (v souladu se vzdělávacím obsahem školy);
- jazykové, informatické, fyzikální, chemické, přírodopisné, zeměpisné, pro hudební, výtvarnou výchovu aj. vybavené speciálním nábytkem, (laboratorními) přístroji, nástroji, materiálem a pomůckami, multimediální technikou, podle potřeby digitální technikou a připojením k internetu
- tělovýchovné (i přírodní a pronajaté) vybavené bezpečným povrchem, nářadím a náčiním;
- pracovní (dílny, kuchyně, pozemky pro zahradnickou činnost) vybavené vhodnými přístroji, nářadím apod.;
- prostory pro uložení pomůcek a přípravnou práci učitele (kabinety), vybavené odpovídajícím úložným nábytkem a pomůckami pro výuku v jednotlivých vzdělávacích oblastech, připojením k internetu a vhodným zařízením pro přípravu učitele a jeho odpočinek;
- studijní zóny pro aktivní využití volného času (další studium a sebevzdělávání žáků i učitelů) s připojením k internetu – knihovny a studovny, multimediální centra;
- pracovní, relaxační prostory a prostory pro nenáročnou pohybovou aktivitu – pro společné i individuální tvořivé činnosti a pro společnou či individuální relaxaci (pro žáky i učitele);
- prostory pro hromadné setkávání žáků celé školy či většího počtu tříd (sály, auly, výstavní prostory či jiné prostory tomu přizpůsobené);
- prostory pro zájmovou činnost po vyučování (družiny, kluby), vybavené pracovním a odpočinkovým nábytkem, pomůckami pro aktivní i pasivní relaxaci a pro učení;
- prostory pro odkládání oděvu a obuvi (šatny), včetně prostor pro převlékání žáků před tělesnou výchovou a po ní v počtu, který odpovídá počtu cvičišť, návaznému střídání žáků, oddělené činnosti chlapců a děvčat;
- prostory pro osobní hygienu žáků a učitelů – WC a umývárny, vybavené dostatečným počtem hygienických zařízení odpovídajících fyziologickým potřebám daného věku a příslušným normám;
- prostory pro společné stravování k tomuto účelu náležitě vybavené a respektující hygienické normy a věkové zvláštnosti žáků;

- prostory určené k ošetření úrazu a ke krátkodobému pobytu zraněného, popřípadě k poskytnutí další pomoci při zdravotních problémech;
- prostory (pracovny) pro další pedagogické a nepedagogické pracovníky školy (ředitel, zástupce ředitele, hospodářka, správce sítě aj.), vybavené účelným zařízením a komunikační technikou;
- učebnice, didaktické pomůcky, digitální technologie s připojením k internetu a další potřeby a pomůcky (např. pomůcky pro tělesnou výchovu, pracovní vyučování, hudební a výtvarnou výchovu) umožňující efektivní vyučování a podporující aktivitu a tvořivost žáků;
- další pomocné prostory pro zajištění chodu školy (sklady, prostory pro třídění odpadu aj.).

Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání a život školy:

- vhodná struktura pracovního a odpočinkového režimu žáků a učitelů s dostatkem relaxace a aktivního pohybu;
- vhodný režim vyučování s ohledem na hygienu učení a věk žáků;
- vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků);
- zdravé prostředí učeben a ostatních prostorů školy – podle platných norem (odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostorů);
- dodržování zákazu kouření, pití alkoholu a požívání jiných škodlivin ve škole a okolí;
- ochrana žáků před úrazy;
- výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů; pravidelná kontrola zařízení z hlediska jejich bezpečnosti;
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře či jiné speciální služby, praktická dovednost učitelů poskytovat první pomoc;

Psychosociální podmínky:

- vytváření pohody prostředí, zdravého učení a otevřeného partnerství jak mezi žáky a učiteli, tak mezi učiteli a vedením školy;
- vzdělávání propojené se skutečným životem – osvojování si toho, co má pro žáky praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti;
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáků, hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a pokrokem, dostatek zpětné vazby, tolerance k chybám a omylům;
- naplnění potřeb žáků – všestranný prospěch žáka je hlavním momentem v přípravě a realizaci vzdělávání;
- příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost se třídou, školou;
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy;
- spoluúčast žáků na vzdělávání a životě školy, která přechází do modelu demokratického společenství – budování komunity na principech svobody, odpovědnosti, stability společných pravidel, spravedlnosti, spolupráce;
- včasná informovanost o věcech uvnitř školy i mimo ni;
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům.

Personální podmínky:

- pedagogičtí pracovníci splňující podmínky stanovené zákonem č. 563/2004 Sb., schopní podílet se i na dalších činnostech ve škole;
- pedagogičtí pracovníci s potřebnými profesními dovednostmi – komunikativní ve směru k žákům, jejich zákonným zástupcům, ostatním pedagogům a odborníkům zajišťujícím pro školu speciální služby, schopní diagnostikovat žáky a motivovat je k další činnosti, udržet neformální kázeň, průběžně se vzdělávat, hodnotit a modifikovat svou činnost;

- nabídka odborné pomoci žákům a jejich zákonným zástupcům – speciální pedagog, psycholog, metodik prevence, pedagogický asistent atd.;
- pedagogický sbor schopný týmové práce, vzájemně vstřícné komunikace a spolupráce;
- řídicí pracovníci s výraznými manažerskými, organizačními i pedagogickými schopnostmi, schopní vytvářet motivující a zároveň náročné profesionální klima, usilující o neustálý odborný a profesní růst svůj i svých podřízených, s koncepčním myšlením a stylem práce, schopností poradit, ale i zaštitit učitele vůči negativním vnějším vlivům.

Organizační podmínky:

- účast všech učitelů na přípravě a realizaci ŠVP ZV, PPRŠ, POPRů;
- základní pravidla života školy (pro žáky, učitele, jiné uživatele školy), způsoby projednávání problémů se žáky a jejich zákonnými zástupci;
- optimální režim výuky v souladu s věkovými možnostmi a potřebami žáků, ve shodě s obsahem vzdělávání a vhodnými způsoby učení, s návazností povinného a nepovinného vzdělávání;
- optimální režim života školy v souladu s věkovými potřebami žáků a jejich bezpečností (režim odpočinku, pohybový režim, stravovací a pitný režim, dodržování hygieny, zájmová činnost, mimořádné situace).

Podmínky spolupráce školy a zákonných zástupců žáků:

- funkční a neustále aktualizovaný systém informací směrem k žákům, k učitelům, k vedení školy, k zákonným zástupcům žáků, partnerům školy a mezi jednotlivými aktéry vzdělávání navzájem;
- styk se zákonnými zástupci žáků a jinou veřejností (např. školskou radou) – seznamování se záměry školy, s cíli, způsoby výuky, hodnocením žáků, s pravidly života školy, vzájemné hledání při řešení problémů žáků;
- vzdělávací strategie otevřená vůči zákonným zástupcům žáků;
- prostor pro vznik a fungování samosprávného orgánu zákonných zástupců žáků;
- prostor pro setkávání učitelů se zákonnými zástupci žáků;
- poradní servis pro zákonné zástupce žáků ve výchovných otázkách;
- informace o jednotlivých žácích potřebné pro individuální formy vzdělávání;
- možnost účasti zákonných zástupců žáků ve výuce a na výchovných a vzdělávacích činnostech organizovaných školou;
- vytváření společenských vztahů školy a veřejnosti.

Za zcela nezbytné materiální a prostorové podmínky je třeba považovat:

- kmenovou učebnu pro každou třídu vybavenou funkčním zařízením;
- speciální učebny a prostory nebo kmenové učebny upravené pro speciální výuku: cizího jazyka, informatiky, přírodovědných a společenskovedních předmětů, pro výuku hudební výchovy, výtvarné výchovy a pracovní činnosti, prostory (vlastní či pronajaté) pro zajištění povinné Tv;
- prostory pro uložení pomůcek a přípravou práci učitele;
- prostory pro nenáročnou pohybovou aktivitu v průběhu vyučování a pro zájmovou činnost po vyučování;
- prostory pro hromadné setkávání žáků celé školy (vlastní či pronajaté);
- prostory pro odkládání oděvu a obuvi (šatny), včetně prostor pro převlékání žáků před tělesnou výchovou a po ní v počtu, který odpovídá počtu cvičících žáků a oddělené činnosti chlapců a děvčat;
- prostory pro osobní hygienu žáků a učitelů – WC a umývárny, vybavené dostatečným počtem hygienických zařízení odpovídajících příslušným normám;
- prostory pro společné stravování (ve vlastní nebo jiné blízké škole);

- prostory určené k ošetření úrazu a ke krátkodobému pobytu zraněného, popřípadě k poskytnutí další pomoci při zdravotních problémech;
- učebnice, didaktické pomůcky, digitální technologie, připojení k internetu a další potřeby a pomůcky umožňující efektivní vyučování a podporující aktivitu a tvořivost žáků.

Ostatní podmínky (organizační, personální, bezpečnostní) nevyžadují většinou specifické nároky na finanční zabezpečení a rozdíl mezi nezbytnou a optimální úrovní je spíše v kvalitě jejich naplňování.

9 ZÁSADY PRO ZPRACOVÁNÍ, VYHODNOCOVÁNÍ A ÚPRAVY ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program (ŠVP) je školský dokument, který v souladu se školským zákonem zpracovává podle RVP ZV každá škola realizující základní vzdělávání³⁵. ŠVP vychází z konkrétních vzdělávacích záměrů školy, zohledňuje potřeby a možnosti žáků, reálné podmínky a možnosti školy oprávněné požadavky zákonných zástupců žáků. Má na zřeteli postavení školy v regionu i sociální prostředí, ve kterém bude vzdělávání probíhat. Vzdělávací proces na konkrétní škole se pak uskutečňuje podle ŠVP, který si škola vypracovala³⁶.

Ředitel školy odpovídá za zpracování ŠVP v souladu s RVP ZV, jeho vyhodnocování a případné úpravy. Koordinuje práci na tvorbě ŠVP nebo pověří funkcí koordinátora svého zástupce nebo jiného člena pedagogického sboru. Samotná příprava ŠVP, jeho následné vyhodnocování a úpravy jsou výrazem pedagogické autonomie i odpovědnosti celé školy za způsob a výsledky vzdělávání. Proto je vhodné, aby se na zpracování ŠVP, na vyhodnocování jeho jednotlivých částí a případných úpravách podíleli všichni učitelé příslušné školy, kteří jsou spoluodpovědní za realizaci jednotlivých částí ŠVP v podmínkách dané školy.

Vyhodnocováním ŠVP se rozumí:

- vyhodnocování souladu rozsahu a obsahu výuky s učebními osnovami v ŠVP;
- soulad formulovaných a využívaných výchovných a vzdělávacích strategií;
- vyhodnocování dosahovaných výsledků každého žáka ve vztahu k učebním osnovám.

ŠVP vydává ředitel školy. K návrhu ŠVP i k následnému uskutečňování vzdělávání podle tohoto programu se vyjadřuje školská rada. ŠVP je součástí povinné dokumentace školy, musí být zpřístupněn veřejnosti, aby se každý zájemce měl možnost seznámit s obsahem programu, aby do něj mohl každý nahlížet a požít si z něj opisy a výpisy, popřípadě požádat o kopii³⁷.

Česká školní inspekce zjišťuje a hodnotí v rámci své inspekční činnosti naplnění ŠVP a jeho soulad s právními předpisy a RVP ZV³⁸.

Zásady stanovené pro zpracování školního vzdělávacího programu ŠVP:

- je zpracováván v souladu s RVP ZV podle stanovené struktury pro celé období základního vzdělávání nebo pro jeho část, tj. pro ročníky, ve kterých daná škola realizuje základní vzdělávání
- zajišťuje rovnoprávný přístup k základnímu vzdělávání pro všechny žáky s povinností školní docházky a přihlíží k jejich vzdělávacím potřebám a možnostem
- umožňuje realizaci diferencovaného a individualizovaného vyučování pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i pro žáky mimořádně nadané, pokud to vzdělávání těchto žáků vyžaduje
- vytváří předpoklady pro realizaci vzdělávacího obsahu s ohledem na věkové zvláštnosti žáků, a tím pro postupné utváření a rozvíjení klíčových kompetencí
- vede k naplňování cílů základního vzdělávání stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy a k naplňování cílového zaměření vzdělávacích oblastí stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni vyučovacích předmětů

³⁵ Povinnost zpracovat ŠVP vychází z § 3 odstavec 2 a § 5 odstavec 3 zákona č. 561/2004 Sb.

³⁶ ŠVP je povinným dokumentem pro realizaci vzdělávání na plně organizované základní škole, na základních školách pouze s prvním stupněm, na malotřídních školách jednotřídních i víceřídních. Víceleté střední školy vypracovávají svůj školní vzdělávací program pro ročníky odpovídající druhému stupni základního vzdělávání podle RVP ZV. Z identifikačních údajů ŠVP, musí být zřejmé a kontrolovatelné, že byl vytvořen podle RVP ZV (nebo přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením).

³⁷ Vychází z § 5 odstavec 3 zákona č. 561/2004 Sb.

³⁸ Hodnocení ŠVP Českou školní inspekci vychází z § 174 odst. 2 písmeno b) a c) zákona č. 561/2004 Sb.

- je zpracován tak, aby umožňoval učitelům rozvíjet tvořivý styl práce a neomezoval je při uplatnění případných časových i metodických odlišností, které vycházejí z konkrétních potřeb žáků a ze zkušeností učitelů s efektivními způsoby výuky.

Zásady stanovené pro úpravy a změny³⁹ školního vzdělávacího programu ŠVP:

- je vytvářen jako relativně stálý dokument, úpravy a změny vydává ředitel školy jako dodatek formou přílohy ke stávajícímu ŠVP, které jsou opatřeny číslem jednacím, datem účinnosti a podpisem ředitele; nový ŠVP se zpracovává úpravami a změnami;
- při zásadní změně ŠVP, která mění stávající model vzdělávání žáků (např. změna hodinové dotace v učebním plánu, přesun tématu či větších částí obsahu z ročníku do ročníku, vznik nového vyučovacího předmětu, nová integrace stávajících vzdělávacích obsahů – vyučovacích předmětů) může vzniknout nový ŠVP; žáci přijatí na daný stupeň školy před touto změnou pokračují ve vzdělávání podle původní verze ŠVP dané školy, žáci vstupující do daného stupně spolu s touto změnou (po této změně) se vzdělávají podle nového ŠVP;
- ŠVP se archivuje ve shodě se zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě.

---

³⁹ Úpravy a změny mohou vycházet například z dlouhodobé zkušenosti školy, z obsahu revidovaného RVP ZV nebo jeho přílohy, z úpravy školského zákona, při sloučení škol a vytváření nového (společného) ŠVP.

OBSAH

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
2.1 Velikost a úplnost školy	4
2.2 Podmínky školy	4
2.3 Charakteristika pedagogického sboru	4
2.4 Celoškolní a ročníkové projekty	4
2.5 Školní parlament	6
2.6 Spolupráce se zákonnými zástupci	6
2.7 Mezinárodní vztahy	7
2.8 Vlastní hodnocení školy	7
3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	8
3.1 Zaměření školy	8
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	8
3.3 Cíle základního vzdělávání, strategie naplňování klíčových kompetencí	8
3.3.1 Cíle základního vzdělávání	8
3.3.2 Strategie naplňování klíčových kompetencí	9
3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	10
3.5 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	11
3.6 Začlenění průřezových témat	13
3.6.1 Osobnostní a sociální výchova (OSV)	13
3.6.2 Výchova demokratického občana (VDO)	15
3.6.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)	16
3.6.4 Multikulturní výchova (MKV)	17
3.6.5 Environmentální výchova (EV)	18
3.6.6 Mediální výchova (MV)	19
3.7 Obsahové, organizační a časové vymezení průřezových témat	21
3.7.1 Ozdravné pobyty žáků ve zdravotně příznivém prostředí	24
4 ŘÍZENÍ A ORGANIZACE VÝUKY	25
4.1 Tabulace učebního plánu	25
6 UČEBNÍ OSNOVY	31
6.1 Jazyk a jazyková komunikace	31
6.1.1 Český jazyk a literatura	33
6.1.2 Anglický jazyk	44
6.1.3 Anglická konverzace (další cizí jazyk)	50
6.1.4 Německý jazyk (další cizí jazyk)	53
6.2 Matematika a její aplikace	56
6.2.1 Matematika	57
6.3 Informatika	67
6.3.1 Informatika	69
6.4 Člověk a jeho svět	72
6.4.1 Prvouka, přírodověda a vlastivěda	74
6.5 Člověk a společnost	81
6.5.1 Dějepis	83
6.5.2 Výchova k občanství	86
6.6 Člověk a příroda	90

6.6.1 Fyzika	91
6.6.2 Chemie	94
6.6.3 Přírodopis	98
6.6.4 Zeměpis	102
6.7 Umění a kultura	108
6.7.1 Hudební výchova	109
6.7.2 Výtvarná výchova	113
6.8 Člověk a zdraví	116
6.8.1 Tělesná výchova	118
6.8.2 Výchova ke zdraví	127
6.9 Člověk a svět práce	131
6.10 Rozšiřující oblast	136
6.10.1 Přehled volitelných a zájmových předmětů	136
6.10.2 Obsahová náplň volitelných a zájmových předmětů	137
6.10.2.1 Cvičení českého jazyka a matematiky	137
6.10.2.2 Dějepisný seminář	140
6.10.2.3 Dramatická výchova	142
6.10.2.4 Etická výchova	143
6.10.2.5 Humanitní seminář	145
6.10.2.6 Chemicko biologická praktika	145
6.10.2.7 Mediální výchova	147
6.10.2.8 Náprava SPU a pedagogická intervence	147
6.10.2.9 Ruční práce	150
6.10.2.10 Sborový zpěv	151
6.10.2.11 Sportovní výchova	152
6.10.2.12 Sportovní výchova (atletika, odbíjená, kopaná, florbal)	153
6.10.2.13 Školní časopis	155
6.10.2.14 Školní kapela	156
6.10.2.15 Vaření	158
6.10.2.16 Výtvarná výchova	159
6.10.2.17 Základy programování a robotiky	160
6.10.2.18 Zeměpisná praktika	162
7 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	164
7.1 Pravidla pro hodnocení žáků	164
7.1.1 Způsoby hodnocení	165
7.1.1.1 Průběžné hodnocení žáka	165
7.1.1.2 Vysvědčení	165
7.1.1.3 Sebehodnocení žáků	165
7.1.2 Kriteriaální a slovní hodnocení žáků v 1. – 2. (3.–4. roč.) ročníku	165
7.1.2.1 Formativní hodnocení	166
7.1.2.2 Kriteriaální hodnocení (viz žákovská knížka)	166
7.1.2.3 Základní pravidla pro kriteriaální a slovní hodnocení	166
7.1.3 Klasifikace a hodnocení chování	166
7.1.3.1 Výchovná opatření	167
7.1.4 Kritéria pro klasifikaci a slovní hodnocení vyučovacích předmětů	168
7.1.5 Způsob získávání podkladů pro hodnocení	173
7.1.6 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	174
7.1.7 Základní pravidla pro použití klasifikace	174

**8 MATERIÁLNÍ, PERSONÁLNÍ, HYGIENICKÉ, ORGANIZAČNÍ A JINÉ PODMÍNKY PRO
USKUTEČNĚNÍ RVP ZV** 177

**9 ZÁSADY PRO ZPRACOVÁNÍ, VYHODNOCOVÁNÍ A ÚPRAVY ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO
PROGRAMU** 181

PŘÍLOHA 1

STANDARDS PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

PŘÍLOHA 2

**MINIMÁLNÍ DOPORUČENÁ ÚROVEŇ OČEKÁVANÝCH VÝSTUPŮ V RÁMCI PODPŮRNÝCH
OPATŘENÍ PRO ŽÁKY S LMP**

PŘÍLOHA 3

ŠKOLNÍ DRUŽINA a ŠKOLNÍ KLUB